

VÍCETÉMATICKÉ INFORMACE

Ročník 2012

Souhrnná data – Regiony, města, obce

Zlín, srpen 2012

Kód publikace a-721364-12

Č. j.: 9/2012 - 8401

Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Zlínského kraje v roce 2011

Zpracoval: Krajská správa ČSÚ ve Zlíně, oddělení informačních služeb
Vedoucí oddělení: Ing. Leona Tolarová
Informační služby: tel.: +420 577 004 935, e-mail: infoservis-zl@czso.cz
Kontaktní zaměstnanec: Ing. Hana Stryjová, e-mail: hana.stryjova@czso.cz

Zajímají Vás nejnovější údaje o inflaci, HDP, obyvatelstvu, průměrných mzdách a mnohé další? Najdete je na stránkách ČSÚ na Internetu: www.czso.cz

Údaje o Zlínském kraji naleznete také na Internetu: www.zlin.czso.cz

ISBN 978-80-250-2222-1

© Český statistický úřad, Zlín, 2012

ÚVOD

Předkládaný materiál je analytickým obrazem vybraných tendencí demografického, sociálního, ekonomického a environmentálního vývoje Zlínského kraje v roce 2011, s návazností na vývoj v předchozích letech (zpravidla od roku 2006). Zahnuje oblasti, kde můžeme vývoj kvantifikovat pomocí statistických ukazatelů, přičemž klademe důraz na jevy v kraji významné. V textu jsme se snažili postihnout dopady ekonomické recese v našem kraji a posoudit vývoj ve srovnání s ostatními kraji České republiky.

Vzhledem k systému postupného zpracování dat zatím nemáme k dispozici kompletní údaje za rok 2011. Proto můžeme v některých oblastech zpracovat hodnocení zatím pouze do roku 2010.

Aktuální údaje průběžně zveřejňujeme na internetu na adrese www.zlin.czso.cz, v tabulce Nejnovější údaje o kraji a Aktualitách. Komplexní pohled na vývoj v kraji poskytuje Statistická ročenka Zlínského kraje pravidelně vydávaná v průběhu měsíce prosince. Přehled vybraných ukazatelů o krátkodobém vývoji regionu nabízí Statistický bulletin Zlínského kraje, který vychází 95. den po skončení příslušného čtvrtletí.

Obdobné materiály byly zpracovány ve všech krajích České republiky, jednotně bylo připraveno mezikrajské srovnání, které zachycuje postavení Zlínského kraje v rámci České republiky a vývoj v roce 2011. Také tabulková část má sjednocený obsah, aby byla uživatelům usnadněna možnost srovnání vývoje v jednotlivých krajích. Tabulková příloha obsahuje ukazatele demografického, sociálního a ekonomického vývoje a údaje životního prostředí podle krajů za rok 2011, za kraj v časové řadě let 2006 až 2011 (případně 2010) a podle okresů Zlínského kraje.

Reprodukce výňatků z tohoto materiálu lze požítovat, pokud je uveden jejich zdroj, s výjimkou reprodukce pro komerční účely. Citace mohou být zveřejněny jen s uvedením zdroje „Základní tendence demografického, sociálního a ekonomického vývoje Zlínského kraje v roce 2011“ a původu statistických dat v něm otištěných.

Ležatá čárka (-) v tabulce na místě čísla značí, že se jev nevyskytoval.

Tečka (.) na místě čísla značí, že údaj není k dispozici nebo je nespolehlivý.

Ležatý křížek (x) značí, že zápis není možný z logických důvodů.

Nula (0) se v tabulce používá pro označení číselných údajů menších než polovina zvolené měřící jednotky.

Zkratka „i.d.“ v tabulce nahrazuje individuální údaj, který nelze zveřejnit.

Výpočty v tabulkách jsou prováděny z nezaokrouhlených údajů (včetně součtů).

Publikované údaje jsou platné k 31. 7. 2012. Zpřesňují údaje publikované již dříve, ale mohou být ještě dále upřesňovány.

Pokud není uveden zdroj, jsou uveřejněny údaje ze statistických zjišťování ČSÚ.

OBSAH

Úvod.....	3
1. Demografický vývoj.....	6
2. Sociální vývoj.....	13
3. Ekonomický vývoj.....	26
4. Životní prostředí.....	44
5. Mezikrajské srovnání.....	52
Tabulková příloha.....	58
1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů	
Tab. 1.1. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - demografický vývoj.....	58
Tab. 1.2. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - sociální vývoj.....	59
Tab. 1.3. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - ekonomický vývoj.....	60
Tab. 1.4. Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů - životní prostředí.....	61
2. Vybrané ukazatele za Zlínský kraj	
Tab. 2.1. Vybrané ukazatele za Zlínský kraj - demografický vývoj.....	62
Tab. 2.2. Vybrané ukazatele za Zlínský kraj - sociální vývoj.....	63
Tab. 2.3. Vybrané ukazatele za Zlínský kraj - ekonomický vývoj.....	66
Tab. 2.4. Vybrané ukazatele za Zlínský kraj - životní prostředí.....	68
3. Vybrané ukazatele podle okresů Zlínského kraje	
3.1. Vybrané ukazatele podle okresů Zlínského kraje.....	69

Demografický vývoj

Demografie:

Je nás stále méně a méně, v posledních letech především vlivem záporného salda migrace

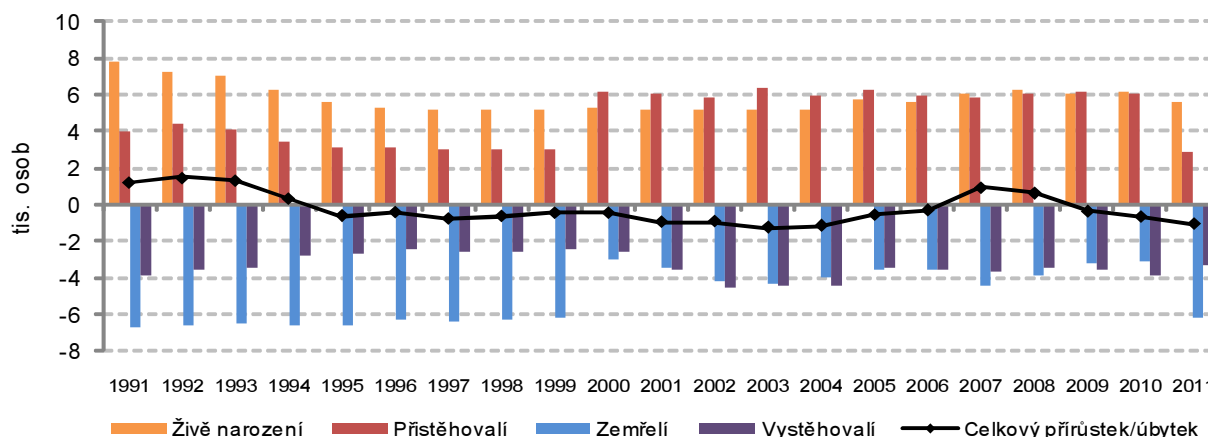
Zlínský kraj je svou rozlohou 3 963 km² čtvrtým nejmenším krajem v republice, avšak hustotou obyvatel 148,6 osob/km² je pátým nejlidnatějším. Na jeho území se nachází 305 obcí, z nichž 30 má statut města. Ve městech žilo koncem minulého roku 59,8 % lidí z celkového počtu 589 030 obyvatel. Od vzniku kraje v roce 2000 se počet bydlících každoročně snižoval s výjimkou let 2007 a 2008.

Počet obyvatel se během roku snížil o 1 057 osob, tj. o 0,2 % (počítáno z dat s promítnutými výsledky SLDB 2011, a to jak k 31. 12. 2011, tak k 1. 1. 2011). Ze sedmi krajů, ve kterých byl zaznamenán meziroční úbytek obyvatel, byl ten zlínský druhý největší. Nejvyšší roční úbytek obyvatel byl zjištěn v Moravskoslezském kraji.

Vývoj počtu obyvatel v jednotlivých okresech se od krajského mnoho nelišil. Ve všech okresech kraje bylo zjištěno snížení počtu obyvatel. Nejvíce lidí ubylo v kroměřížském okrese (o 0,3 %, tj. o 338 osob) a naopak nejméně ve vsetínském okrese (o 0,1 %, tj. 202 osob).

Na úbytku lidí v kraji v uplynulém, ale i v předchozích letech, se podílelo záporné migrační saldo. Migrační saldo kraje v roce 2011 dosáhlo záporné hodnoty v počtu 456 osob. Úbytek obyvatel stěhováním byl zjištěn ve všech okresech kraje, nejnižší ve zlínském a nejvyšší v uherskohradištském. Přirozený úbytek byl zaznamenán ve všech okresech, největší v kroměřížském a nejnižší ve vsetínském okrese. Přirozenou měnou v kraji ubylo 601 obyvatel.

Graf 1.1 Pohyb obyvatelstva ve Zlínském kraji

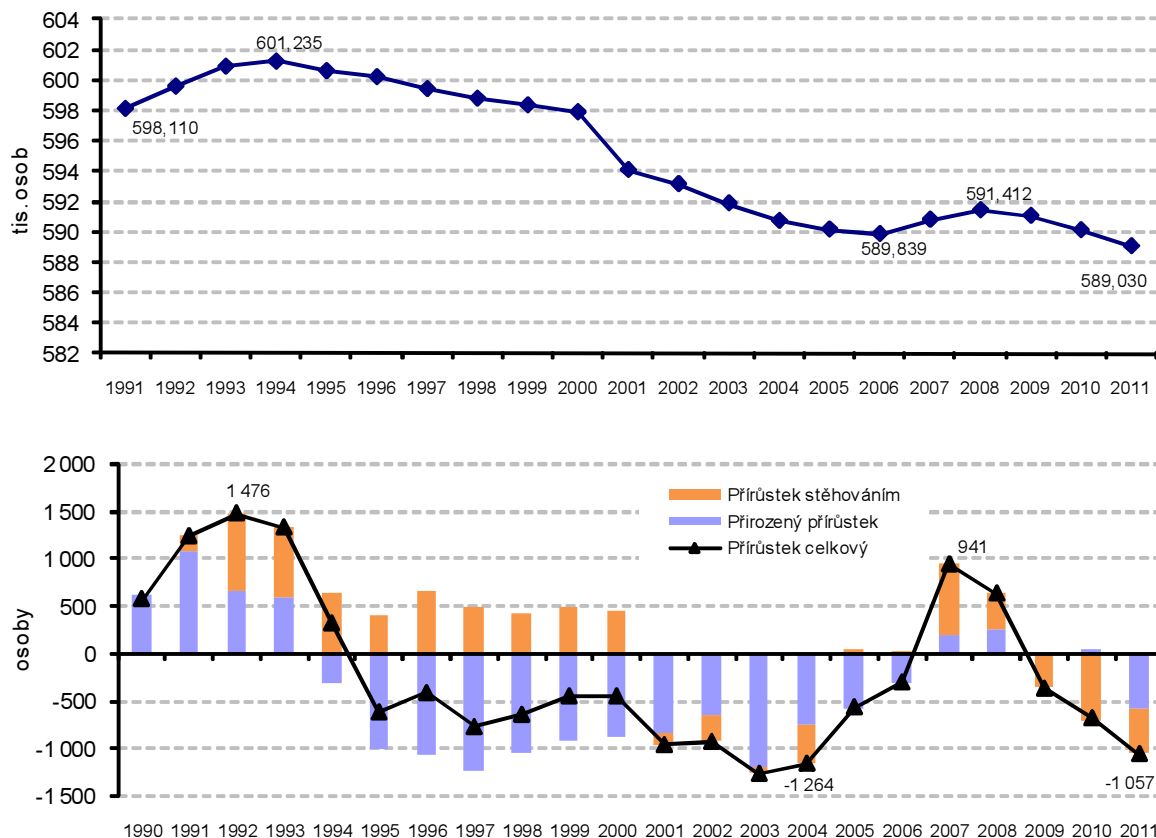
Jsme krajem s druhým nejmenším počtem cizinců

Ředitelství služeb cizinecké policie MV evidovalo na konci roku 2011 na území Zlínského kraje celkem 8 009 cizinců s trvalým nebo dlouhodobým pobytem nad 90 dnů bez občanů s azylem (tj. o 0,3 % méně než v roce 2010). Ze všech krajů měl Zlínský po Vysočině druhý nejmenší republikový podíl počtu cizinců (1,9 %). Podíl cizinců na obyvatelstvu kraje se během roku nezměnil a zůstal na 1,3 %, což je mezi krajů nejnižší podíl (1,5 % v kraji Vysočina). Ani počet cizinců na tisíc obyvatel kraje se meziročně nezměnil a tato zlínská hodnota 13,6 osob byla mezi krajů stejně jako v roce 2010 nejnižší.

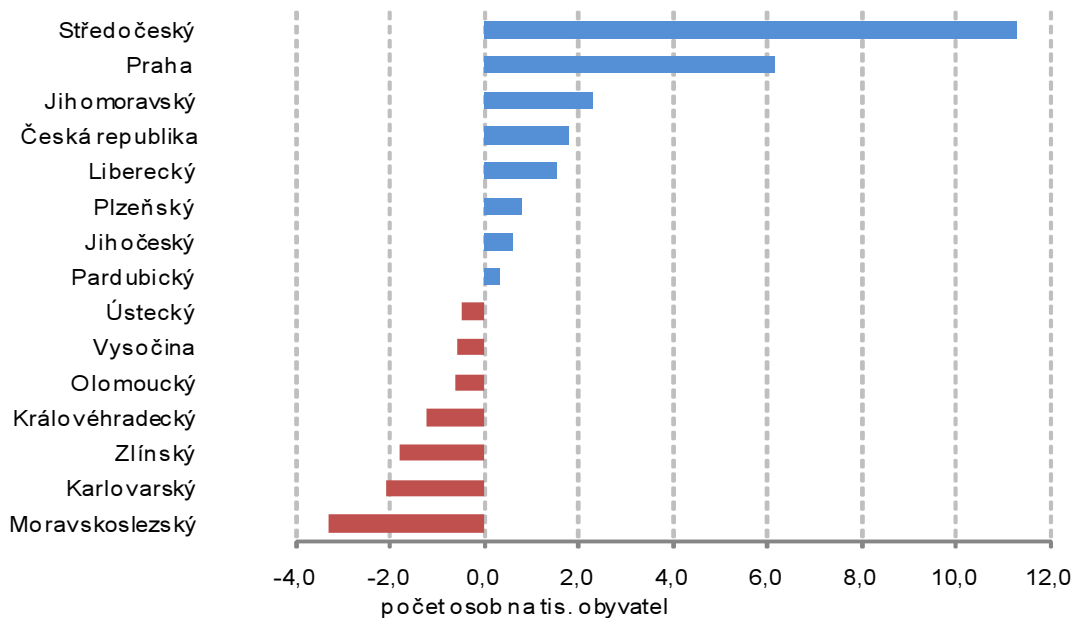
V kraji přibývá obyvatel důchodového věku

Z hlediska věkové struktury došlo meziročně ke změnám, které jsou zřejmé zvláště v kategoriích produktivních osob (15-64 let) a poproduktivních osob (65 let a starších). Proti roku 2010 podíl obyvatel v produktivním věku poklesl o 0,8 bodu a naopak vzrostl v poproduktivní skupině o 0,6 bodu. Zastoupení dětské složky (0-14 let) se zvýšilo jen nepatrně o 0,2 p.b. V souvislosti s tímto vývojem se tak během roku zvýšil průměrný věk obyvatelstva kraje ze 41,2 let na 41,4 let.

Graf 1.2 Počet obyvatel, přirozený, migrační a celkový přírůstek ve Zlínském kraji k 31.12.

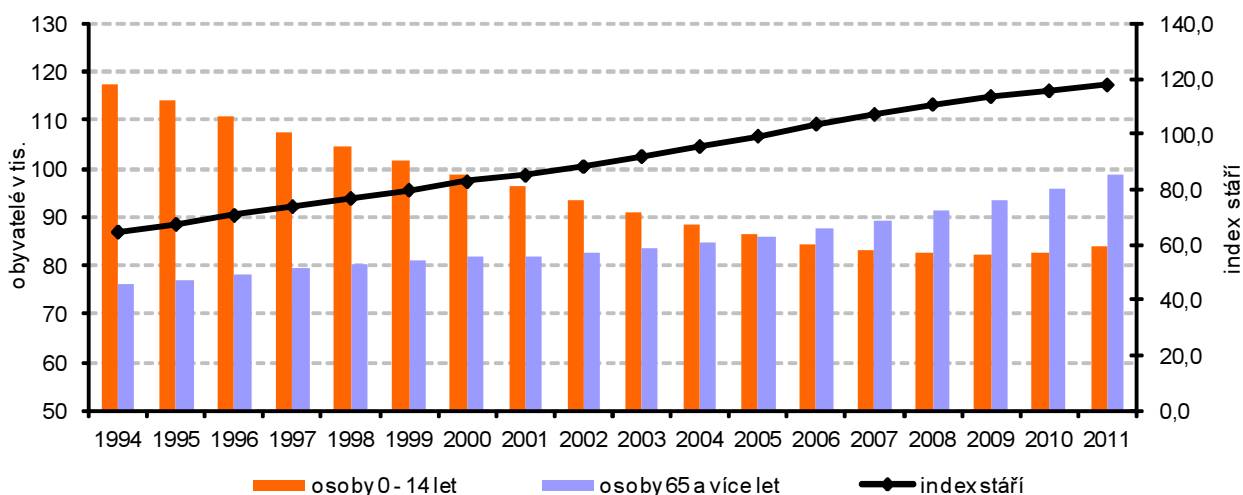
Graf 1.3 Celkový přírůstek (úbytek) na tis. obyvatel středního stavu v krajích ČR v roce 2011

Obyvatelstvo kraje stárne

Ukazatelem, který zřetelně ukazuje na stárnutí obyvatel, je index stárí (podíl mezi nejstarší a nejmladší věkovou kategorií v %), který vzrostl ze 115,7 % v roce 2010 na 117,8 %. Z toho vyplývá, že tím, jak se nejstarší věková skupina obyvatel zvětšuje, tak obyvatelstvo Zlínského kraje stárne. Jak bude stárnout v následujících letech, bude záviset výraznou měrou i na počtu narozených dětí.

Graf 1.4 Věkové skupiny obyvatel Zlínského kraje a index stáří

Tab. 1.1 Struktura obyvatel podle věkových skupin ve Zlínském kraji a jeho okresech

	Zlínský kraj			Okres Kroměříž			Okres Uherské Hradiště			Okres Vsetín			Okres Zlín		
	2006	2011	rozdíł 2011 - 2006 v bodech	2006	2011	rozdíł 2011 - 2006 v bodech	2006	2011	rozdíł 2011 - 2006 v bodech	2006	2011	rozdíł 2011 - 2006 v bodech	2006	2011	rozdíł 2011 - 2006 v bodech
Počet obyvatel	589 839	589 030	¹⁾ 99,9	107 673	107 320	¹⁾ 99,7	143 731	143 814	¹⁾ 100,1	145 661	145 047	¹⁾ 99,6	192 774	192 849	¹⁾ 100,0
v tom ve věku (%):															
0 - 14	14,3	14,2	-0,1	14,1	14,0	-0,0	14,3	14,0	-0,3	14,8	14,7	-0,2	14,1	14,2	0,2
15 - 64	70,8	69,0	-1,8	71,0	69,2	-1,8	70,6	69,0	-1,6	71,1	69,0	-2,1	70,6	68,7	-1,9
64 a více	14,9	16,8	1,9	14,9	16,8	1,9	15,1	17,0	1,9	14,1	16,3	2,2	15,3	17,0	1,7
Průměrný věk	40,2	41,4	²⁾ 1,3	40,3	41,6	²⁾ 1,3	40,2	41,5	²⁾ 1,4	39,7	41,0	²⁾ 1,3	40,5	41,6	²⁾ 1,1
Index stáří	103,7	117,8	14,1	106,0	119,8	13,8	105,1	121,4	16,3	94,9	111,1	16,2	108,4	119,4	11,0

Děti se narodilo méně než před rokem

V roce 2011 se ve Zlínském kraji živě narodilo 5 570 dětí, což je o 536 méně než v předchozím roce. Meziročně poklesly počty živě narozených dětí ve všech okresech. Nejvýraznější meziroční pokles byl zjištěn ve zlínském okrese (o 235 dětí, tj. o 11,5 %), nejmenší v kroměřížském okrese (o 88 dětí, tj. o 8,2 %). Průměrný věk matky v kraji se během roku zvýšil z 30,2 let na 30,6 let (při narození 1. dítěte z 28,2 let na 28,6 let). Podíl narozených dětí mimo manželství vzrostl proti roku 2010 z 31,9 % na 32,8 %. I přes takřka procentní nárůst, zůstává zlínský podíl mimomanželsky narozených dětí nejmenším ze všech krajů.

Úhrnná plodnost se meziročně v kraji snížila

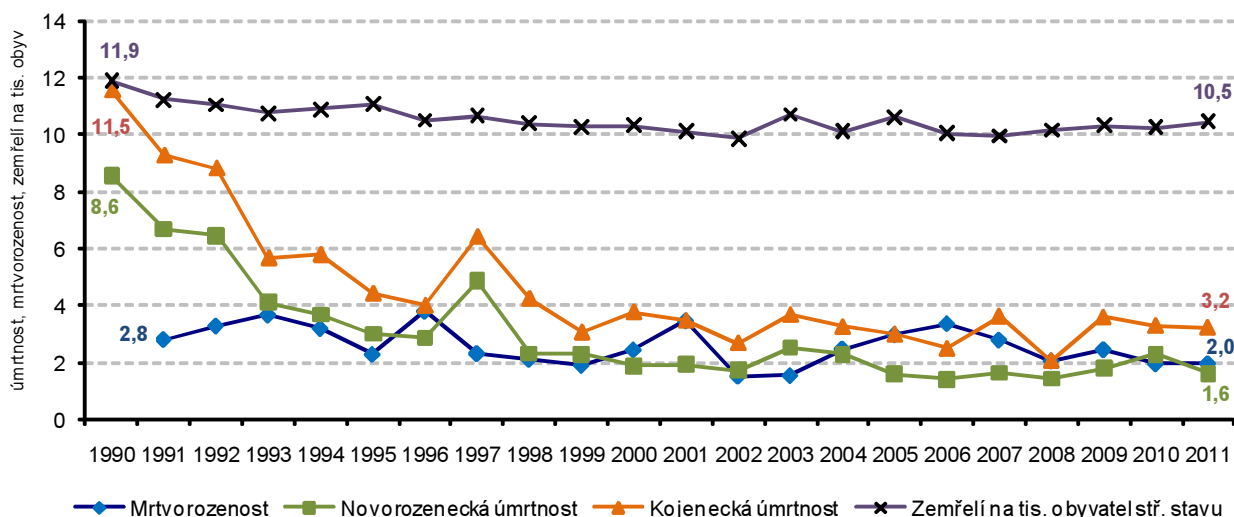
Úhrnná plodnost ve Zlínském kraji se od roku 2006 zvýšila z 1,231 na 1,335 na konci 5-letého období, meziročně však poklesla o 0,079 bodu. Přesto byly krajské hodnoty po celé toto období pod úrovní úhrnné plodnosti ČR.

Úmrtnost mírně vzrostla

Ve sledovaném roce ve Zlínském kraji zemřelo celkem 6 171 osob, což je ve srovnání s předchozím rokem o 110 více (o 1,8 %). V přepočtu zemřelých na tisíc obyvatel bylo na konci roku 2011 dosaženo hodnoty 10,5 promile a úmrtnost tak proti předchozímu roku vzrostla o 0,2 bodu. V letech 2006 a 2007 byly zlínské hodnoty úmrtnosti nižší než celorepublikové, od roku 2008 se však pozice obrátily. Zlínské byly od republikových vyšší, a to v následujících třech letech o 0,1 bodu, v roce 2011 dokonce o 0,3 bodu.

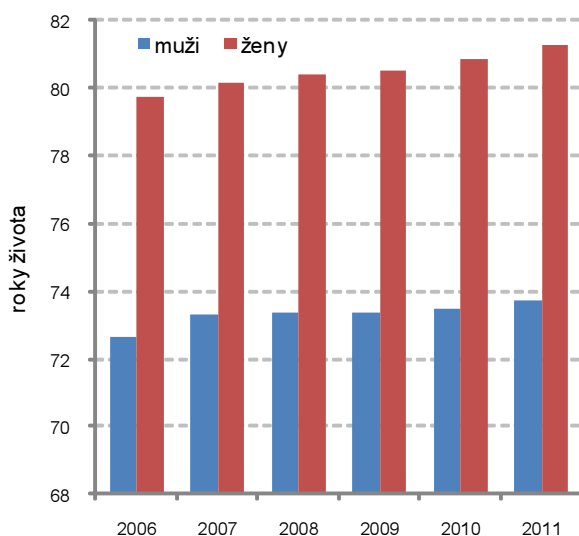
Graf 1.5 Úmrtnost ve Zlínském kraji

Naděje na dožití se jak u mužů, tak u žen nepatrně zvýšila

Ke změnám docházelo i u naděje na dožití. Tento ukazatel říká, kolika let se v průměru dožije člověk právě narozený za předpokladu setrvání úmrtnostních poměrů platných v roce, ve kterém se osoba narodila. Případně vyjadřuje počet roků, který v průměru ještě prožije osoba právě např. 60ti-letá za předpokladu, že po celou dobu jejího dalšího života se nezmění řád vymírání platný v době konstrukce úmrtnostních tabulek. Naděje na dožití při narození se zvýšila v kraji u mužů ze 72,6 let v roce 2006 na 73,7 let v roce 2011, u žen ze 79,7 let na 81,3 let. Změny, i když méně výrazné, byly zachyceny také u naděje na dožití ve věku 60 let. Za posledních pět let se počet dalších let života prodloužil u mužů ze 17,8 na 18,5 let, u žen z 22,3 na 23,5 let.

Graf 1.6 Naděje na dožití ve Zlínském kraji při narození

Graf 1.7 Naděje na dožití ve Zlínském kraji osob ve věku 60 let

V roce 2011 zemřelo na nemoci oběhové soustavy méně lidí než v předchozím roce

Nejčastějšími příčinami úmrtí v roce 2011 byly, stejně jako v předchozích letech, nemoci oběhové soustavy, jejichž podíl z celkového počtu zemřelých se proti roku 2010 snížil o 2,3 procentního bodu na 51,8 %. Do této skupiny příčin úmrtí patří především ostatní formy ischemické choroby srdeční a cévní nemoci mozku. Druhou nejčastější příčinou smrti byly v roce 2011 s podílem 24,1 % zhoubné novotvary, zejména pak průdušek, plic a tlustého střeva. Třetí

nejčetnější skupinu úmrtí tvoří vnější příčiny. Ty zapříčinily v roce 2011 úmrtí 365 lidem, to je 5,9 % z celkového počtu zemřelých. Mezi vnější příčiny úmrtí patří také sebevraždy, jejichž podíl ve skupině vnějších příčin činil 24,9 % a proti předchozímu roku o 2,3 procentního bodu klesl.

Sňatků ubylo

V roce 2011 bylo v kraji uzavřeno celkem 2 404 sňatků, což proti předchozímu roku znamená pokles o 160 sňatků (o 6,2 %).

Věk snoubenců opět vyšší

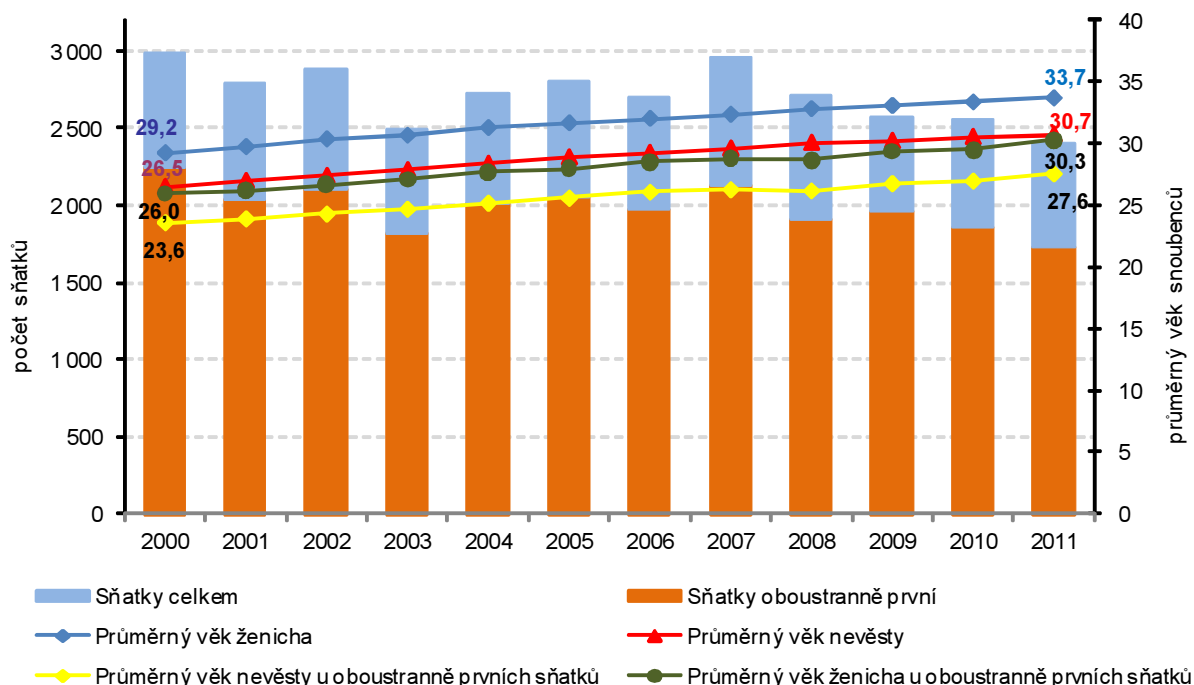
Pokračovalo zvyšování věku snoubenců. Průměrný věk nevěsty meziročně vzrostl z 30,5 na 30,7 let a u ženicha z 33,4 na 33,7 let. U oboustranně prvních sňatků byl průměrný věk snoubenců nižší, a to u nevěsty 27,6 let a u ženicha 30,3 let. Počty sňatků v přepočtu na tisíc obyvatel jsou od roku 2000 celkem vyrovnané a mají mírný klesající trend. Nejnižší hodnoty (4,2 promile) bylo doposud dosaženo v roce 2003, nejvyšší (5,0 promile) v letech 2000 a 2007. V roce 2011 však počet sňatků klesl výrazněji, a tak se počet sňatků na tisíc obyvatel propadl na 4,1.

Počet rozvodů se snížil

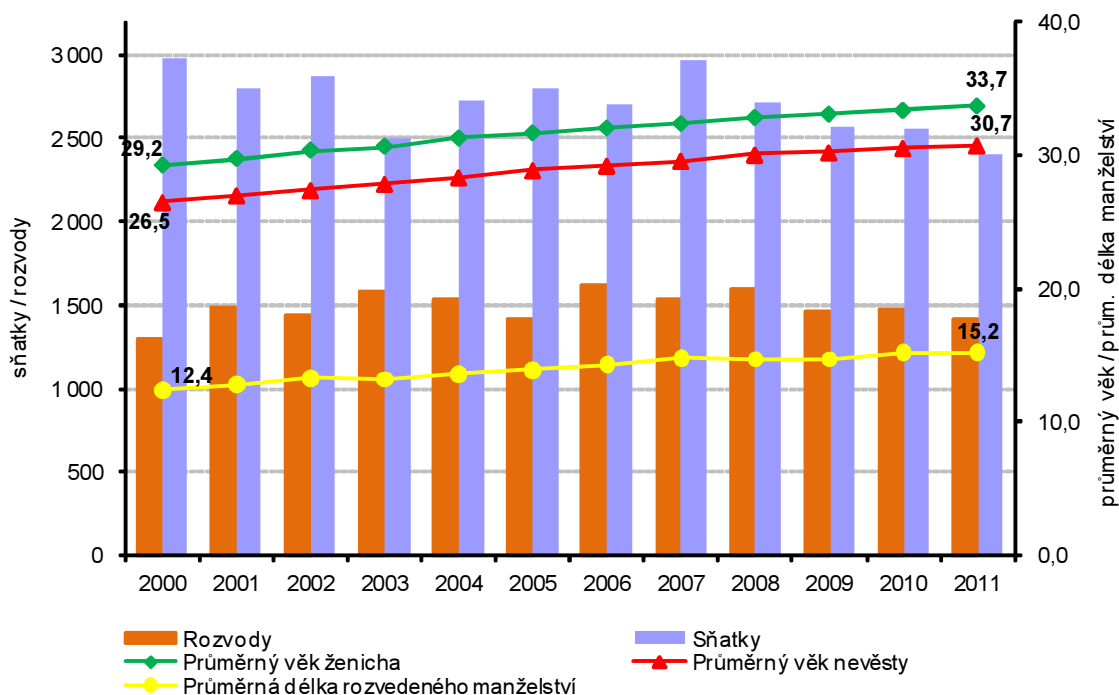
Ve sledovaném roce bylo rozvedeno o 57 manželství méně než v předešlém roce, a to celkem 1 415. V roce 2011 bylo nejvíce rozvedeno manželství, která trvala 15 a více let, dále pak 5 až 9 let, podobně pak s délkou 10 až 14 let a také 2 až 4 roky. Narůstá počet rozvedených dvojic, které byly spolu 15 a více let. Jejich podíl se v průběhu let 2000 až 2011 zvýšil ze 34,5 % na 49,5 %. Meziročně počet manželství podle skupin délky trvání manželství většinou poklesl. Nárůst byl zaznamenán u skupin s délkou trvání do jednoho roku a jeden rok a nepatrně se zvýšil počet rozvodů u pěti- až devítiletých manželství (o 3 rozvody).

Index rozvodovosti (počet rozvodů na 100 sňatků) vykázal, i přes rozkolísané hodnoty v jednotlivých letech, zvyšující se trend. Z hodnoty 43,3 % v roce 2000 se „vyšplhal“ v roce 2011 na 58,9 %.

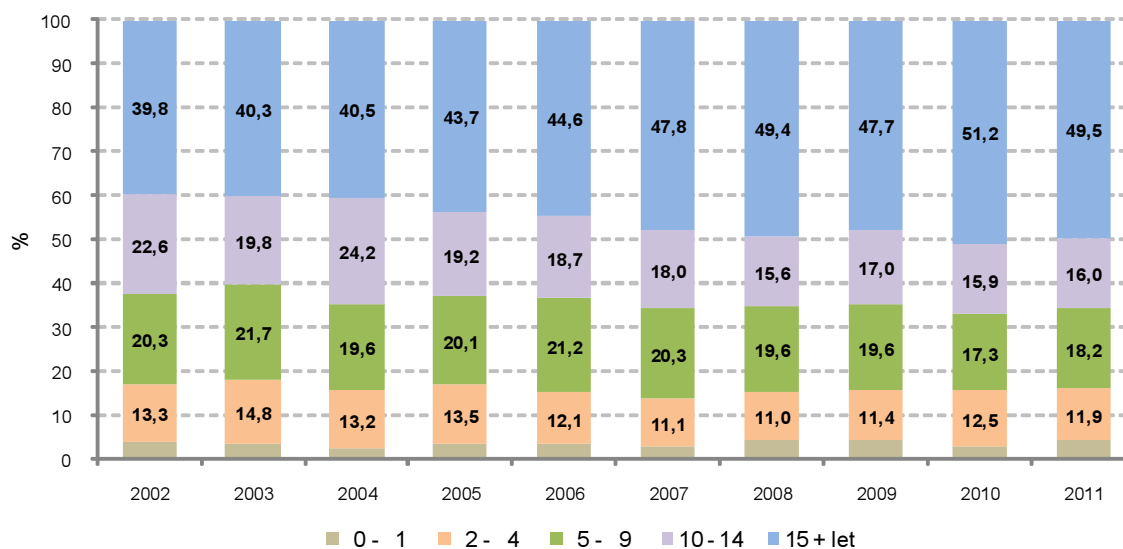
Graf 1.8 Sňatky a průměrný věk snoubenců ve Zlínském kraji

Graf 1.9 Sňatky a rozvody s průměrným věkem rozvedených manželů ve Zlínském kraji

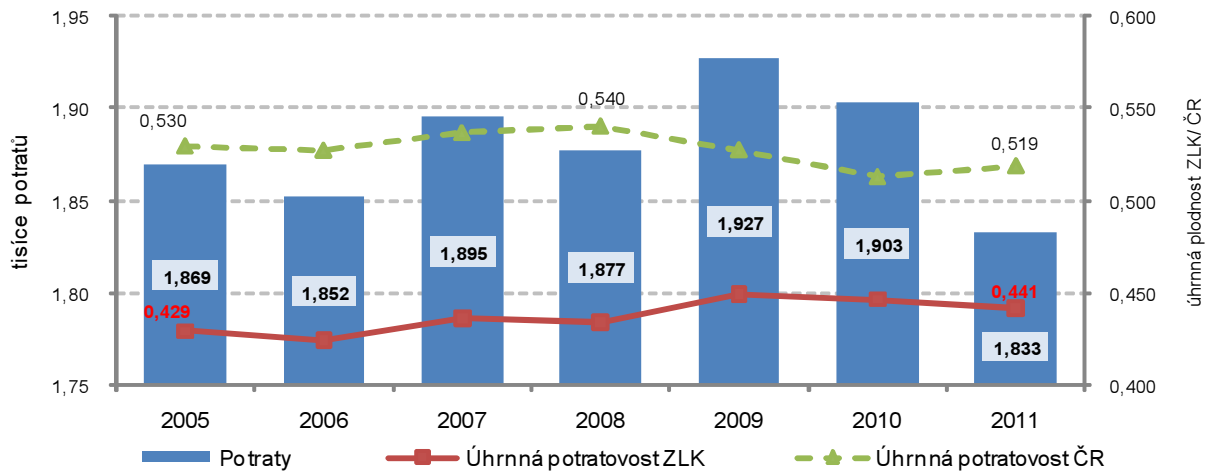
Graf 1.10 Rozvody ve Zlínském kraji podle délky trvání manželství v %

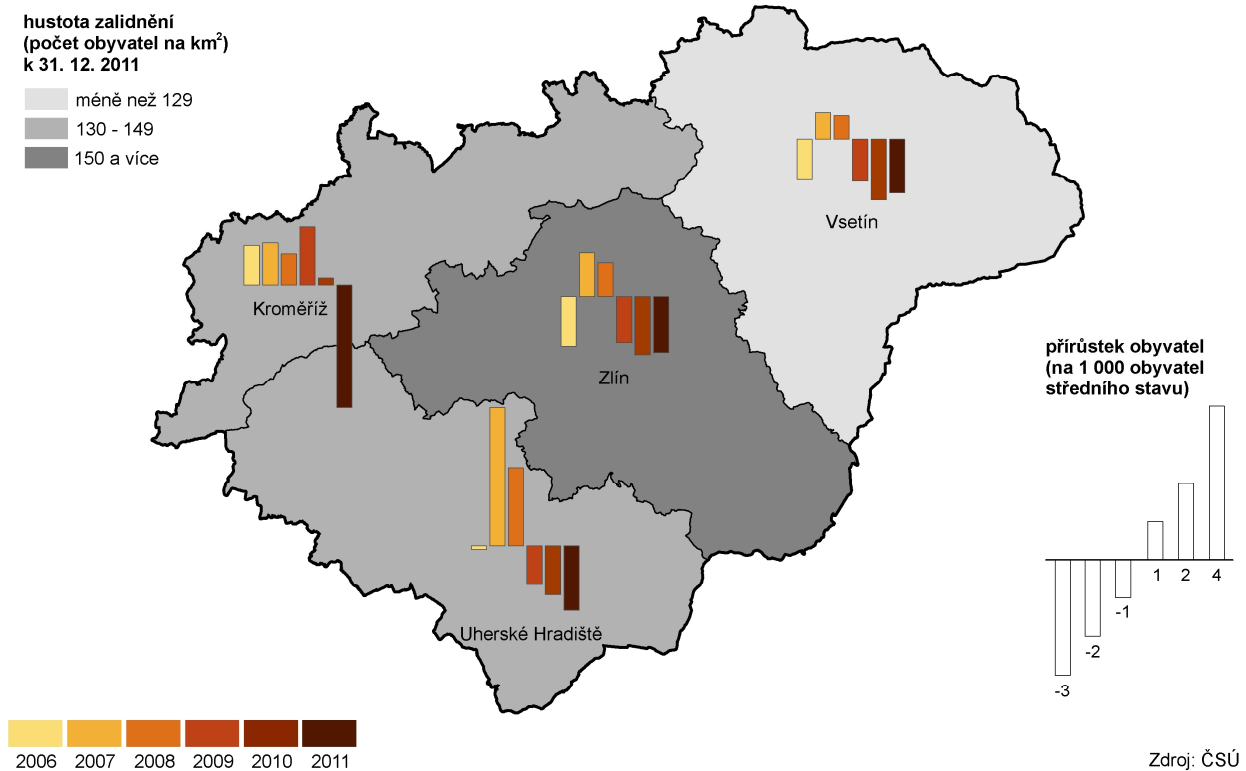
Počet potratů v kraji se snížil

V roce 2011 bylo ve Zlínském kraji přerušeno celkem 1 833 těhotenství (z toho podíl samovolných potratů činil 42,1 %). Proti minulému roku došlo opět ke snížení počtu potratů, a to o 70, tj. 3,7 %. Z pohledu ukazatele úhrnné potratovosti (průměrný počet potratů připadající na jednu ženu za předpokladu dané neměnné potratovosti a nulové úmrtnosti do 50 let) jsou zlínské hodnoty v posledních deseti letech pod republikovými hodnotami. V uplynulém roce dosáhla potratovost v ČR hodnoty 0,519, ve Zlínském kraji 0,441.

Graf 1.11 Potraty ve Zlínském kraji

Pohyb obyvatel v okresech Zlínského kraje v letech 2006 až 2011

1. SOCIÁLNÍ VÝVOJ

Trh práce:

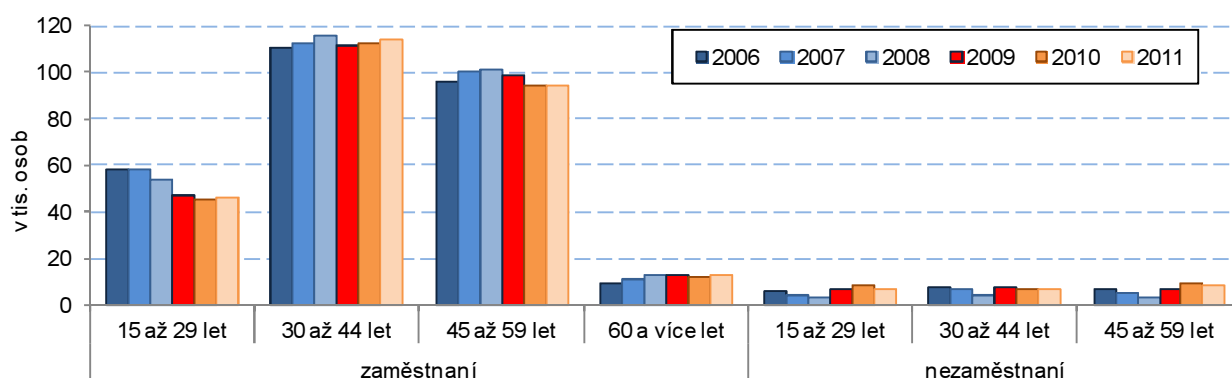
Změna trendu v roce 2011 – nárůst pracovní síly a pokles neaktivního obyvatelstva

Ve sledovaném období 2006 až 2011 dosáhla pracovní síla v kraji vrcholu v roce 2007, kdy ji tvořilo 299,0 tis. osob. Vývoj v následujících třech letech je charakterizován poklesem pracovní síly a nárůstem počtu neaktivního obyvatelstva. V roce 2011 však nastala změna, pracovní síla mírně vzrostla a klesl počet ekonomicky neaktivních obyvatel.

Pracovní síla stárne

Podle výsledků Výběrového šetření pracovních sil¹ představovala pracovní síla v roce 2011 v kraji 290,6 tis. osob, tedy o 2,1 tis. více než v předchozím roce. I v posledním sledovaném roce pokračovalo stárnutí pracovní síly, způsobené poklesem počtu osob ve věku 15 až 29 let a ve věku 45 až 59 let při současném nárůstu počtu osob ve věku 60 a více let. Ve srovnání s rokem 2007 se ve struktuře pracovní síly snížilo zastoupení nejmladší generace, tedy ve věku 15 až 29 let, z 20,9 % na 18,1 %.

Graf 2.1 Pracovní síla podle věku ve Zlínském kraji v letech 2006 až 2011

Počet zaměstnaných v NH meziročně vzrostl o 4,4 tis. osob

Rozhodující složku pracovní síly představují osoby zaměstnané v národním hospodářství (NH), menší část tvoří nezaměstnaní, jejichž podíl se ve sledovaném období pohyboval v rozmezí 3,8 % až 8,5 %. Nejpříznivější struktura pracovní síly byla v roce 2008, kdy zaměstnaní představovali 96,2 %. V následujících dvou letech se podíl snižoval, mírně vzrostl až v roce 2011, kdy v kraji bylo 268,4 tis. zaměstnaných v NH, tedy 92,4 %.

Nejvíce osob je zaměstnáno ve zpracovatelském průmyslu

Struktura zaměstnaných podle sektorů zůstala během sledovaného období bez výrazných změn. V primárním sektoru bylo zaměstnáno 3 %, v sekundárním 48 % a v terciárním 49 % z celkového počtu zaměstnaných v NH. Nejvíce osob pracuje ve zpracovatelském průmyslu, a to 37 %. Následuje velkoobchod o maloobchod s podílem 12 % a stavebnictví s 10 %.

Míra zaměstnanosti je v mezikrajském srovnání dlouhodobě podprůměrná

Nárůst počtu zaměstnaných v roce 2011 se spolu s poklesem počtu obyvatel ve věku 15 a více let projevil v ukazateli míry zaměstnanosti², který v roce 2011 meziročně vzrostl o 1 procentní bod na 53,0 %. Míra zaměstnanosti v kraji je v mezikrajském srovnání podprůměrná, u mužů hodnota 62,4 % řadí kraj na 10. místo, u žen pak 44,2 % na 9. pozici.

...stejně jako míra ekonomické aktivity

Také míra ekonomické aktivity³ je s výjimkou roku 2007 pod republikovým průměrem. V roce 2011 však na rozdíl od republikového vývoje mírně vzrostla (na 57,4 %) a snížil se tak rozdíl proti hodnotě za ČR na 0,9 p.b.

Druhé zaměstnání měli častěji muži

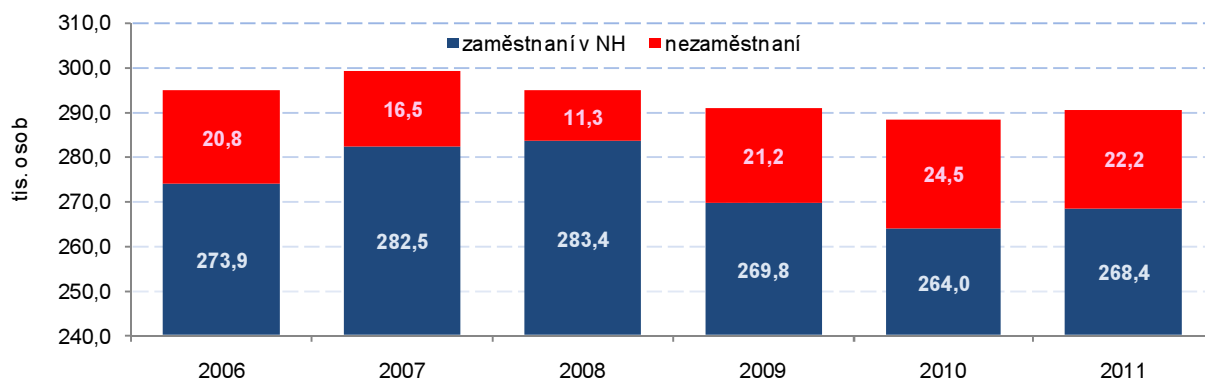
Po velkém nárůstu v roce 2009 klesá v následujících letech počet osob s druhým zaměstnáním. V roce 2011 mělo v průměru 5,2 tis. osob druhé zaměstnání, z toho 3,4 tis. bylo mužů.

¹ Výběrové šetření pracovních sil (VŠPS) poskytuje údaje ve čtvrtletní periodicitě, v textu však uvádíme především roční průměry. VŠPS je organizováno od roku 1993, řídí se definicemi a doporučeními Mezinárodní organizace práce (ILO), respektuje definice a obsahovou náplň celoevropského šetření Labour Force Survey a jeho data jsou mezinárodně srovnatelná.

² Míra zaměstnanosti je podíl zaměstnaných na populaci ve věku 15 let a více

³ Míra ekonomické aktivity vyjadřuje podíl osob zaměstnaných a takových nezaměstnaných, kteří aktivně hledají práci a jsou schopni k nástupu do práce okamžitě nebo nejpozději do 14 dnů, na celkovém počtu obyvatel. Tento ukazatel se počítá pouze za osoby patnáctileté a starší.

Graf 2.2 Struktura pracovní síly ve Zlínském kraji v letech 2006 až 2011

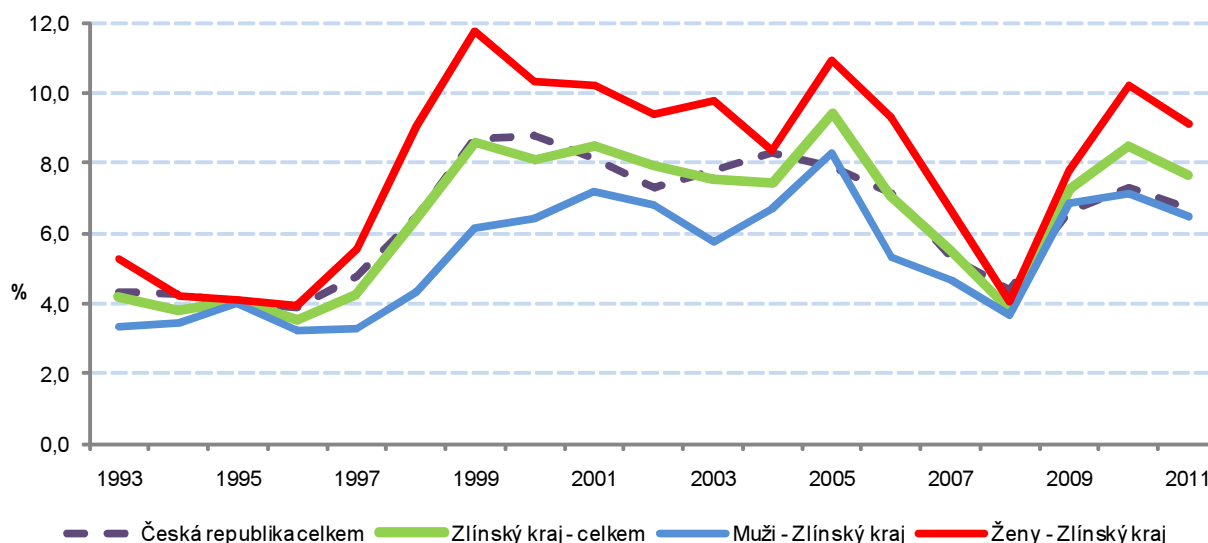
Růst počtu nezaměstnaných se zastavil v roce 2011

Podle výsledků VŠPS byl počet nezaměstnaných nejnižší v roce 2008, kdy představoval 11,3 tis. osob. Během dvou následujících let se více než zdvojnásobil, v roce 2011 došlo opět k poklesu, a to na 22,2 tis. osob. Ve srovnání s rokem 2008 nejrychleji rostl počet nezaměstnaných ve věku 45 až 59 let.

Obecná míra nezaměstnanosti v kraji je nadprůměrná

Obecná míra nezaměstnanosti v kraji byla v roce 2008 pod republikovou úrovní, v následujících letech ji převyšovala. To platí i v členění podle pohlaví, u mužů byla v roce 2011 hodnota 6,5 % vyšší o 0,7 p. bodu, u žen pak 9,1 % o 1,2 p. bodu. U mužů je obecná míra nezaměstnanosti dlouhodobě nižší než u žen. Nejvíce se k sobě blížily obě hodnoty v roce 2008, kdy rozdíl představoval 0,4 p.b., v následujících letech se rozdíl opět zvyšoval.

Graf 2.3 Obecná míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji a ČR v letech 1993 až 2011

Meziroční pokles ekonomicky neaktivních osob

Počet ekonomicky neaktivního obyvatelstva se ve sledovaném období vyvíjel značně nerovnoměrně. Nárůst v letech 2007 až 2010 byl ovlivněn především zvýšením počtu studujících na VŠ, neaktivních ze zdravotních důvodů a nárůstem počtu invalidních a starobních důchodců. V roce 2011 meziročně klesl počet neaktivních obyvatel o 3,4 tis. osob na 215,9 tis. osob. Došlo ke snížení počtu osob na rodičovské dovolené a studujících na středních a vysokých školách. Naproti tomu vzrostl počet neaktivních obyvatel z jiného důvodu.

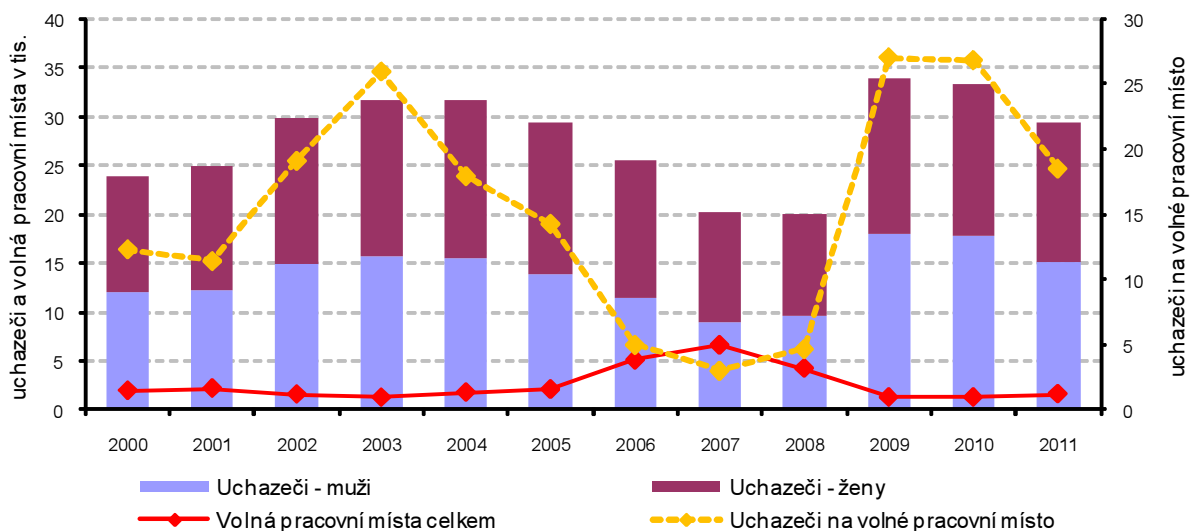
Nezaměstnanost: Počet nezaměstnaných se meziročně mírně snížil

Hospodářská recese, která se v republice naplno začala projevovat v letech 2009 a 2010, se samozřejmě promítla i v oblasti nezaměstnanosti. Po období let 2005 až 2007 poklesu počtu registrovaných uchazečů o práci a snižování registrované míry nezaměstnanosti nastalo v roce 2008 zpomalení poklesu počtu nezaměstnaných a mírné zvýšení míry nezaměstnanosti. V následujících

letech 2009 a 2010 se recese projevila už zcela zřetelně. Registrovaná míra nezaměstnanosti meziročně v roce 2009 vzrostla o více jak dvě třetiny a počet uchazečů se zvýšil o více jak třetinu. V dalším roce 2010 se meziročně velmi mírně snížila jak registrovaná míra nezaměstnanosti (o 0,09 procentních bodu na 10,74 %), tak i počet hlášených uchazečů o zaměstnání (o 1,3 %, tj. o 450 osob na 33,4 tis. nezaměstnaných).

Na úřadech práce Zlínského kraje bylo na konci roku 2011 evidováno o 11,9 % nezaměstnaných méně než na konci roku 2010. Podobné zlepšení situace se projevilo ve všech krajích. Nejvýraznější meziroční pokles počtu nezaměstnaných byl zjištěn v Plzeňském kraji (14,5 %), nejmenší v Hlavním městě Praze (2,6 %). Ve Zlínském kraji byl pátý největší pokles mezi krajemi, a to o 11,9 %. V kraji se také mírně meziročně snížil republikový podíl, a to o 0,1 procentního bodu na 5,8 %. Největší republikový podíl nezaměstnaných zůstal stejný jako v předchozím roce v Moravskoslezském kraji, který se o 0,1 p.b. zvýšil na 14,8 %. Ve struktuře uchazečů byl ve Zlínském kraji na konci roku 2011 ve srovnání s údaji za republiku vyšší podíl uchazečů se zdravotním postižením (o 3,3 p.b.), absolventů škol (o 5,6 p.b.) a o 0,9 p.b. byl v kraji vyšší i podíl uchazečů s nárokem na podporu.

Graf 2.4 Žadatelé o práci a volná pracovní místa ve Zlínském kraji k 31. 12.

Podíl nezaměstnaných s podporou se snížil

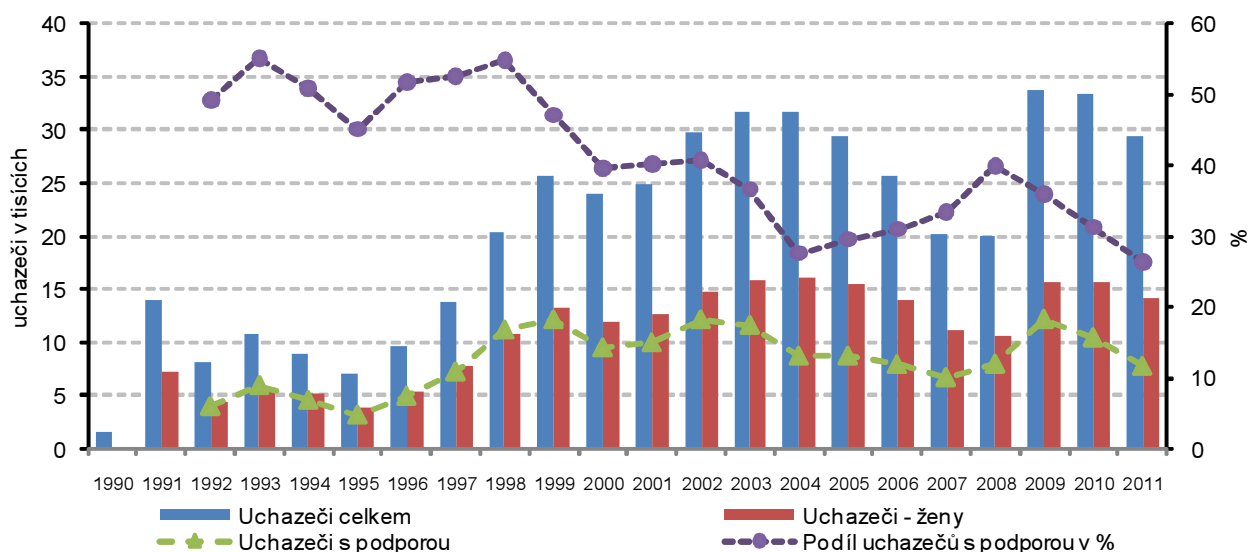
Na konci roku 2011 byl počet registrovaných uchazečů o práci s nárokem na podporu v nezaměstnanosti 7 774 a proti předchozímu srovnatelnému období se snížil o 2 669 osob (o 25,6 %). Podíl nezaměstnaných s podporou se tak snížil o 4,9 procentního bodu a činil 26,4 %. Průměrná výše měsíční podpory v nezaměstnanosti činila 5 236 Kč (v roce 2010 byla průměrná měsíční podpora 5 402 Kč).

Snížil se podíl nezaměstnaných žen

Také podíl nezaměstnaných žen v kraji z celkového počtu registrovaných žadatelek o práci v republice k 31. 12. 2011 meziročně klesl o 0,1 p.b. na 5,7 %. Celkový počet žadatelů o práci – žen dosáhl k tomuto datu celkem 14 297 osob. V kraji se podíl žadatelek z celkového počtu nezaměstnaných zvýšil a dosáhl na konci roku 2011 48,6 % (v roce 2010 46,9 %) a byl o 0,6 procentního bodu nižší než republikový průměr.

Graf 2.5 Uchazeči o zaměstnání celkem, ženy a žadatelé s nárokem na podporu v nezaměstnanosti ve Zlínském kraji (k 31. 12.)

Nejvíce vzrostl počet uchazečů o práci v evidenci delší než dva roky

Z hlediska délky evidence na úřadu práce vzrostly výrazně počty uchazečů, kteří byli v evidenci nezaměstnaných nad 24 měsíců (o 1 415 osob, tj. o 28,3 %). V ostatních skupinách délky nezaměstnanosti uchazečů meziročně ubylo. Zatímco ve skupině s délkou nezaměstnanosti 12 až 24 měsíců v roce 2010 proti roku 2009 přibýlo žadatelů ze všech skupin nejvíce (o 68 %), v roce 2011 se jejich počet meziročně naopak nejvíce ze všech skupin snížil, a to o takřka 2 tis. osob, tedy o 30,0 %. Ve skupině s délkou evidence 9 až 12 měsíců byl pokles druhý nejvyšší (25,6 %). Nejméně se snížil počet uchazečů s délkou nezaměstnanosti od 3 do 6 měsíců (o 287 osob, tj. o 5,2 %). O 64 dnů se také zvýšila průměrná délka evidence na 516 dnů, tedy o 14,2 % (v ČR nárůst o 62 dnů, tj. o 13,9 %, na 508 dnů).

Počet nabízených volných pracovních míst se zvýšil

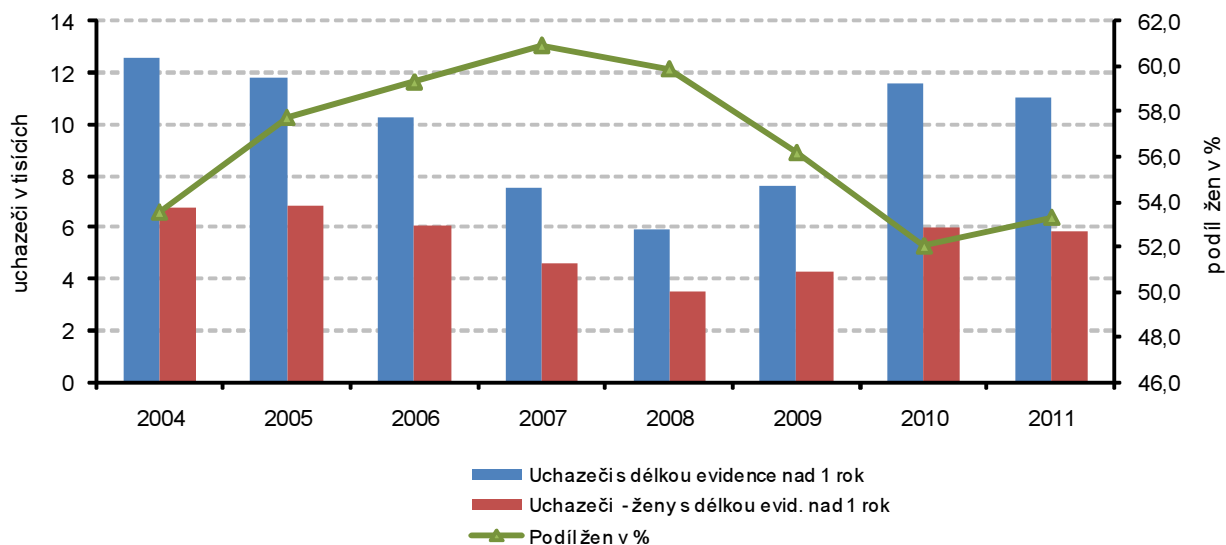
Počet volných pracovních míst se proti předchozímu roku o 345 zvýšil (o 27,7 %). Toto zvýšení nabízených míst se současným poklesem registrovaných zájemců o práci se projevilo ve snížení počtu uchazečů na jedno pracovní místo, a to z 26,8 na konci roku 2010 na 18,5 na konci roku 2011. I když se meziroční podíl uchazečů se zdravotním postižením zvýšil o 0,1 procentního bodu, v absolutní hodnotě jich ubylo o bezmála 600 (o 11,4 %). Přírůstek volných pracovních míst pro tyto občany činil pouze 11 míst, a tak uplatnění těchto lidí je stále velmi nízké. Na jedno takové volné místo koncem roku 2011 připadlo v průměru 33,4 žadatelů-OZP (41,0 v roce 2010).

Úřady práce se i v tomto roce aktivně zapojovaly do vytváření a podpory pracovních míst. Od počátku roku 2011 bylo takto v kraji vytvořeno 594 míst v oblasti veřejně prospěšných prací (v roce 2010 to bylo 400 míst se 424 umístěnými žadateli), ve kterých bylo v průběhu roku umístěno 637 uchazečů o práci. Dále vznikla 3 společensky účelná pracovní místa u zaměstnavatele s celkem 1 umístěným uchazečem, 716 vyhrazených společensky účelných pracovních míst s 696 žadateli (v roce 2010 bylo na 934 nových místech umístěno během roku 929 žadatelů) a 119 společensky účelných pracovních míst pro OSVČ (meziroční snížení o 63 osob, tj. o 34,6 %).

V chráněných dílnách se během sledovaného roku umístilo celkem 25 osob na 6 v průběhu roku vytvořených místech. Na 25 nově vytvořených chráněných pracovních místech se od počátku roku umístilo 41 lidí a 4 osoby SVČ se zdravotním postižením. Od počátku roku byl vydán příspěvek na provoz chráněných dílen a chráněných pracovních míst, a to i pro SVČ OZP, na celkem 965 umístěných osob (v roce 2010 na 531 umístěných uchazečů). Od počátku roku 2011 bylo uzavřeno 3 386 dohod o rekvalifikaci (v předchozím roce 4 393 dohod, tj. pokles o 22,9 %).

Graf 2.6 Uchazeči Zlínského kraje s délkou evidence nad 1 rok

Mezi žadateli je nejvíce vyučených

Z hlediska vzdělání představují v kraji největší podíl mezi uchazeči o zaměstnání vyučení (44,5 %). Následují osoby se základním vzděláním (17,9 %), s úplným středním vzděláním (17,1 %), vyučení s maturitou (6,9 %), s vysokoškolským vzděláním (4,9 %) a žadatelé o práci s bakalářským vzděláním tvoří 1,6 %. Ve srovnání s republikovými průměry byly v kraji podprůměrné pouze podíly uchazečů bez vzdělání, se základním a s nižším středním vzděláním (o 9,6 procentního bodu) a dále pak i skupina s nižším středním vzděláním (o 0,3 p.b.). U ostatních vzdělanostních skupin byl jejich podíl na celkovém počtu žadatelů o práci ve Zlínském kraji vždy vyšší než republikový. Nejvýraznější byl rozdíl u skupiny vyučených uchazečů (4,9 p.b.), s ÚSO s vyučením a maturitou (o 2,0 p.b.), s ÚSO s maturitou bez vyučení (o 1,6 p.b.) a také s VŠ včetně vědeckého vzdělání (o 1,0 p.b.). V ostatních vzdělanostních skupinách převyšoval kraj republikové průměry v desetínách procentního bodu.

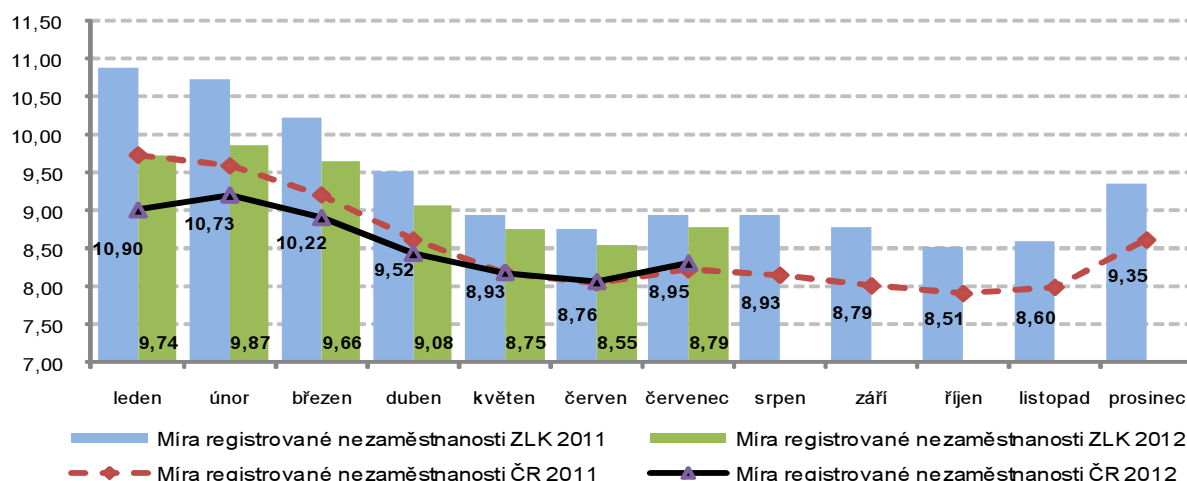
Míra nezaměstnanosti v kraji se meziročně snížila

Míra nezaměstnanosti, která v kraji na konci roku dosáhla 9,35 %, byla vyšší než celorepubliková (8,62 %) a proti předchozímu roku se o 1,39 bodu snížila. Míra nezaměstnanosti se meziročně snížila ve všech krajích, ale zlínský pokles byl po karlovarském a pardubickém snížení třetí největší. Krajská míra nezaměstnanosti žen (10,45 %) byla vyšší než mužů (8,51 %). Průměrný věk uchazečů o zaměstnání v kraji se snížil z 39,9 let na 39,5 let.

Míra nezaměstnanosti je již několik let nad celorepublikovou hodnotou

Míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji byla v jednotlivých měsících od roku 2006 o desetiny procentního bodu vyšší než republiková, a to až do dubna 2007. Od dubna do listopadu 2007 převyšovala republiková hodnota nezaměstnanosti zlínskou, a to pouze o setiny procentního bodu. Od prosince 2007 však zlínská míra nezaměstnanosti začala narůstat a převyšovala celorepublikovou hodnotu (s výjimkou června 2008). Nejdříve o setiny procentního bodu, později od poloviny roku 2009 o desetiny a posléze o celé procentní body. V prosinci 2010 dosáhl rozdíl 1,17 procentního bodu. V dubnu následujícího roku klesl rozdíl pod jeden procentní bod a v prosinci 2011 činil 0,73 p.b.

Graf 2.7 Míra registrované nezaměstnanosti ve Zlínském kraji a ČR v jednotlivých měsících

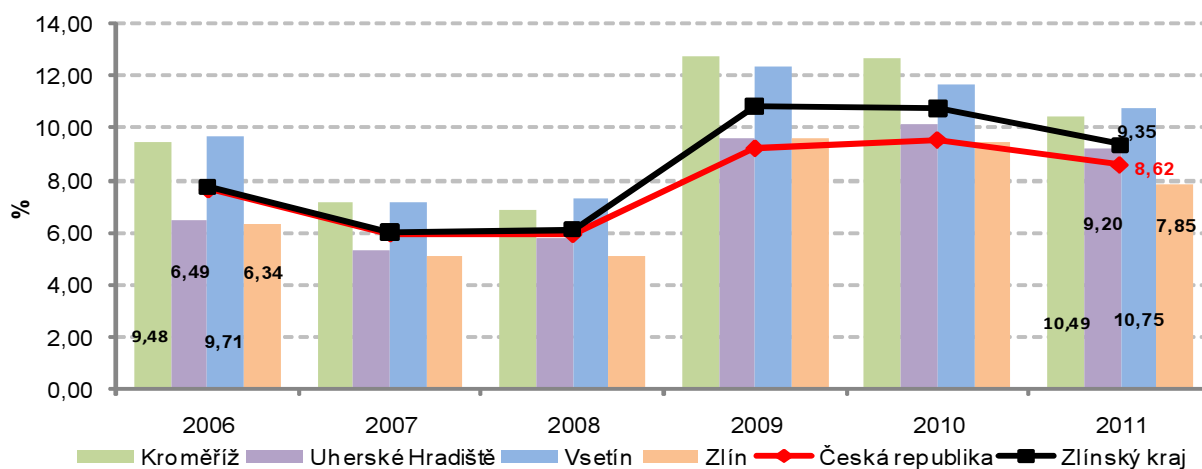

Nejvíce registrovaných žadatelů o práci bylo ve zlínském okrese

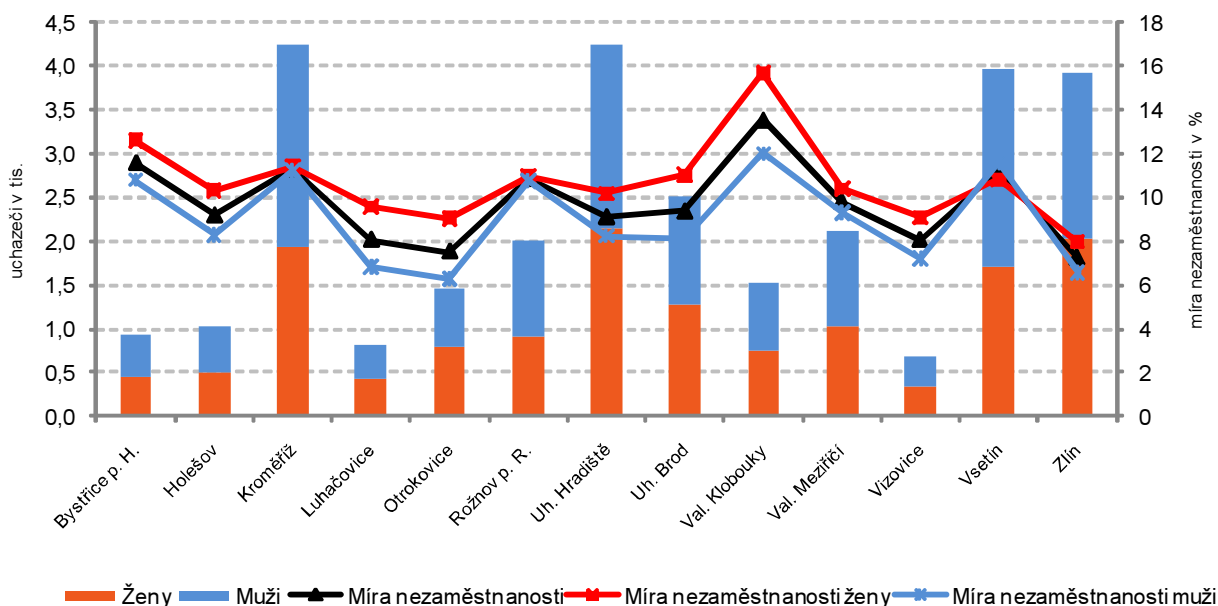
Ve všech okresech kraje byl vývoj počtu uchazečů o práci registrovaných úřady práce obdobný jako krajský. V počátku 90. let 20. století byl nejvyšší počet registrovaných nezaměstnaných v okrese Vsetín, a tato „přední“ pozice mu s výjimkami v letech 2002 až 2004 vydržela až do roku 2009, kdy byl předstížen okrajem Zlín. Také v roce 2011 bylo registrováno nejvíce žadatelů o práci ze zlínského okresu. Okresy Kroměříž a Uherské Hradiště měly od samého počátku sledování výrazně méně registrovaných uchazečů než v okrese Zlín a Vsetín. Od roku 2008 bylo nejméně uchazečů o práci registrováno v okrese Kroměříž.

S registrovanou mírou nezaměstnanosti, která je nepřímě úměrná disponibilní pracovní síle okresu, to však vypadalo jinak. Zde Kroměříž „soupeřila“ se Vsetínem. V roce 2006 až 2008 „vyhrával“ okres Vsetín, který měl nejvyšší registrovanou míru nezaměstnanosti v kraji. V následujících dvou letech tuto pozici obsadil okres Kroměříž, který byl v roce 2011 vystřídán vsetínským okrajem. Nejnižší míra nezaměstnanosti byla kromě roku 2009 zjištěna v okrese Zlín. Míra nezaměstnanosti Zlínského kraje byla po celé sledované období nad celorepublikovou hodnotou.

Graf 2.8 Míra nezaměstnanosti v republice, ve Zlínském kraji a jeho okresech (k 31. 12.)

Graf 2.9 Uchazeči a míra nezaměstnanosti v ORP Zlínského kraje na konci roku 2011

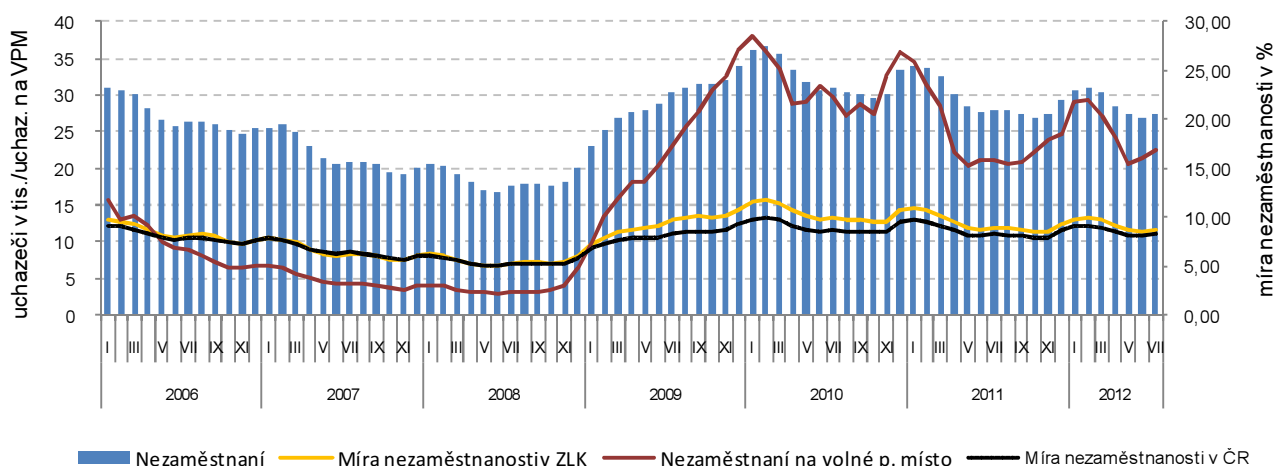

Nejvyšší míra nezaměstnanosti byla zjištěna v ORP Valašské Klobouky

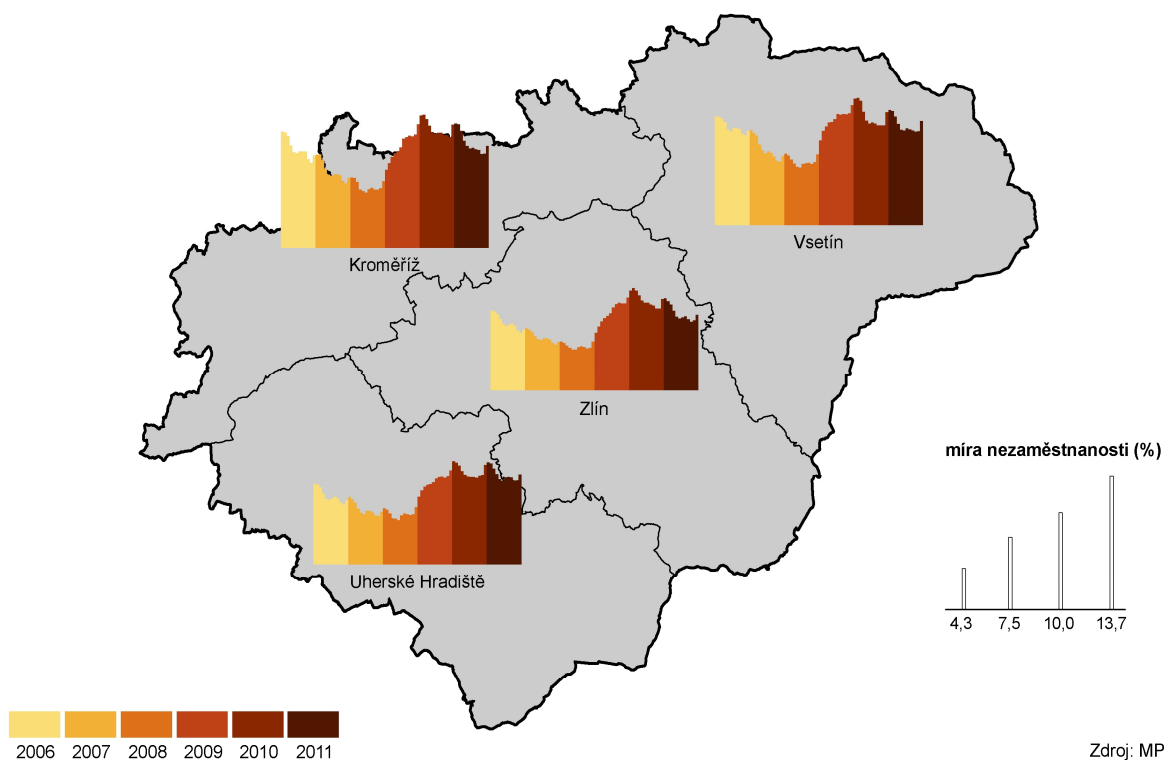
Stejné rozdíly v počtech nezaměstnaných a v míře nezaměstnanosti jako byly v okresech, se vyskytovaly také ve správních obvodech obcí s rozšířenou působností (ORP). Nejvíce uchazečů o práci registrovaly úřady práce k 31. 12. 2011 v ORP Kroměříž (celkem 4 230 osob), Uherské Hradiště (4 243), Vsetín (3 970) a Zlín (3 924). Naopak nejméně nezaměstnaných bylo evidováno v ORP Vizovice (691) a Luhačovice (816). Nejvyšší míry nezaměstnanosti byly zjištěny v ORP Valašské Klobouky (13,55 %) Bystřice pod Hostýnem (11,59 %), Kroměříž (11,31 %), Vsetín (11,22 %) a Rožnov pod Radhoštěm (10,85 %). Naopak nejnižší míru nezaměstnanosti vykazoval ORP Zlín (7,23 %).

Po celé sledované pětileté období stál na „nejvyšší“ a tím nejhorší pozici ORP Valašské Klobouky (míra nezaměstnanosti se pohybovala od 9,80 % v roce 2008 po 16,03 % v roce 2009). Nejnižší míru nezaměstnanosti vykazoval po celou dobu ORP Zlín (míra nezaměstnanosti se pohybovala v rozmezí od 4,58 % v roce 2008 po 8,58 % v r. 2010).

Graf 2.10 Nezaměstnaní a míra nezaměstnanosti ve Zlínském kraji a ČR

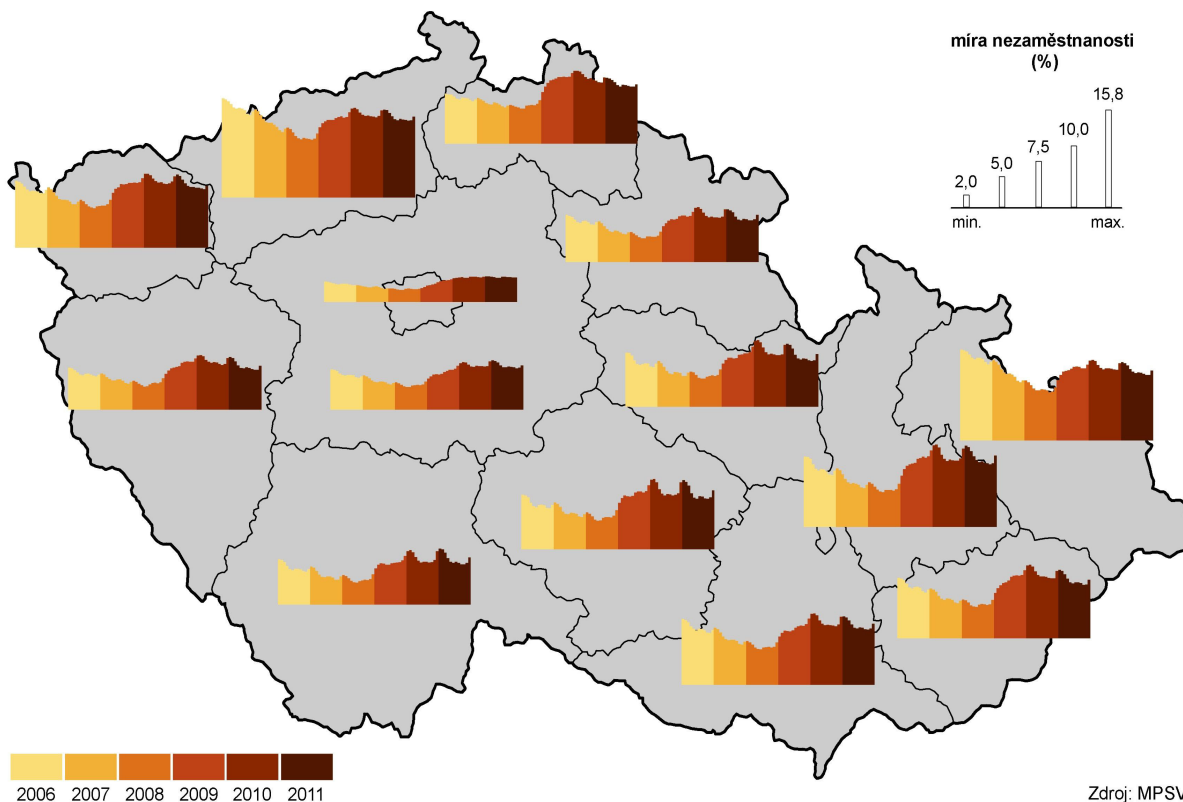

**Míra registrované nezaměstnanosti v okresech Zlínského kraje v letech 2006 až 2011
(stav ke konci jednotlivých měsíců)**

Zdroj: MPSV

**Míra registrované nezaměstnanosti v krajích v letech 2006 až 2011
(stav ke konci jednotlivých měsíců)**

Zdroj: MPSV

Zaměstnávání cizinců:

Počet cizinců na trhu práce za poslední dva roky vzrostl o více než 500 osob

Uplatnění cizinců na trhu práce v kraji je nízké, jejich podíl na pracovní síle 2,4 % v roce 2011 byl jeden z nejnižších mezi kraji. Pouze v Kraji Vysočina a v Olomouckém kraji byly tyto podíly ještě nižší (2,2 % a 1,9 %). Nejvíce pracujících cizinců v kraji bylo evidováno v roce 2008, po poklesu v následujícím roce se jejich počet opět zvyšoval. V roce 2011 dosáhl počtu 7 431 osob, úroveň roku 2008 však nebyla překonána. Nerovnoměrný vývoj počtu cizinců byl provázen plynulým postupným zvyšováním podílu žen. V roce 2006 tvořily ženy rovnou čtvrtinu, v roce 2008, kdy počet zaměstnaných cizinců dosáhl maxima, činil podíl žen 27,8 % a v roce 2011 vzrostl na 28,9 %.

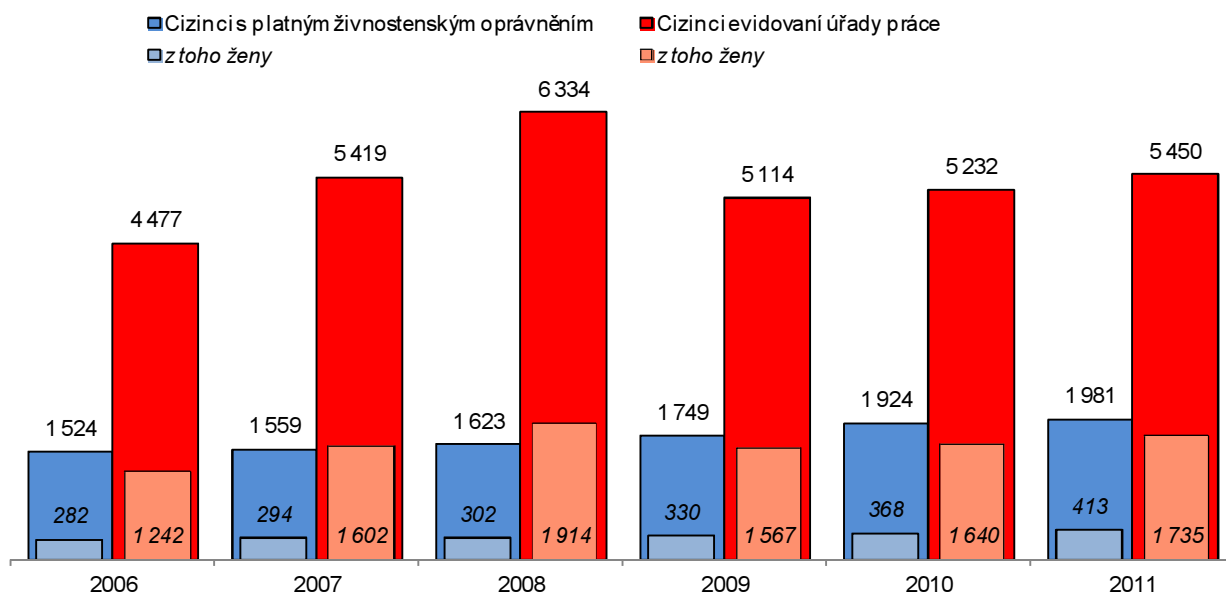
Převažují cizinci ze zemí EU

Ve struktuře zaměstnaných cizinců mají rozhodující význam cizinci ze zemí EU. Zatímco v roce 2006 jejich podíl představoval 71,8 %, v roce 2011 to už byly tři čtvrtiny. Nejčastěji jsou na trhu práce zastoupeni občané Slovenska, v celkovém počtu zaměstnaných cizinců představují zhruba dvě třetiny. Občané Ukrajiny tvoří 9,3 %, Vietnamu 5,7 % a Polska 2,3 % z celkového počtu cizinců zaměstnaných ve Zlínském kraji.

Téměř tři čtvrtiny cizinců jsou v postavení zaměstnanců

Nejpočetnější jsou na trhu práce cizinci evidovaní úřady práce, tedy v postavení zaměstnanců. Vývoj jejich počtu je nerovnoměrný a kopíruje vývoj počtu cizinců celkem. U cizinců s platným živnostenským oprávněním je zřejmý trend růstu, jejich počet se ve sledovaném období zvýšil zhruba o 30 %. Tento vývoj se projevil v roce 2011 snížením podílu cizinců - zaměstnanců na 73,3 % a zvýšením podílu živnostníků na 26,7 %.

Graf 2.11 Zaměstnanost cizinců podle typu ekonomické aktivity ve Zlínském kraji v letech 2006 až 2011

Nejvyšší podíl pracujících cizinců v okrese Zlín

Více než 40 % pracujících cizinců je soustředěno v okrese Zlín, kde rovněž představují nejvyšší podíl na pracovní síle, tedy 3,0 %. Následuje okres Vsetín, kde jsou cizinci v pracovní síle zastoupeni 2,8 % a okres Uherské Hradiště s podílem 2,3 %. V okrese Kroměříž je 9,1 % z celkového počtu zaměstnaných cizinců kraje a na pracovní síle v okrese se podílí 1,2 %.

Převládá zpracovatelský průmysl

Podle evidence úřadů práce pracuje největší podíl cizinců - zaměstnanců ve zpracovatelském průmyslu, a to bez ohledu na státní občanství. Na druhé místo se u cizinců ze Slovenska a Ukrajiny řadí stavebnictví, u cizinců z Ruska je to maloobchod a maloobchod, u občanů z Vietnamu stravování, pohostinství a ubytování, u cizinců z Polska jsou na druhém místě ostatní činnosti.

V evidenci vedou řemeslníci a opraváři

Zhruba 30 % z cizinců v evidenci úřadů práce je zařazeno podle klasifikace zaměstnání v kategorii řemeslníci a opraváři, čtvrtina pak spadá do kategorie obsluha strojů a zařízení.

Mzdy: Dlouhodobě nízká

V celém sledovaném období byly průměrné mzdy v kraji podprůměrné, v letech 2008 a 2009 dokonce nejnižší mezi kraji. Nárůst průměrných mezd o 2,9 % v roce 2010 představoval nejrychlejší růst mezd mezi kraji a díky němu se kraj

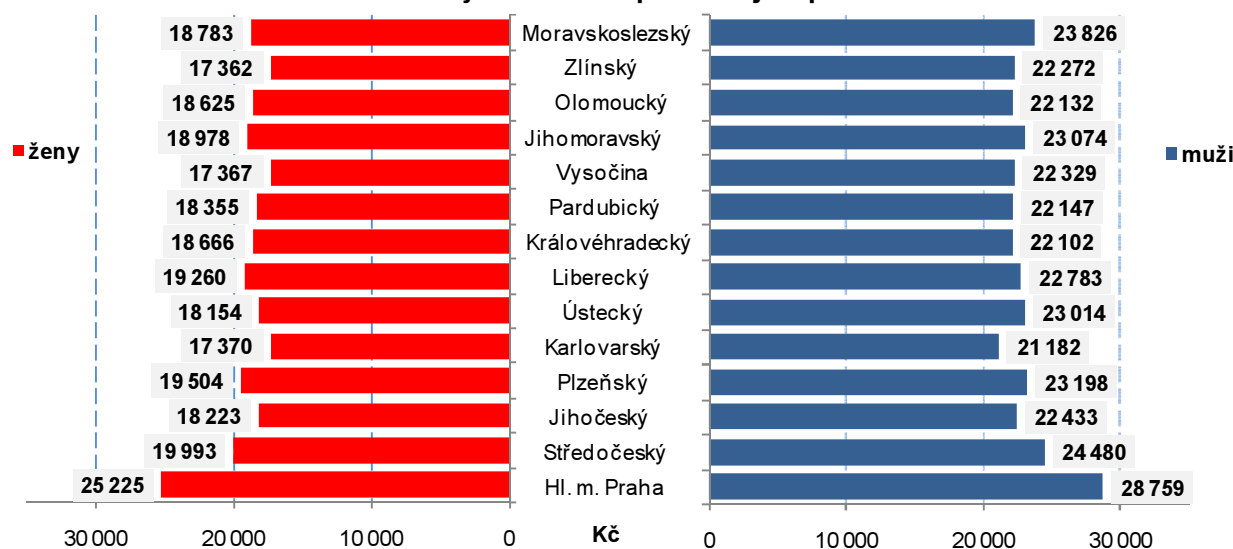
mzdová úroveň

přesunul na předposlední příčku v mezikrajském srovnání. Stejně umístění kraje je i v roce 2011, přestože zjištěné mzdy nejsou srovnatelné s výsledky z předcházejícího období. Je to v důsledku toho, že zahrnují i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce. Průměrná mzda v roce 2011 v kraji 22 655 Kč byla o 932 Kč vyšší než minimum mezi kraji, zjištěné v Karlovarském regionu, a o 10 891 Kč nižší než v Hl. městě Praze, kde je mzdová úroveň dlouhodobě nejvyšší.

Průměrná mzda mužů převyšuje průměrnou mzdu žen

Průměrné mzdy se vyvíjely odlišně z hlediska pohlaví. Zatímco u mužů byl vývoj nerovnoměrný, u žen průměrné mzdy neustále rostly. To se projevilo ve snížení rozdílu v průměrné mzdě podle pohlaví v roce 2010 na 6 675 Kč. Největší rozdíl byl zjištěn v roce 2008, kdy průměrné mzdy mužů převyšovaly průměrné výdělky žen o 7 556 Kč. V roce 2011 byla průměrná mzda mužů 25 144 Kč, tedy o 5 753 Kč vyšší než u žen.

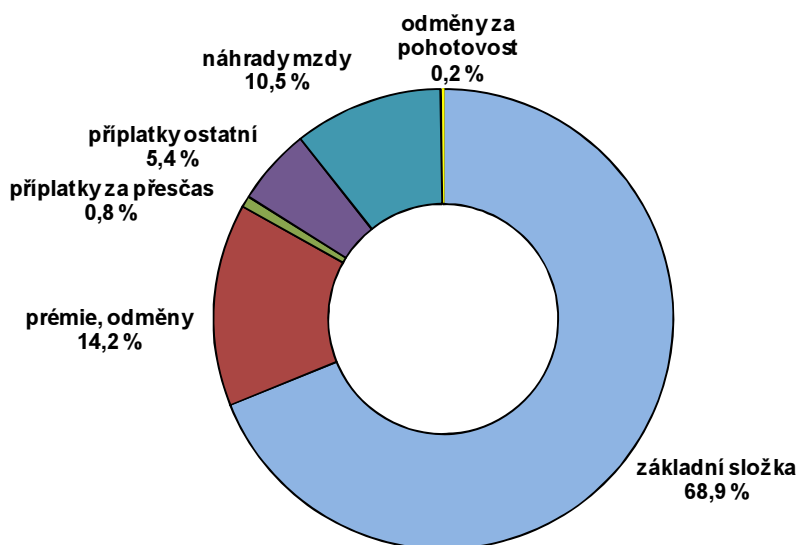
Graf 2.12 Medián hrubé nominální mzdy v roce 2011 podle krajů a pohlaví

Medián mezd žen nejnižší mezi kraji

Také hodnocení mzdové úrovně krajů na základě mediánu hrubých měsíčních mezd v roce 2011 řadí kraj na 13. pozici. Z hlediska pohlaví je pak umístění kraje značně rozdílné. Zatímco u mužů je zjištěná hodnota mediánu mezd pátá nejnižší, u žen je dokonce nejnižší ze všech krajů.

Graf 2.13 Struktura mzdy ve Zlínském kraji v roce 2011

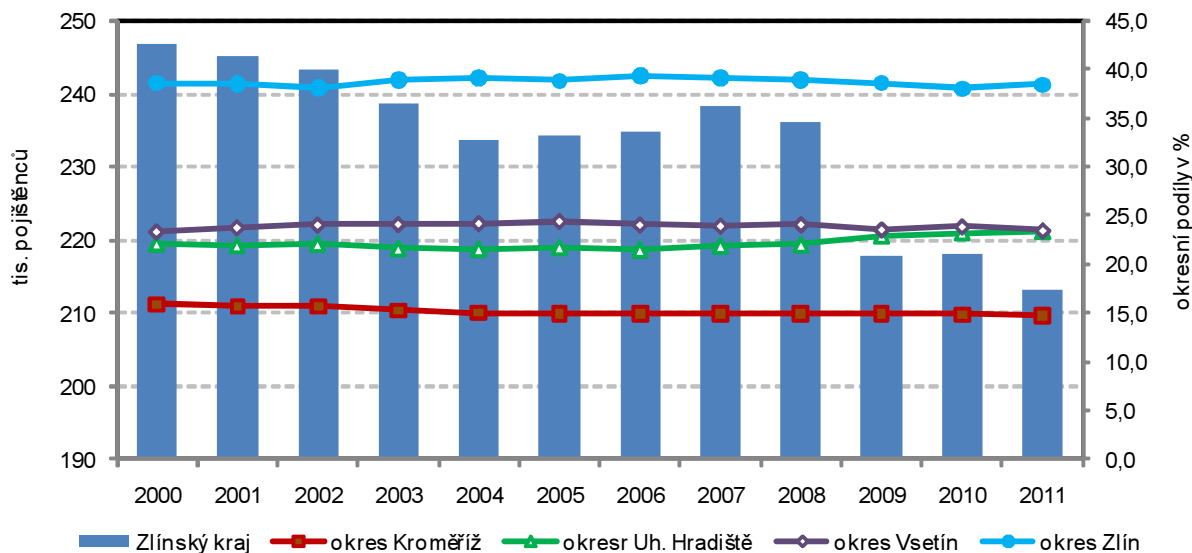

Základní složka tvoří více než dvě třetiny mzdy

Základní složka mzdy se v krajích pohybuje od 66,58 % (Liberecký kraj) po 70,74 % v Hl. m. Praze, ve Zlínském kraji to bylo 68,90 %. V mezikrajském srovnání je to 8. nejvyšší podíl, stejně jako podíl prémie složky, která představuje 14,22 %.

Pracovní neschopnost: Od roku 2000 počet nemocensky pojištěných čtyři roky klesal (celkem o více jak 13 tisíc). Od roku 2004 se počet těchto osob v kraji zvyšoval a nejvyššího stavu dosáhl v roce 2007. V následujícím roce došlo jen k mírnému snížení, ale hned v roce 2009 byl zaznamenán výrazný propad až o 7,8 % (přes 18 tis. pojištěnců). Tento stav zůstal prakticky stejný do roku 2011, kde došlo opět k výraznějšímu 2,3 %-nímu poklesu počtu pojištěnců (takřka o 5 tisíc).

Graf 2.14 Počet nemocensky pojištěných osob ve Zlínském kraji a jejich okresní podíly (k 31. 12.)

Nově nahlášených případů pracovní neschopnosti meziročně ubylo

V průběhu roku 2011 bylo v kraji nově nahlášeno celkem 61,7 tisíce případů pracovní neschopnosti (meziroční pokles 8,3 %), v tom 54,3 tisíce případů pro nemoc (meziroční pokles o 8,0 %), 2,5 tisíce pro pracovní úraz (pokles o 4,0 %) a 4,8 tisíce pro ostatní úrazy (snížení o 14,4 %).

Z celkově nahlášených případů pracovní neschopnosti připadlo 30,4 tisíce na ženy (ve srovnání s předchozím rokem jejich počet klesl o 5,6 %). V tom bylo 28,3 tisíce případů pro nemoc (meziroční pokles o 5,1 %), 0,7 tisíce pro pracovní úraz (pokles o 8,9 %) a 1,4 tisíce pro ostatní úrazy (pokles o 13,5 %).

Z celkově nahlášených případů pracovní neschopnosti v roce 2011 připadlo 50,7 % na muže (tj. 31, 2 tis. osob). Ve srovnání s rokem 2010 byl zaznamenán úbytek 10,8 % nahlášených případů. Z celkového počtu nahlášených případů u mužů připadlo 26 tisíc pro nemoc (meziroční pokles o 10,9 %), 1,9 tisíce pro pracovní úraz (pokles o 2,2 %) a 3,4 tisíce pro ostatní úrazy (pokles o 14,7 %).

Průměrný denní počet chybějících pracovníků z důvodu pracovní neschopnosti se snížil

Všechny nahlášené případy si v roce 2011 vyžádaly celkem 3 410 tis. dnů pracovní neschopnosti, takže v průměru připadlo na jeden případ pracovní neschopnosti celkem 55,3 dny (v roce 2010 to bylo 54,8 dny), u žen 54,9 dny (o rok dříve 55,8 dny). V průměru tak bylo denně z pracovní činnosti vyřazeno celkem 9 342 lidí (meziroční úbytek 764 pracovníků, tj. pokles o 7,6 %), z nich bylo 4 573 žen (meziroční pokles o 353 osob, tj. snížení o 7,2 %).

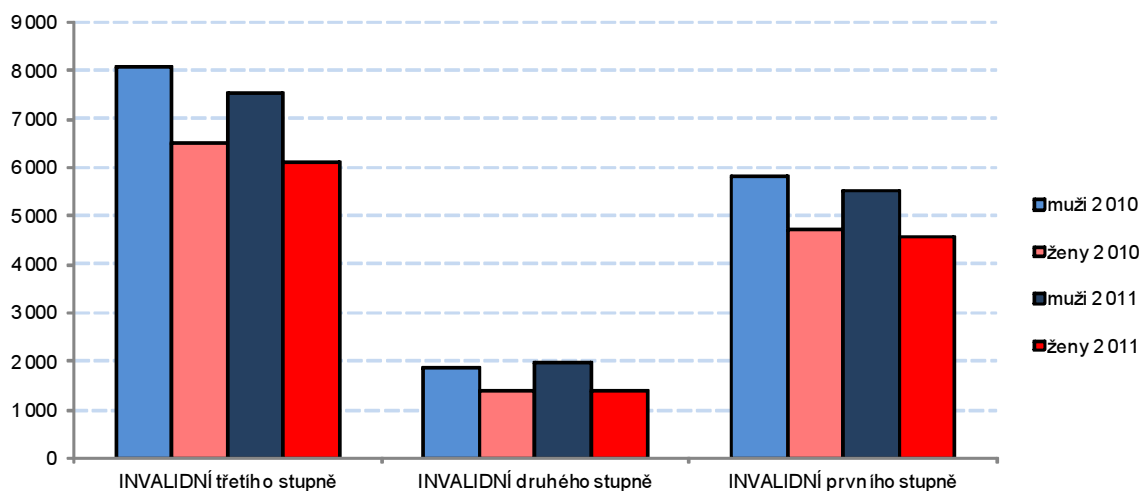
Důchody: Počet příjemců důchodu meziročně vzrostl téměř o 3 tis. osob

Ke konci roku 2011 pobíralo v kraji 169 241 osob starobní, invalidní nebo pozůstalostní důchod. Ve srovnání s rokem 2006 je tento počet o 6,2 % vyšší, přitom rychleji přibývalo důchodců mužů (9,2 %) než žen (4,4 %). Zastoupení žen v celkovém počtu příjemců důchodu se tak snížilo na 60,6 %. Jestliže v roce 2006 na tis. obyvatel Zlínského kraje připadlo 270 osob pobírajících nějaký důchod, pak v roce 2011 to bylo již 287 osob, což je po Královéhradeckém kraji (289 osob) druhý nejvyšší počet mezi kraji.

Nárůst počtu příjemců důchodů je dán především tím, že přibýlo starobních důchodců, a to zhruba o 16,4 tis. na 98,1 tis. osob. Naproti tomu klesl počet osob, kterým je vyplácen invalidní a pozůstalostní důchod. Ve zvýšení počtu starobních důchodců se promítá i skutečnost, že invalidnímu důchodci, který dosáhne věku 65 let, se podle zákona o důchodovém pojištění vyplácený invalidní důchod automaticky transformuje na starobní důchod.

Graf 2.15 Struktura příjemců invalidních důchodů v roce 2010 a 2011

Průměrné důchody v kraji patří dlouhodobě mezi nejnižší

Průměrný důchod v kraji v roce 2011 byl 10 090 Kč a vzrostl proti roku 2006 o 29 %, tedy o 2 286 Kč. Stejně rychle rostly i starobní důchody, které v průměru dosáhly 10 323 Kč. Z hlediska pohlaví jsou ve výši důchodů významné rozdíly. V roce 2006 byl průměrný důchod žen nižší o 775 Kč, v roce 2011 o 1 032 Kč než mužů. Výraznější rozdíly jsou u starobních důchodů, kdy se rozdíl zvýšil z 1 606 Kč na 2 025 Kč. Výše průměrných důchodů v kraji je dlouhodobě pod republikovou úrovní, v mezikrajském srovnání je průměrný důchod druhý nejnižší, průměrný starobní důchod třetí nejnižší. Proti průměrnému důchodu v ČR je o 206 Kč nižší, starobní pak o 229 Kč nižší.

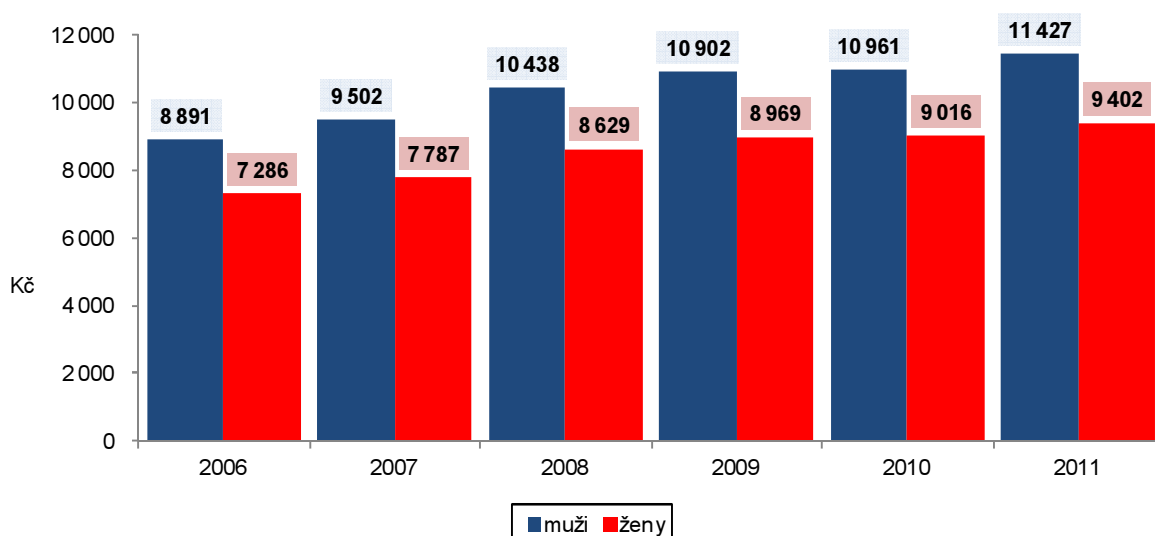
Počet osob v předčasném důchodu meziročně vzrostl téměř o 19 %

Počet příjemců předčasného důchodu se zvýšil v období 2006 až 2010 zhruba o 6,0 tis. osob, v roce 2011 o dalších 4,3 tis. osob, přitom mírně rychlejší nárůst byl u mužů. V roce 2011 bylo v kraji 27 034 osob s předčasným důchodem, z toho 54,6 % představovaly ženy. V celém období od roku 2006 lze vidět trend snižování počtu osob s předčasným důchodem o dva roky dříve. V roce 2011 tvořily osoby s tímto druhem důchodu 0,5 % z celkového počtu příjemců předčasného důchodu.

...a představuje více než čtvrtinu z počtu starobních důchodců

Abychom mohli zjistit, jakou část z celkového počtu příjemců starobního důchodu tvoří osoby s předčasným důchodem v delším časovém úseku, očistíme údaje za roky 2010 a 2011 o ty důchodce, jejichž starobní důchod vznikl přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let. Pak je vidět, že podíl osob s předčasným důchodem rostl až do roku 2010 pozvolna, v roce 2011 nastalo výrazné zvýšení. Za celé sledované období se podíl zvýšil z 20,5 % na 28,8 %.

Graf 2.16 Průměrný starobní důchod ve Zlínském kraji podle pohlaví v letech 2006 až 2011

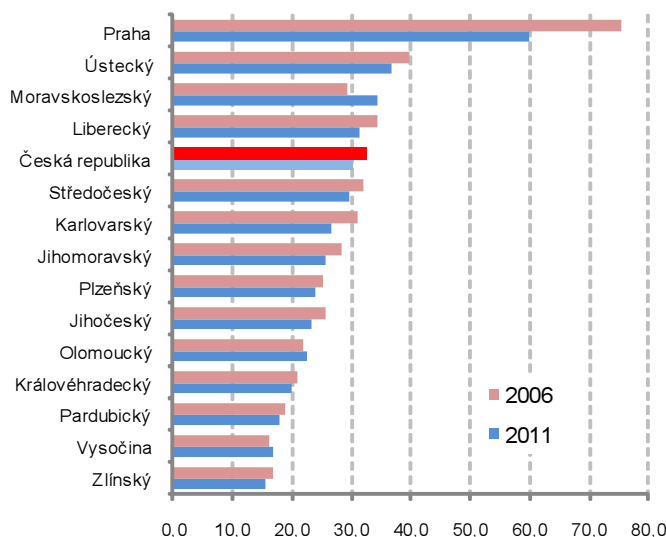

Kriminalita:

Ve Zlínském kraji bylo nejméně trestných činů na tisíc obyvatel

Ve Zlínském kraji nadále pokračoval klesající trend v počtu zjištěných trestných činů, který s výkyvy v letech 1998, 2002 a 2007 trvá již od poloviny 90. let. V roce 2011 bylo v kraji spácháno celkem 9 227 trestných deliktů a proti předchozímu roku se jejich počet snížil o 2,2 %. Republikový podíl dosáhl 2,9 % (3,0 % v roce 2010). Ve Zlínském kraji byl zjištěn stejně jako v předchozím roce čtvrtý nejnižší počet trestných činů. Méně jich bylo spácháno jen v krajích Karlovarském, Vysočině a Pardubickém. Ještě lépe je na tom kraj v přepočtu na tisíc obyvatel, neboť vykázal, stejně jako v roce 2010, nejnižší hodnotu ukazatele v republice.

Graf 2.17 Zjištěné trestné činy celkem na tis. obyvatel v krajích a ČR

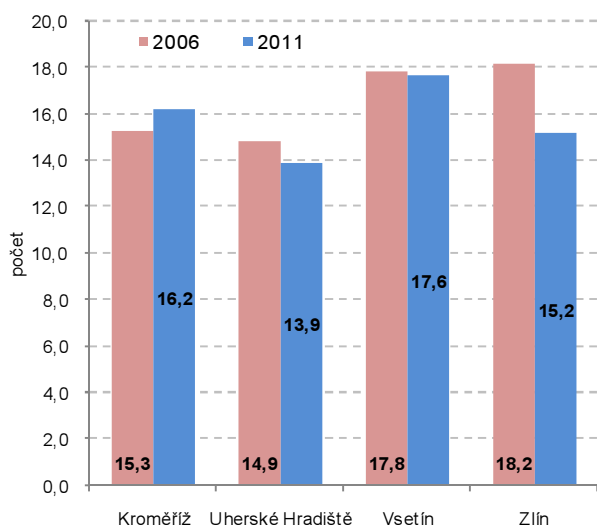

Nejvíce trestných činů bylo zjištěno v okrese Zlín

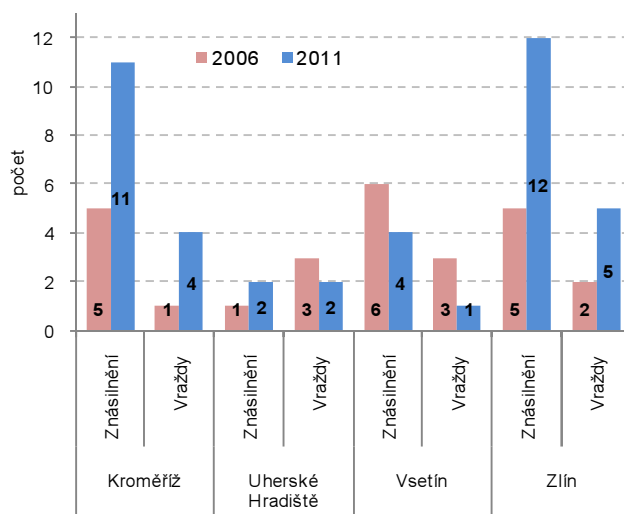
V celkové zjištěné trestné činnosti vyšel nejlépe mezi okresy Kroměřížský okres a nejhůře dopadl okres Zlín. Tento stav se netýká pouze roku 2011, ale celého období od roku 2006.

V přepočtu trestných činů na tisíc obyvatel byl pokles proti předchozímu roku zaznamenán v okresech Uherské Hradiště, Vsetín a Zlín. V okrese Kroměříž došlo k jeho mírnému zvýšení.

Graf 2.18 Zjištěné trestné činy na tisíc obyvatel v okresech Zlínského kraje

Graf 2.19 Znásilnění a vraždy v okresech Zlínského kraje

Druhá nejvyšší objasněnost mezi kraji

Procento objasněných trestných činů je ve Zlínském kraji ve srovnání s republikovým průměrem dlouhodobě vyšší. V roce 2011 bylo o 17,9 procentních bodů vyšší než objasněnost celorepubliková a mezi ostatními kraji se Zlínský kraj umístil na druhé pozici za Karlovarským.

2. EKONOMICKÝ VÝVOJ

V roce 2011 byla provedena revize národních účtů

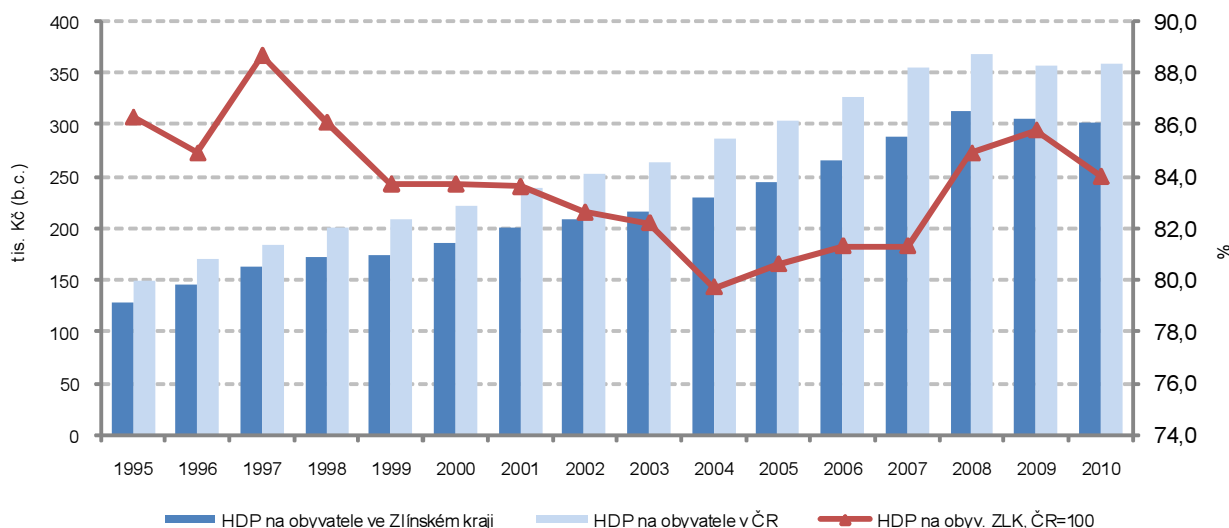
V roce 2011 proběhla mimořádná revize národních účtů, a to pro časovou řadu 1995 až 2010. Mimořádná revize byla realizována ve všech zemích EU v souvislosti s přechodem na nové odvětvové klasifikace. V ČR byla do revize navíc zakomponována ještě další metodická doporučení Eurostatu. Výsledky revize prezentoval ČSÚ na tiskové konferenci na konci září 2011.

Makroekonomické ukazatele byly revidovány nejen za celou republiku, ale i za jednotlivé regiony - kraje.

HDP Zlínského kraje se od roku 2009 snižuje

Ve Zlínském kraji od roku 1995 až do roku 2008 hodnoty HDP každoročně narůstaly. Jeho přírůstky nebyly vyrovnané a pohybovaly se od 1,4 % (v roce 1999) do 13,1 % (1996). V roce 2008 byl zaznamenán meziroční přírůstek 8,8 %. V roce 2009 se celoevropská recese projevila také ve Zlínském kraji. Došlo k prvnímu poklesu HDP o 2,4 % (o 4,4 mld. Kč b.c.) a v následujícím roce 2010 bylo zjištěno také meziroční snížení, a to o 1,6 % (o 2,9 mld. Kč). Republikový podíl HDP Zlínského kraje se pohyboval od 4,6 % (2004, 2005, 2007) po 5,2 % (1997). V roce 2008 podíl činil 4,8 %, v následujícím roce zůstal na stejné úrovni a v roce 2010 poklesl o 0,1 procentní bod na 4,7 %.

Graf 3.1 Hrubý domácí produkt (HDP) na obyvatele ve Zlínském kraji (ZLK) a ČR a jeho podíl na republikovém celku

Hodnota HDP na obyvatele kraje klesla

Také hodnoty ukazatele HDP na obyvatele od počátečního roku období vzrůstaly až do roku 2009. Meziroční přírůstky nebyly pravidelné. Po skokovém meziročním nárůstu 13,2 % v roce 1996 došlo v následujících třech letech k výraznějšímu zpomalování růstu HDP na obyvatele. V dalších dvou letech byl zjištěn výraznější růst (v roce 2000 o 5,8 % a 2001 o 8,2 %) a v roce 2002 se zvýšení snížilo o 4,4 p.b. na 3,8 %. Od následujícího roku byly již přírůstky vyrovnané a postupně se zvyšovaly od 4,2 % v roce 2003 do 8,6 % v roce 2008 a v tomto roce dosáhl HDP na obyvatele ve Zlínském kraji 313 429 Kč. V roce 2009 došlo k propadu a byl zaznamenán úbytek HDP na obyvatele o 2,4 % a v následujícím roce opět úbytek, tentokrát o 1,5 % na konečných 301 442 Kč HDP na obyvatele.

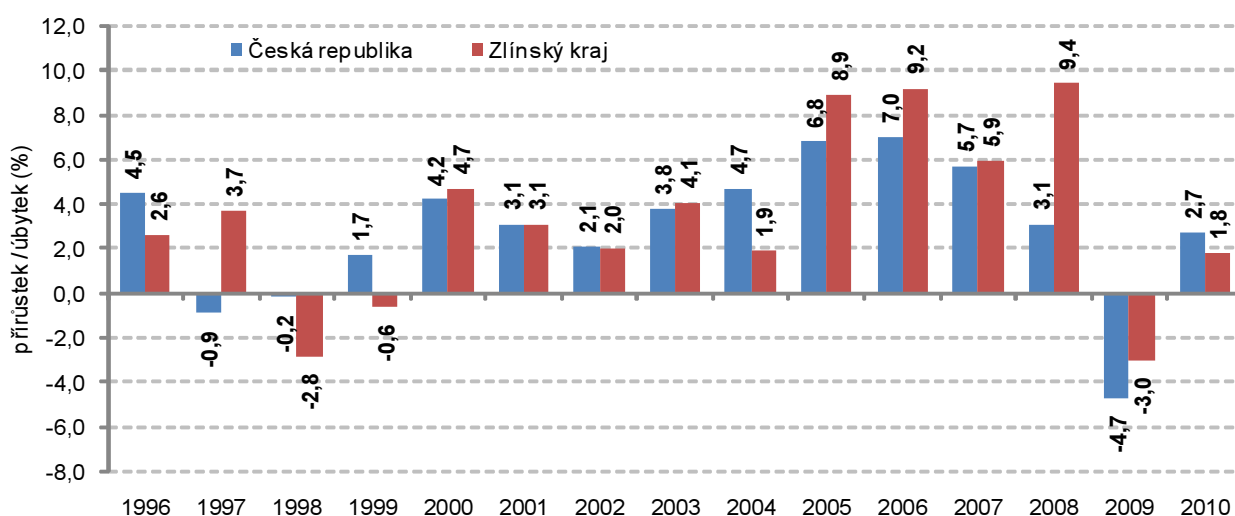
Ve srovnání s ostatními kraji se zlínská hodnota HDP na obyvatele v roce 1995 umístila na 12. místě, tedy na třetím nejnižším. V roce 2006 se posunula o jedno místo výš, tedy na 11. pozici a v roce 2010 postoupila na místo 7.

Ve srovnání s celorepublikovým průměrem byla hodnota zlínského HDP na obyvatele po celé sledované období nižší. V počátečním roce 2006 sledovaného období zhruba o pětinu a tvořila tak 81,3 % celorepublikového průměru. V roce 2010 byla menší o 57,5 tis. Kč a činila tak 84,0 % republikového průměru. Nutno podotknout, že kromě Hlavního města Prahy, se všechny kraje v pořadí umístily pod republikovou hodnotou.

Také přepočítání HDP na zaměstnance (v Kč b.c.), a to zaměstnance v hlavním pracovním poměru zjišťované podle místa pracoviště, v průběhu čtyř let vykázal změny. Po celou dobu vykazoval tento přepočítání meziroční nárůst. V roce 2006 byla zachycena změna 6,4 %, v roce 2010 se projevilo zvýšení jen 0,9 % na 810 789 Kč. I přes zpomalení přírůstků se Zlínský kraj v porovnání s ostatními kraji posunul z 10. místa v roce 2006 na 5. pozici v roce 2010. Ve srovnání s republikovou hodnotou byla zlínská trvale pod její úrovní. V roce 2006 dosáhla 88,2 % republikové hodnoty, na konci období 88,9 %.

Obdobně se zjišťoval i přepočítání HDP na zaměstnaného (v Kč b.c.), tedy zaměstnaní celkem, včetně sebezaměstnaných, také zjišťované podle místa pracoviště. Po celou dobu byly vykazovány přírůstky. V roce 2006 meziročně vzrostl HDP na zaměstnaného o 6,4 %, v roce 2010 o 2,0 % na 679 806 Kč. Mezi kraji se Zlínský kraj v roce 2006 umístil na 9. příčce, v roce 2010 obsadil 6. místo. Také tento přepočítání v celé časové řadě nedosáhl celorepublikové hodnoty. V roce 2006 dosahovala zlínská hodnota přepočtu 87,7 %, v roce 2010, ve kterém byla o 67 tis. Kč nižší, činila 91,0 % celorepublikové hodnoty.

Graf 3.2 Vývoj regionálního HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)

Vývoj HDP ve stálých cenách

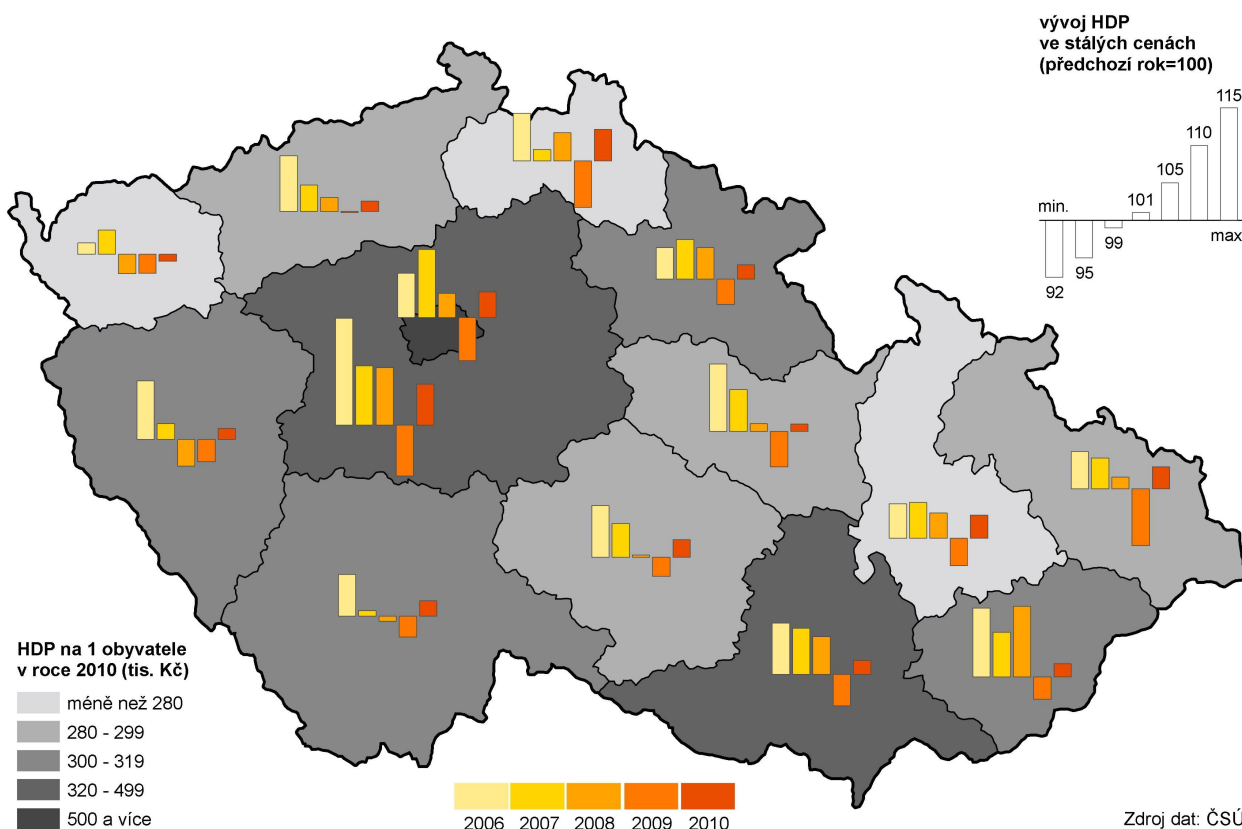
Při použití časové řady regionálních HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100) je zřejmý nástup ekonomické recese už v roce 2008 u tří krajů, u kterých došlo k poklesu, a to u Jihočeského o 0,7 %, Plzeňského o 3,6 % a Karlovarského o 2,6 %. U Kraje Vysočina se růst HDP v podstatě zastavil (meziroční zvýšení o 0,3 %). V tomto zlomovém roce Zlínský kraj vykázal nejvyšší mezikrajový nárůst o 9,4 %. V následujícím roce 2009 se recese projevila už ve všech krajích. Ve všech krajích došlo k meziročnímu poklesu HDP ve s.c., a to v rozmezí od -0,2 % (Ústecký kraj) po 7,6 % (Moravskoslezský kraj). Zlínský kraj zaznamenal v tomto roce pokles o 3,0 %. V dalším roce meziročně poklesl HDP jen v Karlovarském kraji (o 0,9 %). V ostatních krajích se projeví meziroční přírůstky v rozmezí od 1,0 % (Pardubický kraj) po 5,5 % (Středočeský kraj). Zlínský kraj v roce 2010 vykázal meziroční zvýšení HDP ve stálých cenách o 1,8 %.

Z časové řady regionálních HDP ve stálých cenách, kdy rok 2000 = 100, je u Zlínského kraje zřejmý nárůst až do roku 2008. V roce 2008 dosáhlo zvýšení 53,7 %. V následujícím roce bylo zvýšení pouze 49,1 % a v roce 2010 již došlo k malému oživení a navýšení činilo 51,7 %. V roce 2006 byl zlínský přírůstek proti republikovému vyšší o 1,8 p.b. Od tohoto roku byly již přírůstky kraje vyšší než republikové. Rozdíl přírůstků Zlínského kraje a republiky činil v roce 2009 13,2 p.b. a 12,1 p.b. v roce 2010.

Eurostatem byly koncem roku 2011 zveřejněny údaje přepočtu EU27 HDP na obyvatele v PPS/EUR. Ze získaných údajů nelze zlínský vývoj hodnotit příznivě. V počátečním roce sledovaného období kraj svým HDP dosáhl 39,5 % průměrného HDP na obyvatele EU27=100/EUR (republiková hodnota dosáhla

48,6 %) a v posledním roce 2010 48,9 % (republikový podíl činil 58,2 %). Přepočtený zlínský HDP na obyvatele v PPS klesl ze 17 182 Euro v roce 2008 na 16 323 Euro v roce 2010. Zlínský HDP dosáhl 68,7 %-ního podílu EU27 HDP v přepočtu na obyvatele v PPS v roce 2008 a v roce 2010 klesl na 66,9 %. Česká republika v roce 2010 dosáhla hodnoty 19 438, což tvořilo 79,7 % z HDP na obyvatele EU27=100 v PPS.

Regionální hrubý domácí produkt v krajích v letech 2006 až 2010

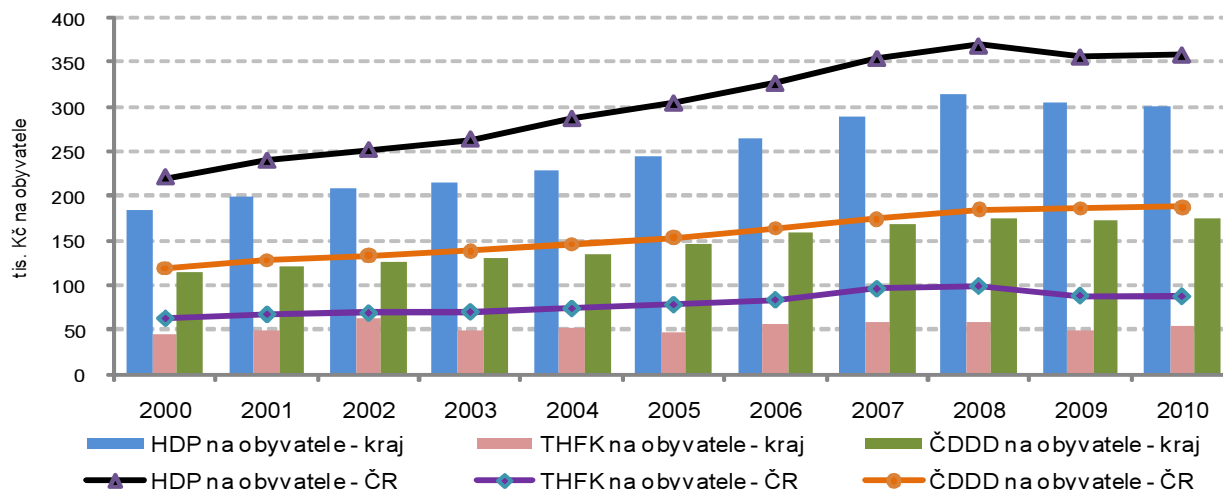
Tvorba hrubého fixního kapitálu (THFK):

Po poklesu v roce 2009 byl zaznamenán nárůst

Vývoj tvorby hrubého fixního kapitálu ve Zlínském kraji měl do roku 2008 vzrůstající trend. THFK dosáhla v roce 2006 33 934 mil. Kč a po nárůstu v následujících třech letech se v roce 2009 meziročně propadl o 14,5 % na hodnotu 29 832 mil. Kč. V roce 2010 se opět projevil přírůstek o 9,5 % a jeho hodnota dosáhla 32 668 mil. Kč. Podíl Zlínského kraje na republikové hodnotě tvorby hrubého fixního kapitálu činil v roce 2006 3,9 % a v roce 2010 klesl na 3,5 %.

V přepočtu THFK na obyvatele bylo v kraji v roce 2006 dosaženo 57 528 Kč, tj. 68,7 % republikové hodnoty. Hodnota přepočtené THFK na obyvatele sice v následujících třech letech vzrůstala, ale v roce 2009 poklesla na 50 451 Kč a tvořila tak 57,1 % celkové hodnoty za republiku. V roce 2010 však vzrostla na 55 327 Kč a podíl celkové hodnoty za republiku dosáhl 63,0 %. Ve srovnání s ostatními kraji se kraj umístil v roce 2006 na 8. pozici a konci sledovaného období klesl na 12. místo. Ve srovnání s republikovým průměrem byla zlínská hodnota ukazatele po celé čtyřleté období vždy nižší.

Graf 3.3 Vývoj HDP, THFK, ČDDD na obyvatele ve Zlínském kraji a ČR

*) THFK - tvorba hrubého fixního kapitálu, ČDDD - čistý disponibilní důchod domácností

Čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD):

V roce 2010 kraj zaznamenal mírné meziroční zvýšení

Ve Zlínském kraji byl v počátečním roce sledovaného období vytvořen čistý disponibilní důchod domácností (ČDDD) v hodnotě 93 857 mil. Kč. V následujících dvou letech docházelo k jeho zvyšování. V roce 2009 byl zaznamenán jeho 1,4 %-ní meziroční pokles, který byl v roce 2010 vystřídán mírným 0,8 %-ním nárůstem a dosáhl 103 530 mil. Kč. Dosažené zlínské hodnoty tvořily z celorepublikového ČDDD v roce 2006 podíl 5,6 % a v roce 2010 5,2 %

V přepočtu ČDDD na obyvatele ve Zlínském kraji bylo v roce 2006 dosaženo 159 115 Kč a v posledním roce období 175 339 Kč. Tyto zlínské hodnoty byly po celé období nižší než republikový průměr, v roce 2006 o 3,1 % a v roce 2010 o 6,6 %. Mezi kraji se svou hodnotou ČDDD na obyvatele Zlínský kraj v roce 2006 umístil na 6. příčce v pořadí a 9. místo obsadil v roce 2010.

Hrubá přidaná hodnota v kraji meziročně poklesla

Hrubá přidaná hodnota (HPH), která je rozdílem mezi produkcí a mezispotřebou, ve Zlínském kraji za sledované pětileté období vzrostla o 18,6 mld. Kč, tj. o 13,1 %. HPH od roku 2006 až do roku 2008 vykazovala každým rokem nárůst. Po 9,1 %-ním přírůstku v roce 2008 nastal zlom. V následujícím roce došlo k meziročnímu snížení HPH o 4,5 mld. Kč (o 2,7 %) a tento pokles pokračoval i v roce 2010. HPH klesla o 2,5 mld. Kč (o 1,6 %) a dosáhla 160 517 mil. Kč. Tato zlínská hodnota HPH v roce 2010 představovala 4,7 % celorepublikové HPH. I přes snížení HPH v posledních dvou letech se Zlínský kraj v mezikrajském srovnání posunul z 8. pozice v roce 2006 na 7. v roce 2010.

Odvětvová struktura HPH:

Na hodnotě HPH se v kraji nejvíce podílel sekundární sektor, především průmysl

Na HPH Zlínského kraje se v roce 2010 podílel primární sektor 1,6 % (pokles za čtyřleté období o 0,9 procentních bodů), sekundární 52,5 % (nárůst o 4,0 p.b.) a terciární 45,9 % (zmenšení podílu během čtyř let o 3,2 p.b.).

V mezikrajském srovnání poměrů podílů sektorů mezi koncovými roky období, jsou u Zlínského kraje zřejmé změny. U primárního sektoru došlo v kraji k jeho zmenšení (o 0,85 p.b.) a mezi ostatními kraji zůstal jak v roce 2006 tak na konci období na 10. místě. U sekundárního sektoru došlo v průběhu čtyř let k jeho posílení a s jeho podílem 52,5 % na HPH kraje v roce 2010 vyskočil z páté pozice mezi kraji v roce 2006 na první místo. U terciárního sektoru byla situace obdobná jak u primárního. Jeho podíl se v průběhu let snížil o 3,2 p.b. na 45,9 %, ale mezi kraji zůstal na 13. příčce.

Na hrubé přidané hodnotě kraje se výrazně podílela odvětví služeb, která i po poklesu v průběhu čtyř let o 3,2 procentního bodu vykazovala v roce 2010 podíl 45,9 %. Nejvýraznějším zástupcem této skupiny byla odvětví skupiny Velkoobchodu a maloobchodu; opravy a údržba motorových vozidel (9,3 % z celkové HPH kraje v r. 2010), Činnosti v oblasti nemovitostí (7,0 %), Veřejná správa a obrana; povinné sociální zabezpečení (4,9 %) a Doprava a skladování (4,7 %).

Na HPH se dále velkou měrou podílela průmyslová odvětví a jejich celkový podíl

v průběhu čtyř let vzrostl z 40,7 % na 44,8 %. Na hodnotě HPH z průmyslu se nejvíce podílela odvětví zpracovatelského průmyslu, u kterých podíl z celkové HPH v kraji vzrostl z 38,4 % v roce 2006 na 42,0 % v roce 2010.

Nárůst podílu průmyslu (sekundární sektor bez stavebnictví) na HPH kraje v roce 2010 během čtyř let (od roku 2006) byl zjištěn pouze u čtyř krajů. U ostatních krajů včetně celé republiky tento podíl klesl. U Zlínského kraje byl zaznamenán nejvyšší nárůst podílu, a to o 4,11 procentního bodu. Další zvýšení podílu nastalo v Jihomoravském (nárůst o 2,24 p.b.), Pardubickém (o 1,35 p.b.) a Karlovarském kraji (o 0,70 p.b.). Nejvyšší pokles podílu byl zjištěn u Plzeňského kraje (pokles o 4,29 p.b.). Republikový podíl během čtyř let poklesl o 1,36 p.b. na 30,31 %. Zmiňovaný podíl Zlínského kraje se za sledované čtyřleté období zvýšil ze 40,71 % na 44,82 % a byl ze všech krajů nejvyšší. Kraj se tak tímto podílem posunul z páté příčky v roce 2006 na první pozici v roce 2010.

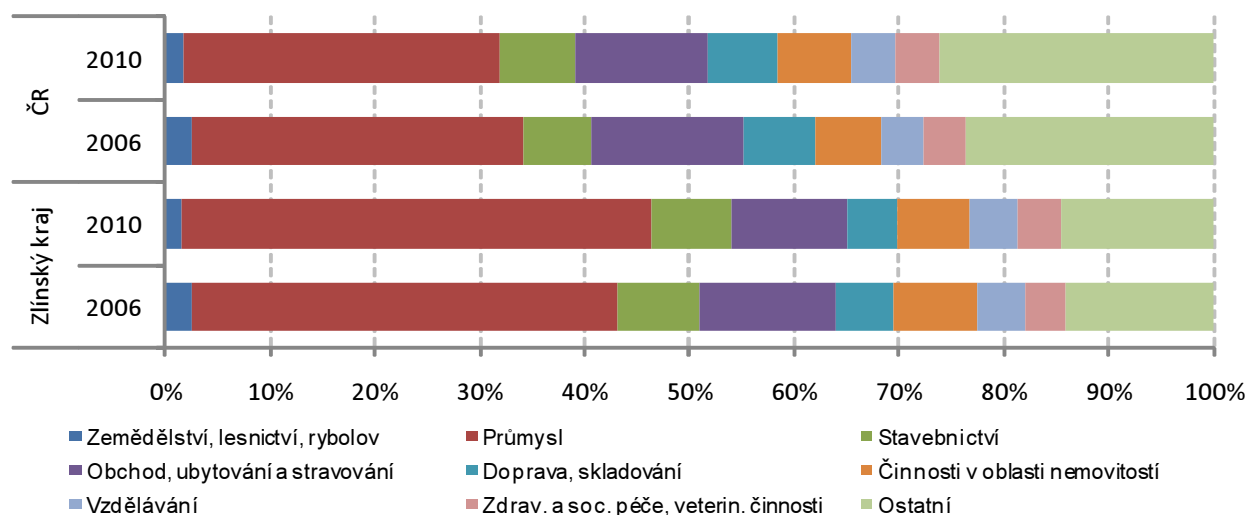
Nezanedbatelný byl také podíl stavebnictví, který se ve sledovaném čtyřletém období snížil o 0,1 p.b. na 7,6 %.

Na hodnotě HPH ČR se nejvíce podílel terciární sektor

V porovnání vývoje HPH ve sledovaném čtyřletém období v republice a ve Zlínském kraji byly rozdíly. U primárního sektoru došlo shodně ke snížení podílu jak v republice (o 0,8 p.b.) tak ve Zlínském kraji (0,9 p.b.). Sekundární sektor se již vyvíjel rozdílně. Zatím co ve Zlínském kraji posílil, v celé republice se snížil o 0,7 p.b. Nejvýraznější zmenšení podílu (k celkové HPH ČR) se projevilo u odvětvích zpracovatelského průmyslu (o 2,3 p.b.) a naopak ke zvětšení došlo u výroby a rozvodu elektřiny plynu, tepla a klimatizovaného vzduchu (o 0,8 p.b.). Podíl terciárního sektoru se v průběhu daných let ve Zlínském kraji snížil (o 3,1 p.b.) a v celé republice se naopak zvětšil o 1,5 p.b. K nejvýraznější změně v republice zde došlo u skupin Velkoobchod a maloobchod; opravy a údržba motorových vozidel (pokles o 1,8 p.b.) a Peněžnictví a pojišťovnictví (nárůst o 1,7 p.b.).

Na celkové HPH republiky se v roce 2010 podílel primární sektor 1,7 %, sekundární 37,5 % a terciární 60,8 %.

Graf 3.4 Odvětvová struktura hrubé přidané hodnoty ve Zlínském kraji a ČR

Informační technologie: Podíl domácností vybavených počítačem se stále zvyšuje

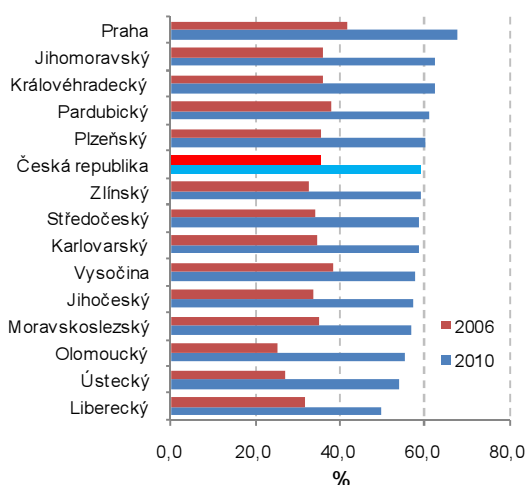
V souvislosti s rozvojem informačních a komunikačních technologií (ICT), mezi které patří například počítač, mobilní telefon, internet, sleduje statistický úřad jejich rozšiřování, způsob a míru jejich využívání. Výběrové šetření o využívání těchto technologií v domácnostech a mezi jednotlivci provádí Český statistický úřad pravidelně jednou ročně.

Ve Zlínském kraji, tak jako v celé republice, se podíl domácností vybavených počítačem, případně počítačem s internetem, neustále zvyšuje. Zatímco v roce

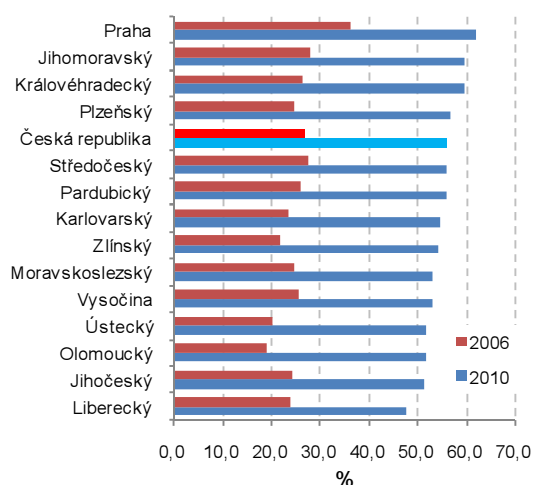

2006 bylo v kraji 32,8 % domácností vybavených osobním počítačem a nacházel se tedy o 2,9 p.b. pod republikovou hodnotou, v roce 2010 se s republikovou hodnotou téměř srovnal (byl nižší pouze o 0,1 procentního bodu) a dosáhl 59,2 %. Stejně jako rozšiřování počítačů v domácnostech, dochází stále k vyššímu využívání internetu. V roce 2006 bylo z celkového počtu domácností v kraji 21,7 % s připojením k internetu (v ČR 26,7 %) a v roce 2010 již republikovou hodnotu podílu 56,0 % dohnal a dosáhl hodnoty 54,2 %. Zajímavé je také rozšiřování připojení k vysokorychlostnímu internetu (VRI). Podíl domácností kraje s připojením počítače k VRI vzrostl z 12,4 % v roce 2006 o 36,4 procentního bodu a v roce 2010 tak dosáhl 48,8 % (v ČR se podíl domácností během čtyř let zvýšil o 35,8 p.b. na 50,9 %).

Graf 3.5 Podíl domácností vybavených počítačem podle krajů

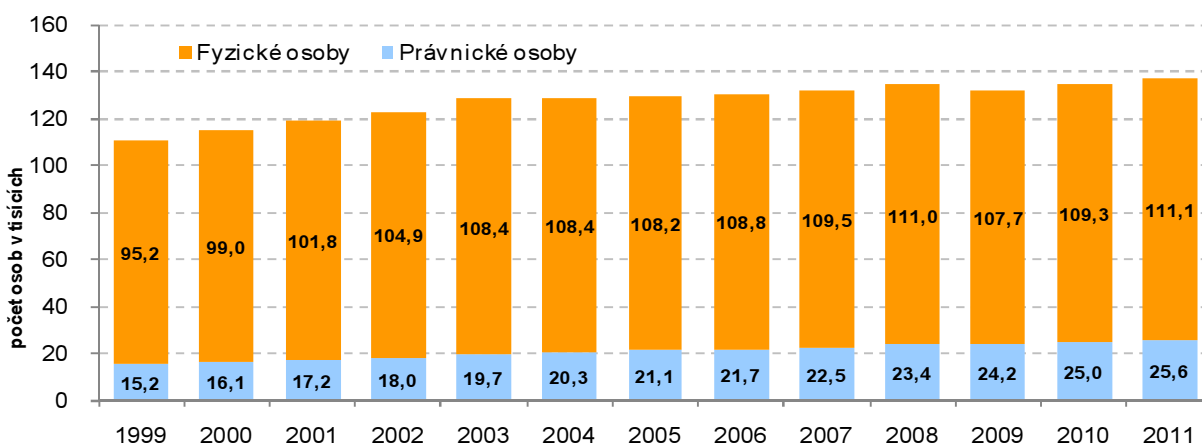
Graf 3.6 Podíl domácností vybavených počítačem s připojením k internetu podle krajů

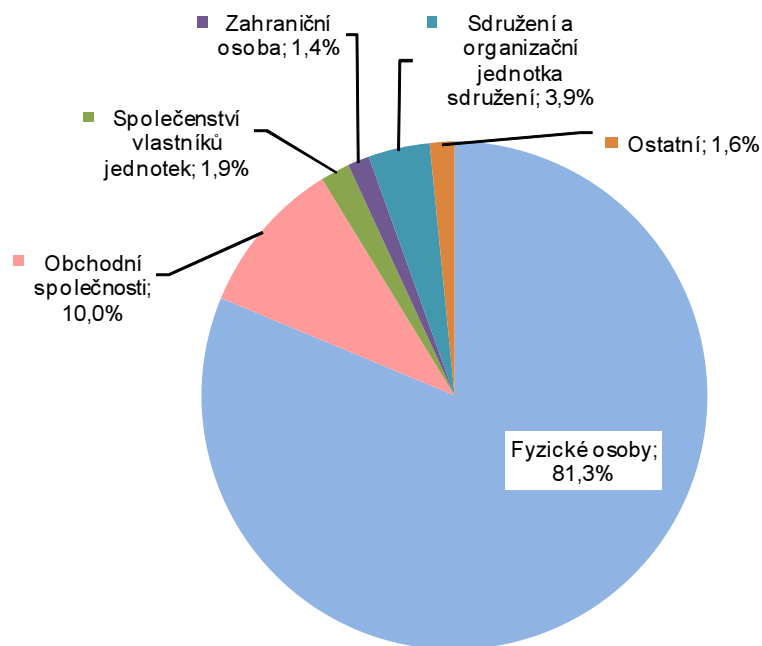
Organizační statistika:
Podnikatelských subjektů v kraji celkově přibýlo

Na konci roku 2011 bylo ve statistickém Registru ekonomických subjektů (RES) evidováno celkem 136 725 subjektů se sídlem ve Zlínském kraji. Meziročně se jejich počet zvýšil o 2 351 subjektů, tj. o 1,7 %.

Graf 3.7 Fyzické a právnické osoby se sídlem ve Zlínském kraji

Graf 3.8 Podíly skupin právních forem na zlínském celku v roce 2011

Nejvíce vzrostl počet živnostníků

V rozdělení subjektů podle právní formy (PF) připadá největší podíl na fyzické osoby (právní forma 101 až 108). V roce 2011 jejich počet tvořilo 111,1 tis. subjektů, tj. 81,3 % z celkového počtu. Z nich bylo 103,5 tisíc živnostníků (75,5 % z celkového počtu subjektů v kraji), zhruba 5,9 tisíc osob ve svobodném povolání (4,4 %) a 2 tis. zemědělských podnikatelů (1,5 %). Druhou nejpočetnější skupinou byly obchodní společnosti. Tuto skupinu tvoří společnosti veřejné obchodní, s ručením omezeným, komanditní, akciové a evropské. Tato skupina zahrnovala na konci roku 2011 celkem 13 670 subjektů, tj. 10,0 % z celkového počtu subjektů se sídlem v kraji.

Vzhledem k předchozímu roku byly změny minimální. K nejvýraznější meziroční změně došlo u skupiny fyzických osob, jejíž počet se zvýšil o 1,8 tisíc, tj. o 1,6 %. Podíl této skupiny na celkovém počtu subjektů v kraji se ale v podstatě nezměnil, tedy nepatrně se snížil z 81,4 % v roce 2010 na 81,3 % v roce sledovaném. Další významnější změna byla zjištěna u druhé nejpočetnější skupiny, tedy u skupiny obchodních společností. Celkem v této skupině během roku přibylo 257 právnických osob (nárůst o 1,9 %). Její zastoupení na celkovém počtu zlínských subjektů se během roku nezměnilo a zůstalo na 10,0 %. Také u právních forem sdružení a organizační jednotky sdružení se jejich počet navýšil, a to o 217 subjektů, tj. o 4,2 %. Další změny počtu jednotek v ostatních skupinách právních forem nebo v konkrétních právních formách nebyly výrazné.

Ubylo firem se 6 až 9 zaměstnanci

Podle kategorie počtu zaměstnanců bylo v registru ekonomických subjektů na konci roku 2011 evidováno nejvíce těch, které počet zaměstnanců neuváděly (55,3 %) – s meziročním nárůstem podílu o 0,3 procentního bodu a dále subjektů, které zaměstnance neměly (34,0 %) – podíl zůstal beze změn. Vznik nových firem, stejně jako přesuny firem do jiných velikostních skupin, se projevil i v dalších velikostních kategoriích.

Nejvýraznější meziroční nárůst byl zachycen podle velikostních skupin v podnicích s 25 až 49 zaměstnanci (zvýšení o 16 podniků), s 200 až 249 zaměstnanci (přibyly 4 podniky), s 1 000 až 1 499 pracovníky (nárůst o 3 organizace). U dalších velikostních skupin podniků se meziročně jejich počty snížily. Největší pokles byl zaznamenán u skupiny s 6 až 9 zaměstnanci, a to o 88 subjektů, dále pak u podniků s 20 až 24 zaměstnanci (o 40 subjektů) a s 1 až 5 zaměstnanci (o 33 podniků). Poklesy v ostatních skupinách se pohybovaly pod 20 subjektů.

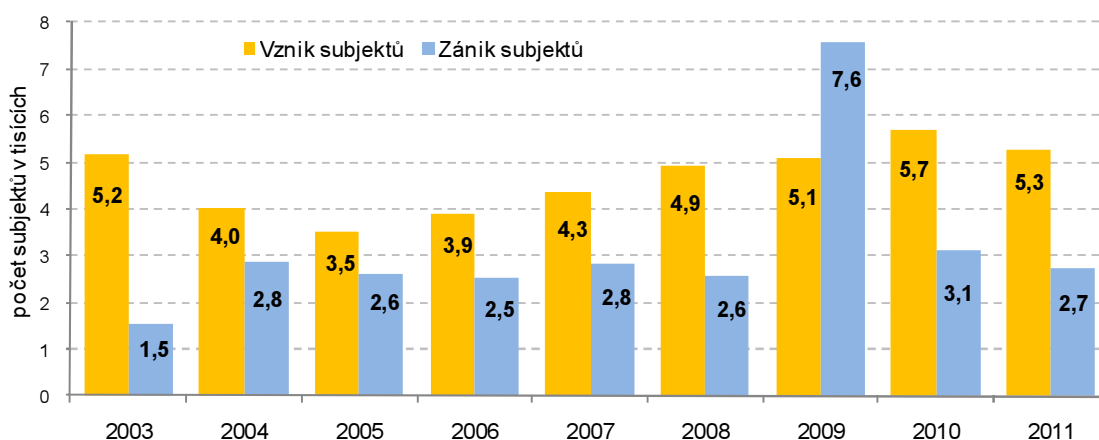
Počet nově vzniklých podnikatelských subjektů se snížil

Proti předchozímu roku klesl počet nově vzniklých subjektů o 7,8 %. Nejčastější činností nově vzniklých subjektů byl stejně jako v předchozím roce velkoobchod kromě motorových vozidel (13,6 %). Dalšími nejčastějšími činnostmi nově vzniklých subjektů v roce 2011 byla specializovaná stavební činnost (7,5 %), ostatní finanční činnosti (6,1 %), poskytování ostatních osobních služeb (4,9 %), výroba kovových konstrukcí a kovodělných výrobků, kromě strojů a zařízení (4,3 %) a stravování a pohostinství (4,1 %).

Počet zaniklých subjektů v roce 2011 klesl

Počty zaniklých subjektů byly v jednotlivých letech rozkolísané a v roce 2009 byl jejich počet navýšen ještě administrativním zásahem (změna právních forem zemědělských subjektů). V roce 2011 zaniklo proti předchozímu roku o 12,7 % podnikatelských subjektů méně. Zaniklé subjekty se nejčastěji zabývaly maloobchodem, kromě motorových vozidel (15,7 %), velkoobchodem kromě motorových vozidel (12,2 %), ostatními finančními činnostmi (8,1 %) a specializovanými stavebními činnostmi (6,2 %).

Graf 3.9 Vznik a zánik subjektů se sídlem ve Zlínském kraji k 31. 12.

Zemědělství:

Třetí nejmenší podíl na zemědělské produkci v ČR

Výsledky souhrnného zemědělského účtu (SZÚ) jsou do regionálně úrovně zpracovány do roku 2010 (předběžné výsledky roku 2011 budou vydány koncem tohoto roku). Z výsledků v roce 2010 vyplývá, že produkce Zlínského kraje vzrostla proti roku 2009, kdy byla nejmenší ze sledovaného období, o 1 %. V roce 2010 tvořila jen 4 % z produkce zemědělství ČR a po krajích Karlovarském a Libereckém byla opět třetí nejmenší. Na celkové produkci se na rozdíl od roku 2009, kdy tomu bylo naopak, podílela živočišná produkce 53 % a rostlinná 43 %.

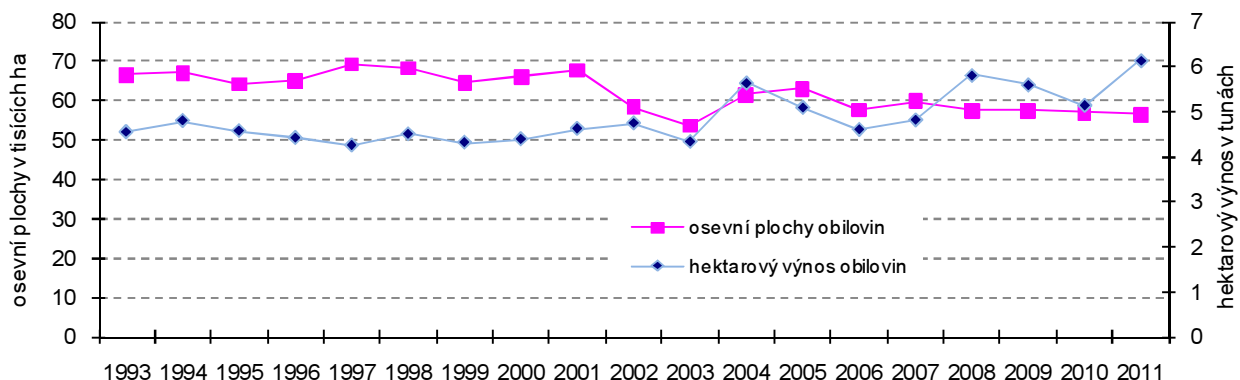
Snižování osevních ploch obilovin, luskovin a brambor nadále trvá

Pro zemědělství v kraji byl charakteristický trend snižování zemědělské půdy. V roce 2011 její velikost činila 193 937 ha a v celém pětiletém období došlo ke snížení o 0,7 %. Orná půda v roce 2011 tvořila 63,5 %.

V dlouhodobém horizontu se osevní plochy snižovaly ve sledovaném 5-letém období celkem o 2,5 %. V roce 2011 klesly osevní plochy obilovin (o 2,2 %), luskovin (o 63,7 %) a brambor (o 28,9 %), naopak nárůst byl zaznamenán u osevních ploch řepky, a to o 88,5 %, a olejnin o 10,3 %.

V šetření osetí v roce 2011 bylo ve Zlínském kraji zjištěno, že z jednotlivých skupin plodin patřil největší podíl obilovinám (59 %), dále olejninám (20 %) a pícešinám na orné půdě (18 %). Z obilovin největší podíl připadl na pšenici (64 %), z olejnin na řepku (80 %) a z pícešin na orné půdě víceletým pícešinám (53 %).

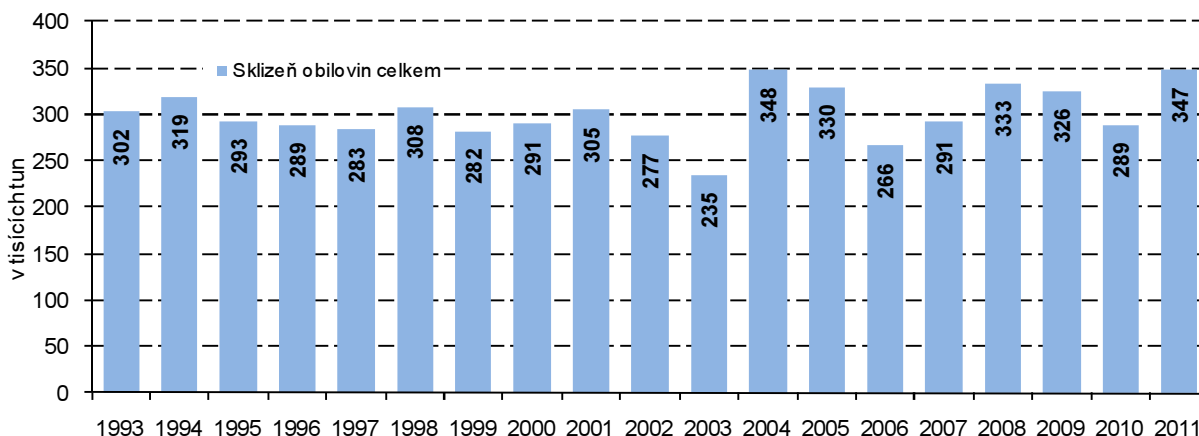
Graf 3.10 Osevní plochy a hektarový výnos obilovin ve Zlínském kraji v letech 1993 až 2011

Nejvyšší sklizeň obilovin za sledované období

I když se osevní plocha meziročně snížila, byla zaznamenána nejvyšší sklizeň obilovin (347 731 t). Sklizeno bylo o 58,9 tis. t obilí (o 20,4 %) více než v loňském roce. Od roku 2006 se sklizeň zvýšila o 30,5 %. Z obilovin měla nejvyšší podíl pšenice a to 61 %. Sklizeň brambor po tříletém poklesu v roce 2011 zaznamenala meziroční vzrůst o 12,5 %. Dařilo se také luskovinám. Oseta byla o 23,1 % menší plocha, ale sklizeno bylo o 7,7 % více. Obdobně se dařilo technické cukrovce, řepce a kukuřici.

Graf 3.11 Sklizeň obilovin ve Zlínském kraji v letech 1993 až 2011

Pokračuje nárůst počtu koní, ovcí a beranů

Ze soupisů hospodářských zvířat, které jsou prováděny každoročně k 1. 4., vyplývá snižování stavů v posledních letech. V roce 2010 se tento trend u stavu skotu zastavil. V loňském roce však opět došlo k mírnému poklesu. Celkově za pětileté období došlo k poklesu o 0,4 %. V roce 2011 tvořil zlínský podíl skotu 4,4 % z republikového celku.

Nejvýrazněji se během posledních pěti let snížily počty drůbeže. Největší pokles nastal v roce 2008 (o 43,1 %). Během sledovaného období došlo k propadu počtu drůbeže o 57 %. Na republikovém počtu drůbeže se kraj podílel na konci hodnoceného období 2,5 %, zatímco v roce 2006 6,4 %. Stav slepic měl stejný trend a mezi roky 2006 a 2011 tento pokles činil 39 %.

I u stavu prasat dochází od počátku sledovaného období k poklesu a to téměř o 52 %. Meziroční snížení činilo 11,8 %. V roce 2011 dosáhl zlínský podíl v rámci ČR 3,8 %.

Opačný trend byl zaznamenán u počtu koní a hřibat. Během tohoto období se jejich stavy zvýšily o 32,7 %. Stejně jsou na tom ovce a berani. Jejich přírůstek od roku 2006 činil 21,3 %. Republikový podíl u ovcí a beranů v roce 2011 dosáhl v kraji 10 %. Tím se Zlínský kraj zařadil na třetí místo těsně za Jihočeský kraj (podíl 12,3 %) a ve společně hodnocené Praze a Středočeském kraji (podíl 11,2 %).

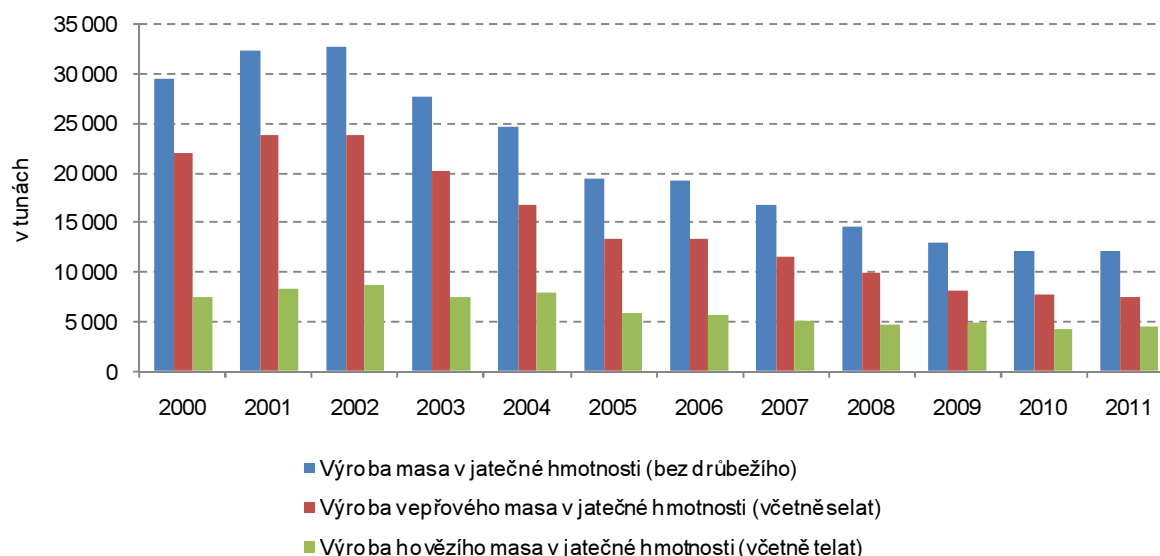
Výroba mléka, která má podle situace na trhu dlouhodobě výkyvy, byla v roce 2011 o 5 % vyšší než v předchozím roce. Celkově ve sledovaném období vzrostla o 10 %. Průměrná roční dojivost krávy v litrech v jednotlivých letech stoupala. V roce 2011 činila 7 746,7 l a byla nejvyšší v ČR.

Snáška konzumních vajec byla oproti minulému roku menší o 7 % a byla tak 5. nejnižší. Na celorepublikové úrovni se Zlínský kraj podílí 3,7 %.

Produkce masa má stále klesající tendenci

Na jatkách bylo v uplynulém roce stejně jako v roce 2011 vyrobeno 12 tis. tun masa v jatečné hmotnosti, což je čtvrtá nejnižší produkce masa v ČR (bez drůbežního masa). Produkce masa má klesající tendenci po celé sledované období a klesla o 36 %. Nejvýraznější propad byl zaznamenán u vepřového masa a činil 43 %. Nejvyšší podíl výroby připadl na maso vepřové (62,2 %) a hovězí včetně telecího (37,5 %).

Graf 3.12 Výroba masa ve Zlínském kraji v letech 2000 až 2011

Lesnictví:

Druhá nejvyšší lesnatost mezi kraji

Zlínský kraj měl v roce 2011 zalesněno celkem 159 061 ha půdy, což je o 1 % více než v roce 2010 a zařadil se tak na deváté místo mezi kraji. Avšak s podílem lesů na celkové výměře území se řadí na druhé místo v ČR. Dá se říci, že Zlínský kraj je druhým nejlesnatějším územím hned po Kraji Vysočina.

Obnova lesů, tzv. zalesňování, byla v roce 2011 nejvyšší za sledované období. Provedena byla na ploše 1 325 ha a od roku 2006 se zvýšila o 23,6 %. Zalesňovalo se z 55 % jehličnany (z toho 90 % smrky a skoro 8 % jedlemi) a ze 45 % listnatými stromy (z 55 % buky a 33 % duby).

V roce 2011 bylo vytěženo 1,2 mil. m³ b.k. dřeva, což je o 7,4 % méně než v předchozím roce. Ze 65 % se jednalo o jehličnany (z nichž 88 % se jednalo o smrky). Jen 34 % těžby dělaly listnaté stromy, z toho 71 % tvořily buky a 14 % duby. Proti roku 2010 klesla zpracovatelná nahodilá těžba o bezmála 60 % a byla čtvrtá nejnižší mezi kraji. Z vytěžených 105,8 m³ b.k. připadlo na živelné příčiny 68 % a na hmyzové 14 %.

Průmysl:

V roce 2011 mírně vzrostl počet zaměstnanců

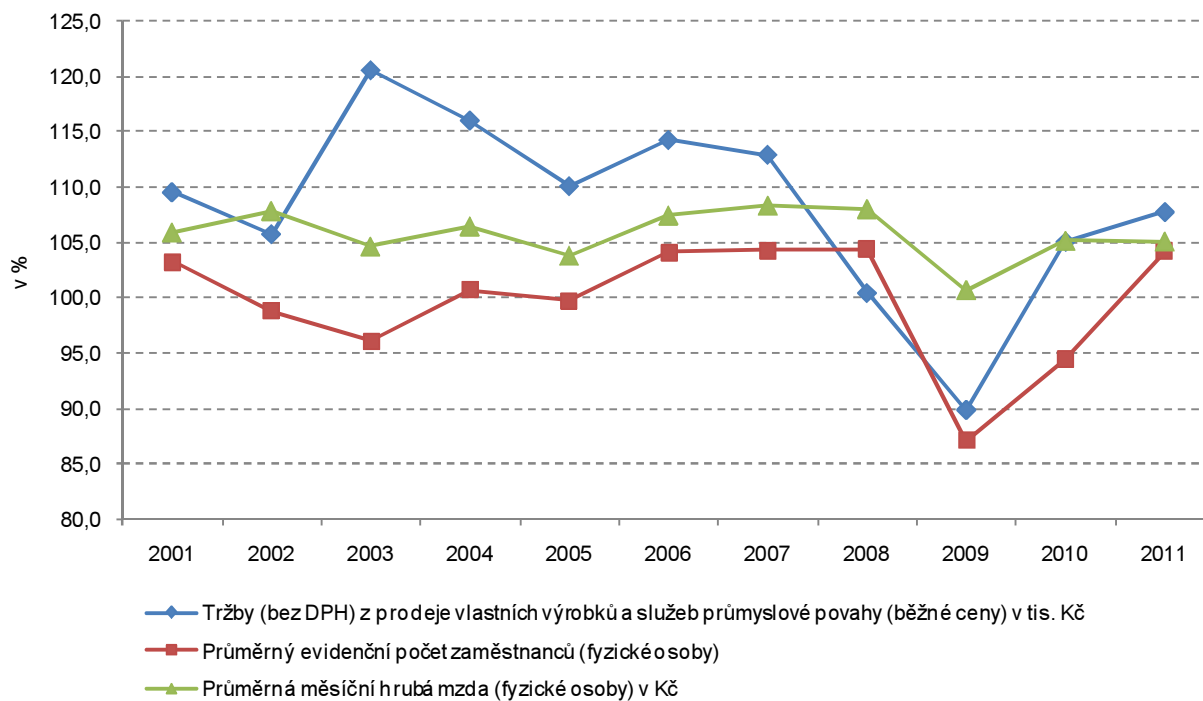
V kraji sídlilo 172 průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci, což je o 1,2 % více než v roce 2010, ale o 2,8 % méně za celé sledované období. Průmyslová odvětví zaměstnávala 46 253 zaměstnanců (průměrný evidenční přepočtený počet), to je proti roku 2006 o 6,6 % méně. Do roku 2008 počet zaměstnanců rostl, zlom nastal v roce 2009, kdy začal klesat a v roce 2010 klesl na nejnižší úroveň. V následujícím roce však počet zaměstnanců vzrostl o 4,4 %.

Pokračoval nárůst mezd

Průměrná hrubá měsíční nominální mzda v těchto podnicích se naopak zvyšovala po celou dobu sledovaného období a v roce 2011 činila 23 795 Kč, což je nárůst během roku o 5,1 %. Ve srovnání s ostatními kraji byl sice meziroční nárůst průměrné mzdy v absolutních hodnotách druhým nejvyšším, avšak mzda samotná byla až na desátém místě. V porovnání s republikovým

průměrem mezd byla nižší o 2 473 Kč. Rozdíl mezi nejvyšší průměrnou hrubou měsíční mzdou, kterou měli zaměstnanci sledovaných průmyslových podniků v kraji Hlavní město Praha, byla zlínská o 9 829 Kč nižší. Hůře placeni byli již jen zaměstnanci v Olomouckém, Pardubickém, Královéhradeckém a Karlovarském kraji. Za celé sledované období mzdy ve Zlínském kraji vzrostly o 30 %.

Graf 3.13 Indexy meziročního vývoje základních ukazatelů průmyslových podniků se 100 a více zaměstnanci se sídlem ve Zlínském kraji

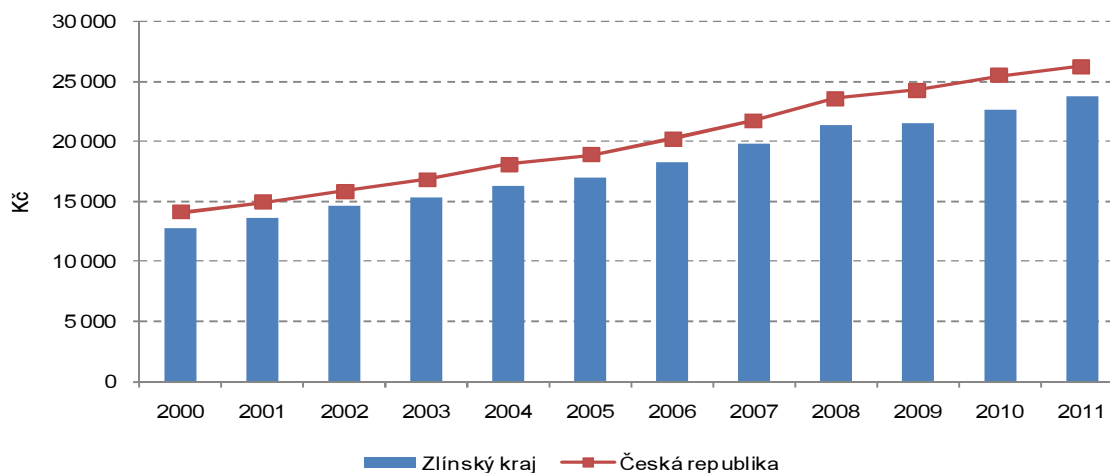
Nejvyšší tržby za prodej vlastních výrobků a služeb za sledované období

Tržby za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (v běžných cenách) ve velkých podnicích v letech 2006 až 2008 rostly, v roce 2009 poklesly až o 10 %. V dalším roce začaly opět růst a v roce 2011 po opětovném zvýšení přesáhly částku 143 miliard, tím byly nejvyšší za celé sledované období. Oproti předchozímu roku 2010 vzrostly o 7,8 %. Obdobný trend byl zjištěn u většiny krajů.

Rostou tržby za přímý vývoz vlastních výrobků a služeb

Obdobně jako tržby za prodej vlastních výrobků a služeb jsou na tom tržby za přímý vývoz vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy. V roce 2011 zaznamenaly nárůst o 7 % (v ČR nárůst o 17,4 %). Přímý vývoz se na tržbách průmyslu kraje podílel necelými 52 %, v ČR 54 %.

Graf 3.14 Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance v letech 2000 až 2010 ve Zlínském kraji a ČR

**Rostou tržby
ve zpracovatelském
průmyslu**

V roce 2011 podnikalo ve zpracovatelském průmyslu 167 podnikajících subjektů, což je o 3 podniky více, než v roce 2010. Jejich tržby činily více jak 140 mld. Kč a proti loňskému roku zaznamenaly nárůst o 8,0 %. K největšímu zvýšení došlo ve zpracování dřeva, výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku, a to o 40,3 % a dále pak u oprav a instalace strojů a zařízení o 36,5 %. V odvětvích jako jsou výroba motorových vozidel (kromě motocyklů), přívěsů a návěsů nebo výroba ostatních nekovových minerálních výrobků došlo k poklesu tržeb zhruba o 20 %.

Podniky ve zpracovatelském průmyslu zaměstnávaly 45 361 zaměstnanců, což bylo o 4,4 % více než v uplynulém roce. Nejvíce vzrostl počet zaměstnanců ve výrobě ostatních dopravních prostředků a zařízení a to o 57,5 %. Naopak největší pokles počtu zaměstnanců zaznamenala výroba ostatních nekovových minerálních výrobků (o necelých 20 %). Zaměstnanci ve zpracovatelském průmyslu měli průměrnou měsíční mzdu 23 698 Kč, která byla ve srovnání s rokem 2010 vyšší o 5,0 %. Bezmála o 18 % vzrostla mzda zaměstnancům v oborech jako jsou výroba elektrických zařízení a zpracování dřeva (o 16 %), výroba dřevěných, korkových, proutěných a slaměných výrobků, kromě nábytku. Naopak o 10 % se snížila mzda zaměstnancům pracujícím v oboru opravy a instalace strojů a zařízení.

Stejně jako rostou tržby ve zpracovatelském průmyslu, rostou i tržby za přímý vývoz zpracovatelského průmyslu. Jejich meziroční nárůst byl zaznamenán o 7 %. Nejvíce vzrostl v opravách a instalacích strojů a zařízení, a to až o 65,6 %. Naopak největší pokles zaznamenala výroba oděvů (o 36 %), dále pak výroba ostatních nekovových minerálních výrobků (o 30 %).

**Stavebnictví:
Nadále pokračuje
pokles počtu
zaměstnanců, zatímco
průměrná hrubá mzda
roste**

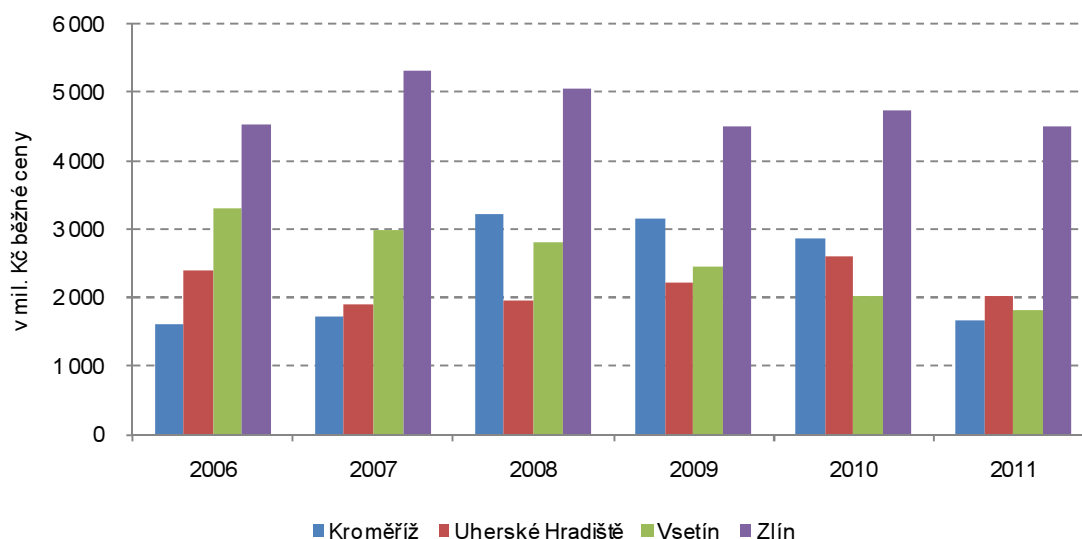
Ve 46 stavebních firmách s 50 a více zaměstnanci se sídlem v kraji bylo v roce 2011 zaměstnáno 5 163 osob, což je nejméně od roku 2006. Jejich počet se snížil bezmála o 18 %. Meziročně byl zaznamenán pokles zaměstnanců o 5,4 % na 5 163 pracujících ve velkých stavebních podnicích. Průměrná měsíční mzda ve stavebnictví naopak v celém sledovaném období vzrostla o 35,8 % na 24 521 Kč, přesto byla čtvrtou nejnižší v ČR. Nižší mzdu měli už jen zaměstnanci v kraji Karlovarském, Olomouckém a Pardubickém. Od nejnižší mzdy, kterou měli zaměstnanci v kraji Pardubickém, dostávali zaměstnanci ve Zlínském kraji více o 675 Kč. V porovnání s průměrnou republikovou mzdou byli na tom zaměstnanci zlínských podniků hůře o 4 663 Kč.

**Objem základní
stavební výroby nadále
klesá**

Objem základní stavební výroby (ZSV) měl od roku 2008 klesající tendenci a tento nepříznivý trend přetrvával i do roku 2011, pokles činil 16,5 %. Objem ZSV u pozemního stavitelství v kraji měl v roce 2011 opačný trend. Na rozdíl od základní stavební výroby neklesl, ale zaznamenal meziroční nárůst o 5,1 %. Naprosto opačnou tendenci měl objem ZSV u inženýrského stavitelství, který meziročně klesl o bezmála 18 %. Na celkovém ZSV se v roce 2011 podílel 43,7 % (ZSV pozemní stavitelství 51,9 %).

Stavební práce podle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby do roku 2008 měly stoupající tendenci. Od roku 2009 do konce sledovaného období byl zaznamenán pokles o 23,5 %. V roce 2011 byl zjištěn meziroční pokles o 18,2 %.

Graf 3.15 Stavební práce podle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby v okresech Zlínského kraje v letech 2006 - 2011

Práce na stavbách stále klesají

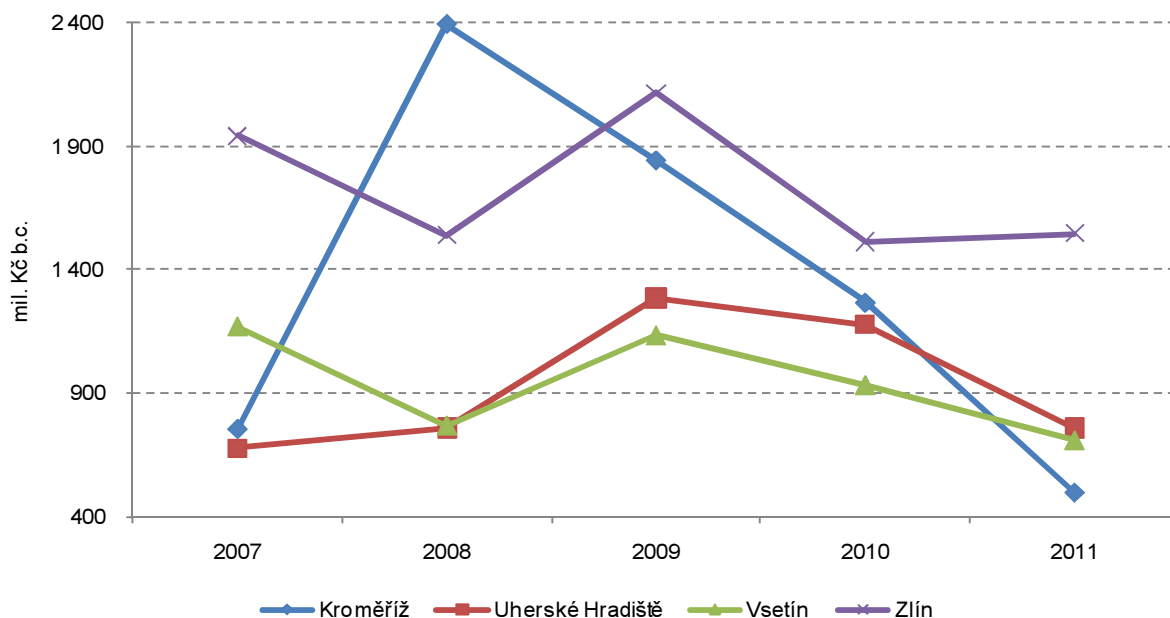
Na stavbách ve Zlínském kraji byly v roce 2011 provedeny stavební práce v hodnotě 11,9 mlrd. Kč, což představuje 4,7 % z objemu prací provedených v ČR. Již třetím rokem v našem kraji pokračuje snižování objemu stavebních prací (od roku 2008 zhruba o 17 %).

Ze Zlínských okresů se nejvíce staví v okrese Zlín

V přepočtu na obyvatele je stavební aktivita v kraji ve srovnání s republikou čtvrtá nejnižší. Nižší aktivita byla zaznamenána již jen v kraji Olomouckém, Pardubickém a Královéhradeckém.

Dlouhodobě nižší objem stavebních prací je lokalizován do okresů Uherské Hradiště a Vsetín. Vyšší stavební aktivitu než je krajský průměr má v okres Zlín (o 37 %).

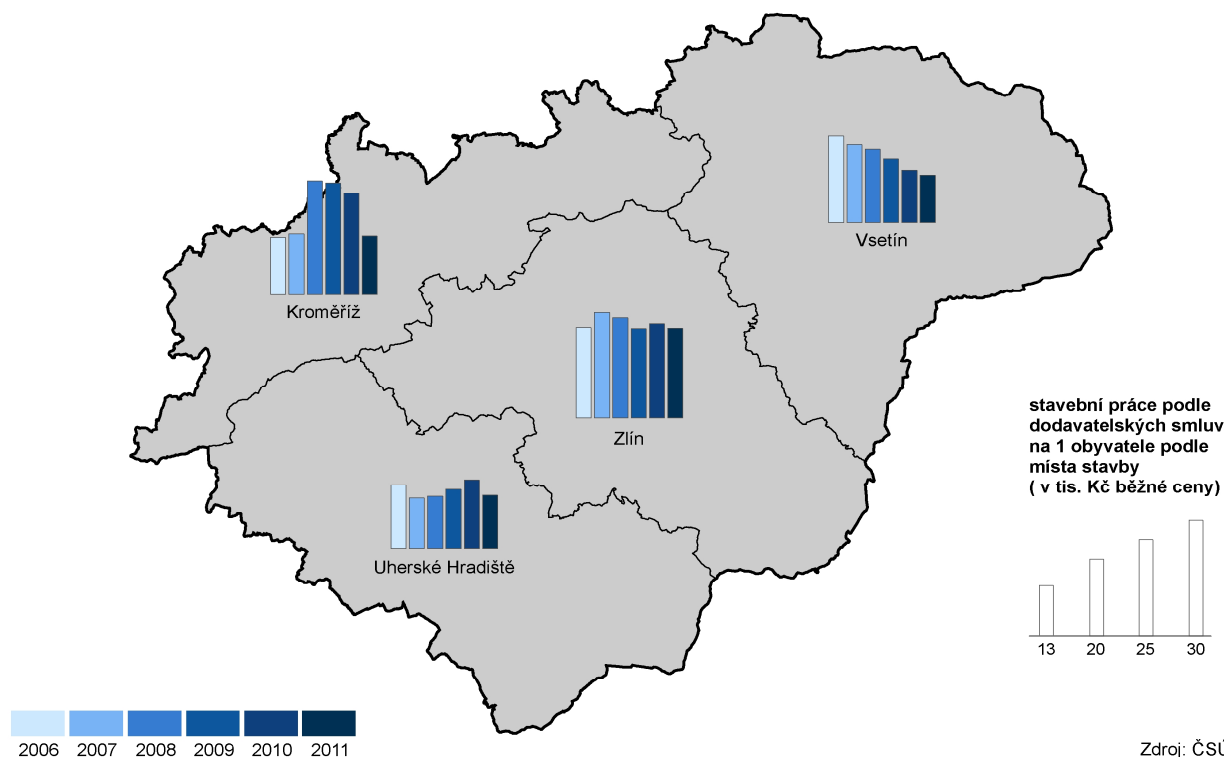
Graf 3.16 Stavební práce pro veřejného zadavatele v okresech Zlínského kraje v letech 2007 – 2011

Objem prací pro veřejné zadavatele od roku 2009 klesá

Z objemu provedených stavebních prací v kraji v roce 2011 připadá 35 % pro veřejné zadavatele, což je nejméně za celé sledované období (v roce 2009 to byla více než polovina). Největší podíl prací pro veřejné zadavatele v letech 2007 – 2011 byl realizován v okrese Zlín. I když v roce 2011 tento podíl byl v okrese Kroměříž nejmenší, za roky 2007 – 2011 byl druhý nejvyšší.

Stavební práce v okresech Zlínského kraje v letech 2006 až 2011

Stavební povolení a ohlášení:

**Celková hodnota
povolených staveb se
v roce 2011 snížila**

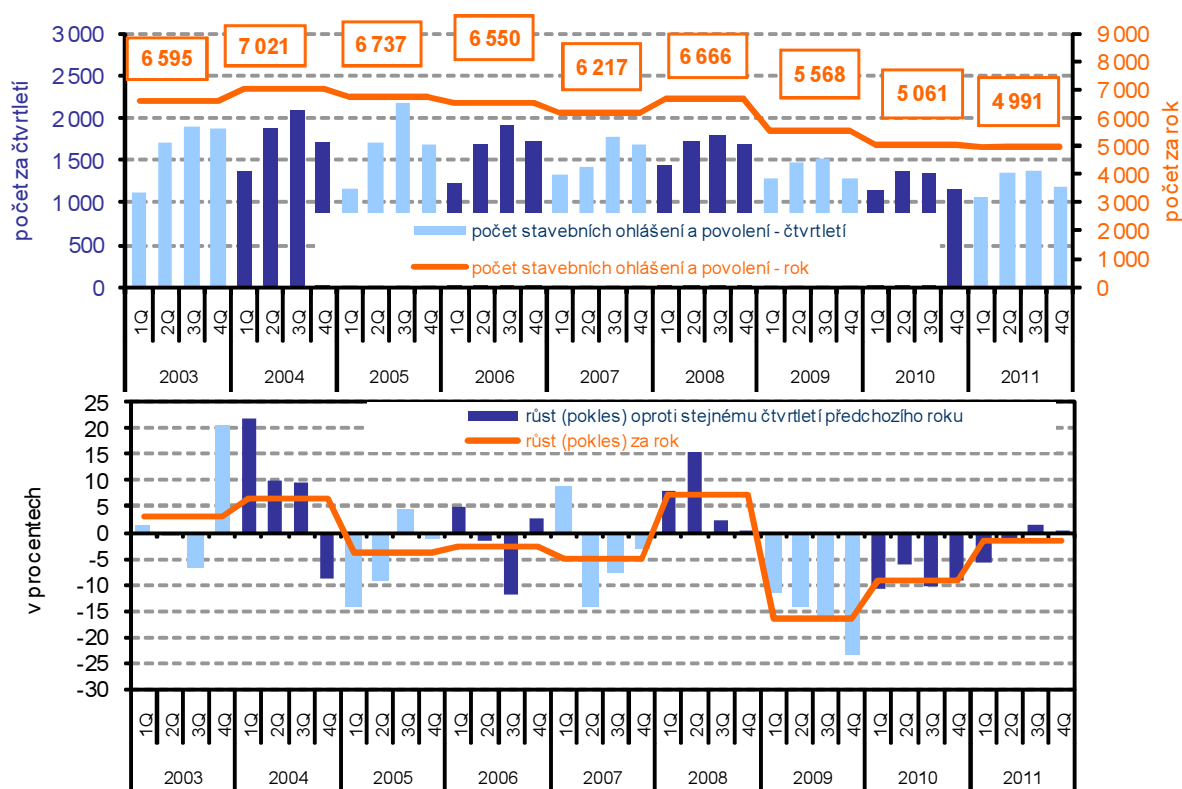
Stavební úřady působící ve Zlínském kraji zaevidovaly v průběhu roku 2011 celkem 4 991 stavebních povolení a ohlášení, což představuje nejnižší počet od roku 2006 (pokles o 23,8 %). V meziročním srovnání počet stavebních ohlášení a povolení klesl o 70 (tj. o 1,4 %). Největší podíl na celkovém počtu stavebních ohlášení a povolení měly stavby – budovy 58,1 %. Podíl staveb na ochranu životního prostředí činil 15,6 % a u ostatních staveb 26,2 %. Na celkovém počtu stavebních ohlášení a povolení na budovy převažoval podíl změn dokončených staveb nad novou výstavbou o 19,1 procentního bodu.

Zatímco počet vydaných stavebních povolení a ohlášení neustále ve sledovaném období klesal, celková orientační hodnota staveb, na něž byla vydána stavební povolení a ohlášení v letech 2006 až 2010, výrazně stoupla (o 60 %) zejména na stavby nebytových budov a stavby na ochranu životního prostředí. V roce 2011 nastal zlom a celková orientační hodnota staveb meziročně klesla o 24 %, nejvíce u staveb na ochranu životního prostředí a to bezmála o 67 %.

**Klesla průměrná
hodnota jednoho
stavebního povolení
a ohlášení**

Průměrná hodnota jednoho stavebního povolení a ohlášení v letech 2006 až 2010 stoupla z 1 724 tis. Kč na 3 584 tis. Kč (o 109 %). V následujícím roce byl zaznamenán pokles o 24 % (o 821 tis. Kč). Ve třech okresech Zlínského kraje byla situace stejná, jako v kraji. K největšímu poklesu průměrné hodnoty jednoho stavebního povolení a ohlášení došlo v okrese Kroměříž o 43,6 % (z 4 922 tis. Kč na 2 788 tis. Kč), nejméně v okrese Zlín (o 16 %). Naopak v okrese Vsetín došlo k meziročnímu nárůstu o 22 % z 2 068 tis. Kč na 2 536 tis. Kč.

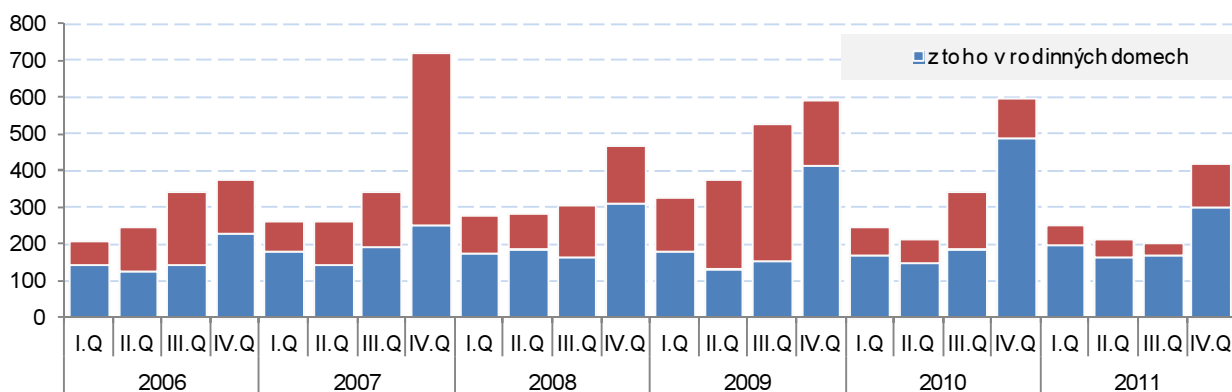
Graf 3.17 Počet stavebních povolení a ohlášení ve Zlínském kraji a jeho vývoj (v %)

Bytová výstavba:
Meziroční pokles dokončených bytů o 313 jednotek

Počet dokončených bytů v kraji v posledních dvou letech klesal, v roce 2011 v regionu skončila výstavba 1 090 bytů, což je zhruba o 800 bytů méně než v roce 2009, kdy počet dokončených bytů dosáhl během let 2006 až 2011 maxima (1 894 jednotek). V přepočtu na obyvatele připadlo v uplynulém roce na tis. obyvatel 1,85 dokončených bytů. Kraj se tak zařadil na 13. místo mezi kraji. Pouze v Ústeckém kraji byla intenzita bytové výstavby nižší, a to 1,50 bytů na tis. obyvatel, zatímco republikový průměr představoval 2,73 bytových jednotek.

Graf 3.18 Dokončené byty ve Zlínském kraji podle čtvrtletí v letech 2006 až 2011

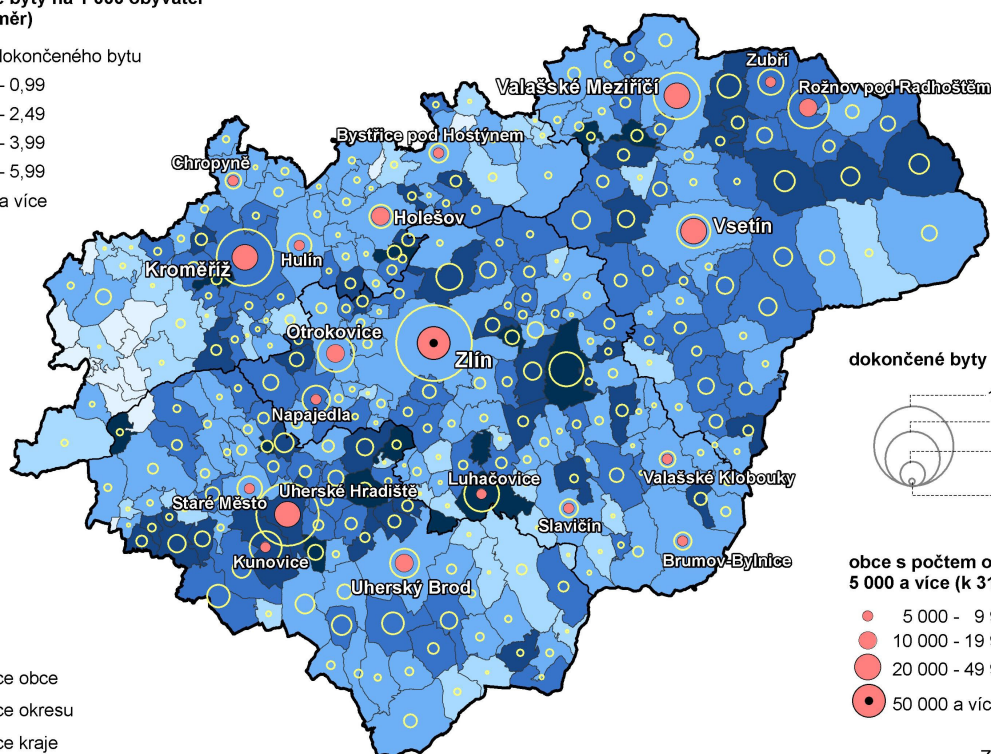
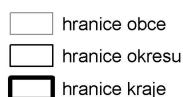
Převládá výstavba rodinných domů

Rozhodující význam má výstavba rodinných domů, v roce 2011 v nich byla dokončena více než třetina z celkového počtu bytů. V bytových domech bylo získáno 121 bytů, tedy 11,1 % z celkového počtu dokončených bytů, zatímco v roce 2010 činil tento podíl 29,9 %. Meziroční pokles zaznamenala rovněž výstavba nových bytů v přístavbách a nástavbách, u rodinných domů zhruba o jednu čtvrtinu, u bytových domů téměř o 80 %.

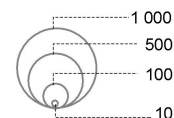

Bytová výstavba v obcích Zlínského kraje v letech 2006 až 2011

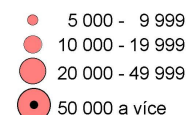
dokončené byty na 1 000 obyvatel
(roční průměr)

dokončené byty celkem

obce s počtem obyvatel
5 000 a více (k 31. 12. 2011)

Zdroj: ČSÚ

Více zahájených bytů než dokončených

Každý rok v kraji klesá počet zahájených bytů, v loňském roce se započalo s výstavbou 1 128 bytů, což je o 100 méně než v roce 2010. I přesto tak po dvou letech bylo opět více bytů zahájeno než dokončeno. Skutečnost, že se nejvíce staví v zázemí větších měst, potvrzují i údaje za kraj ve sledovaném období (2006 až 2011). Největší intenzita bytové výstavby (přesahující 5 bytů na tis. obyvatel) byla zjištěna v 25 obcích kraje, z toho v 17 případech se jednalo o obce ve vzdálenosti do 10 km od centra ORP a jen ve dvou případech byla vzdálenost vyšší než 20 km.

Cestovní ruch: V roce 2011 opět mírný narůst počtu hromadných ubytovacích zařízení

Po letech 2006 až 2009, kdy se počty hromadných ubytovacích zařízení (HUZ) ve Zlínském kraji postupně snižovaly, se tento klesající trend v roce 2010 zastavil, avšak vykázaný přírůstek nebyl nijak výrazný. V meziročním porovnání navýšení o 0,9 %. Své postavení v celostátním měřítku si kraj nevylepšil. Mezi kraji se v počtu hromadných ubytovacích zařízení 351 zařadil na poslední místo (republikový podíl 4,6 %). Z celkových 7 657 ubytovacích zařízení v ČR se největší podíl nacházel v Jihočeském (12,8 %), Královéhradeckém (12,6 %) a Libereckém kraji (9,9 %).

Nejvyšší nárůst počtu hromadných ubytovacích zařízení během sledovaných let zaznamenal Pardubický kraj (o 31,8 %, tj. o 88 zařízení) a zde také bylo zjištěno nejvyšší zvýšení celkového počtu lůžek (o 26,7,0 %, tj. o 4 266 lůžek). Naopak nejvýraznější pokles počtu ubytovacích zařízení byl zaznamenán v Libereckém kraji (o 17,6 %, tj. o 161 zařízení) a zde byl zjištěn i nejvýraznější úbytek lůžek (o 10,1 %, tj. o 4 115 lůžek). Celkově v republice za pět hodnocených let přibylo 41 zařízení a bezmála 20 tisíc lůžek.

Počty pokojů i lůžek ve sledovaném období vzrostly

Navýšení počtu zařízení se projevilo nejen v růstu počtu pokojů a lůžek, ale i u dalších statistických ukazatelů, protože nově zaregistrovaná zařízení měla větší kapacitní parametry. V průměru na jedno ubytovací zařízení připadalo 23,8 pokojů (v roce 2006 to bylo 21,8) a 62,2 lůžek (v roce 2006 59,1). Kraj se tak zařadil na čtvrté místo za Hl. město Prahu (s průměrem 125,4 lůžek na jedno HUZ), Karlovarský (72,1) a Jihomoravský (63,4) kraj. Zlínská hodnota byla o 1,9 procentního bodu vyšší než republikový průměr.

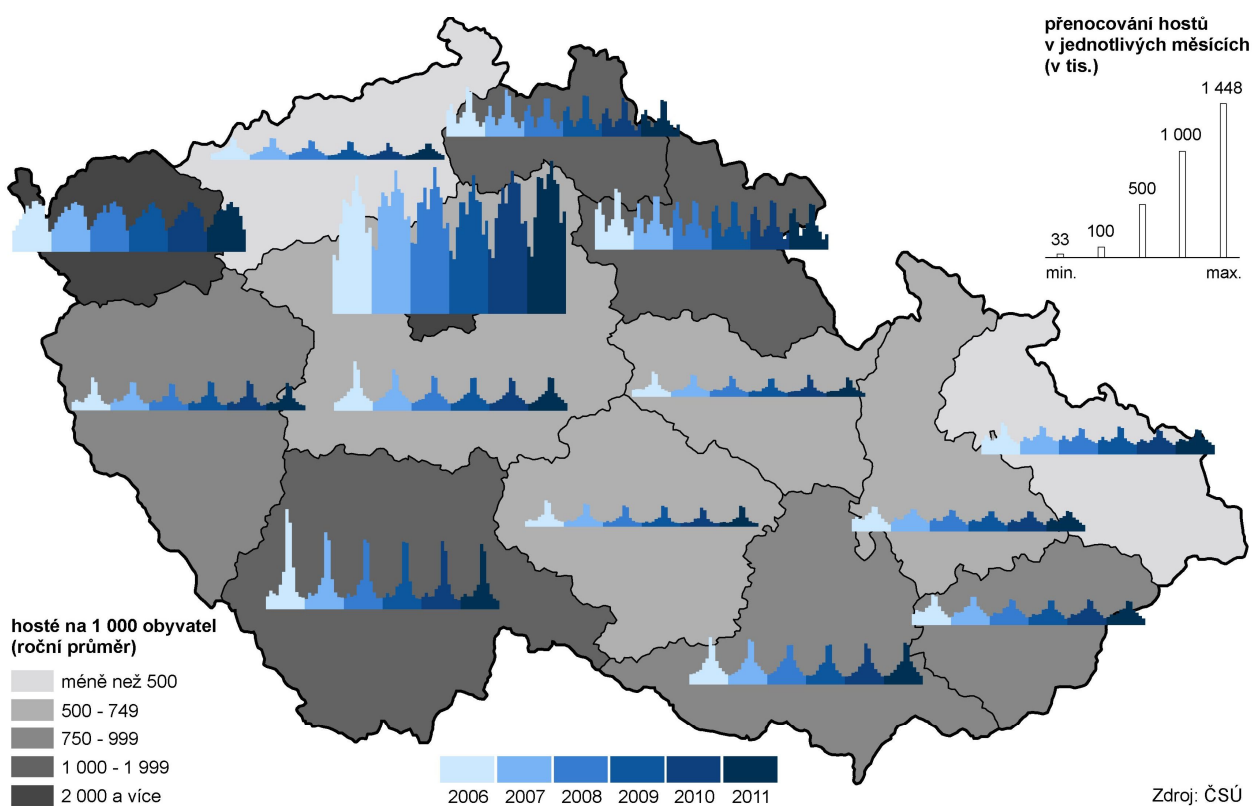
Místa pro stany a karavany byly v roce 2011 skoro na stejné úrovni jako v roce 2006

K ubytování hostům sloužily také kempy pro stany i karavany. Nejvyšší počet míst pro stany a obytné přívěsy byl v Jihočeském kraji, takřka 13,5 tisíc. Zlínský kraj se s 1 510 místy zařadil na desáté místo. Méně míst pro stany a karavany měli v krajích Olomouckém, Hl. městě Praze, Karlovarském a Pardubickém.

Meziročně se počet návštěvníků kraje zvýšil

Počet hostů v HUZ se do roku 2007 zvyšoval. Po úbytcích v letech 2008 a 2009 opět začal narůstat až na 469 335 návštěvníků v roce 2011 (meziroční nárůst o 1,4 %). Počet hostů - nerezidentů (ze zahraničí) meziročně vzrostl o 11,7 %, domácích hostů (rezidentů) naopak nepatrně ubylo. Krajský poměr 87,5 % domácích a 12,5 % cizích hostů v roce 2010 se za rok změnil na 86,2 % hostů domácích a 13,8 % návštěvníků ze zahraničí. Z celkového počtu návštěvníků přicestovalo nejvíce hostů ze Slovenska (27,1 %), Spolkové republiky Německo (15,5 %) a Rakouska (6,5 %). Zlínsko je mezi cizinci třetí nejméně atraktivní a zajímavou destinací v republice. Nižší počet jich přicestoval jen do Pardubického kraje a Kraje Vysočina.

Hosté v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2006 až 2011

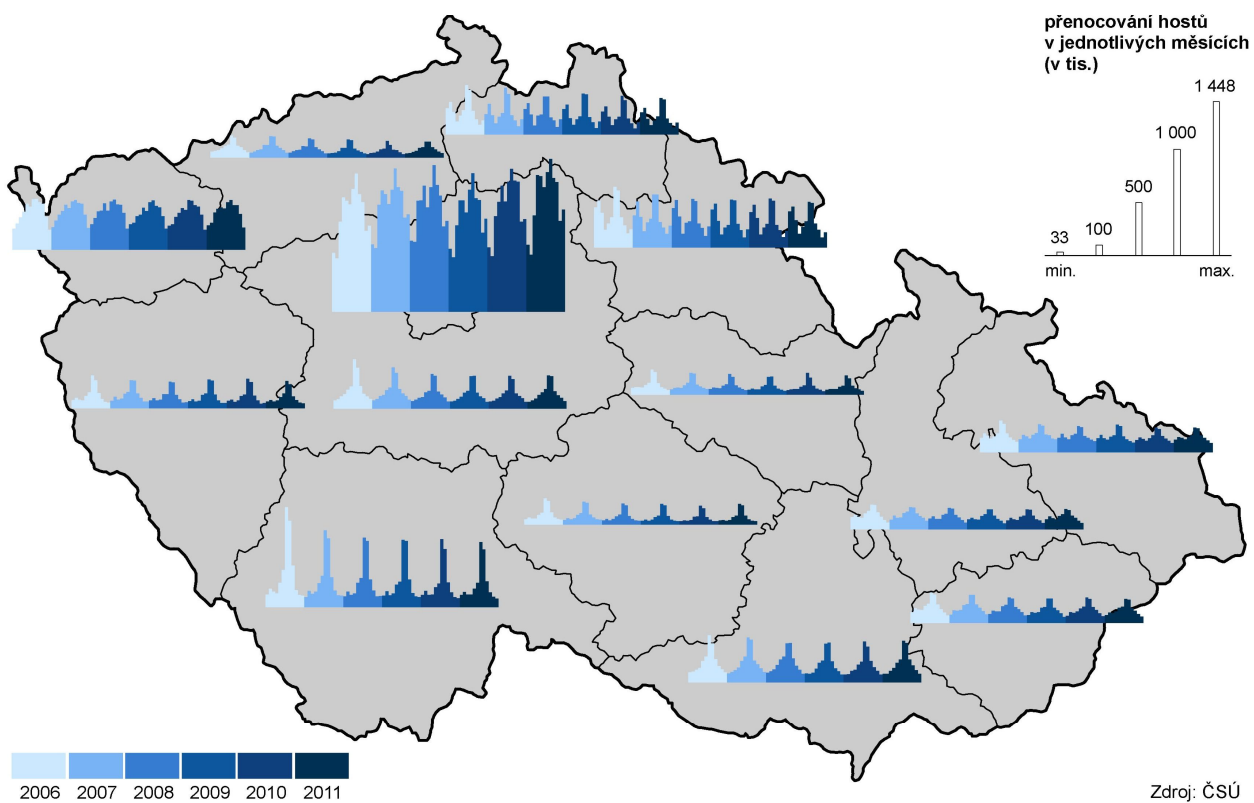

Během pěti let klesl počet přenocování cizinců o 33 %

Celkový počet přenocování meziročně poklesl o 2,3 % a za celé sledované období o 18,2 %. Tento trend se odráží ve všech krajích ČR, vyjma kraje Karlovarského, který jako jediný za 5 let vykazuje mírný nárůst. Naopak největší pokles byl zaznamenán v kraji Jihočeském, a to o 28,6 %.

V roce 2011 v kraji přenocovalo 166 728 cizinců, což bylo o 5 858 cizinců více než v předchozím roce. Během pěti let ovšem došlo k poklesu o 33 %. Během posledního sledovaného roku nejvíce návštěvníků přenocovalo v kraji ze Slovenska (23,8 %), Spolkové republiky Německo (16,5 %) a Rakouska (12,5 %).

Přnocování hostů v hromadných ubytovacích zařízeních v krajích v letech 2006 až 2011

3. ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ

Půdní fond:

Orné půdy opět ubylo

Na celkové výměře půdního fondu Zlínského kraje se na konci roku 2011 podílela zemědělská půda 48,9 % a nezemědělská 51,1 %. Proti předchozímu roku se nepatrně zvýšil podíl nezemědělských ploch na úkor zemědělských o 0,05 procentního bodu. Meziroční zmenšení zemědělské půdy činilo 193 ha. Nejvíce zemědělské půdy ubylo v okrese Uherské Hradiště (85 ha). Od roku 2006, tedy během pěti let, se v kraji výměra zemědělské půdy zmenšila celkem o 1 390 ha, z toho největší část 587 ha byla z okresu Kroměříž. Největší podíl zemědělské půdy měl v kraji okres Uherské Hradiště (30 %), nejmenší okres Vsetín (21 %).

Meziroční úbytek ve výměře orné půdy 376 ha byl z větší části kompenzován přírůstkem ploch trvalých travních porostů (133 ha) a ovocných sadů (52 ha). Největší plocha orné půdy ubyla v okrese Zlín (203 ha). Za pětileté sledované období se výměra orné půdy v kraji zmenšila o 2 414 ha, z toho nejvíce v okrese Uherské Hradiště (953 ha), dále pak v okrese Kroměříž (677 ha), Zlín (572 ha) a nejméně v okrese Vsetín (213 ha). Nejvíce orné půdy v kraji měly na konci sledovaného období okresy Kroměříž (34 %tní podíl z celkové výměry orné půdy v kraji) a Uherské Hradiště (33 %), nejméně okres Vsetín (13 %).

Z celkové výměry Zlínského kraje 3 963 km² připadla na konci roku 2011 51,1 % na nezemědělskou půdu. Z toho bylo 77,9 % lesních pozemků, 2,5 % vodních ploch, 3,6 % zastavěných ploch a nádvorí a 16,1 % ostatních ploch. Z ostatních ploch zaujímala 12 363 ha celková dopravní plocha. Z toho zabírala 1 107 ha dráha, 56 ha dálnice, 2 843 ha silnice, 8 252 ha ostatní komunikace a 106 ha ostatní dopravní plocha. Dopravních ploch bylo nejvíce, a to 3,3 km², v okrese Uherské Hradiště, nejméně (2,9 km²) v okrese Kroměříž. V průběhu pěti let ubylo 18 ha s dráhou, naopak přibylo 208 ha s ostatní komunikací, 97 ha se silnicemi a v neposlední řadě se zvětšila plocha o 54 ha s dálnicemi. O 5 ha vzrostla také ostatní dopravní plocha.

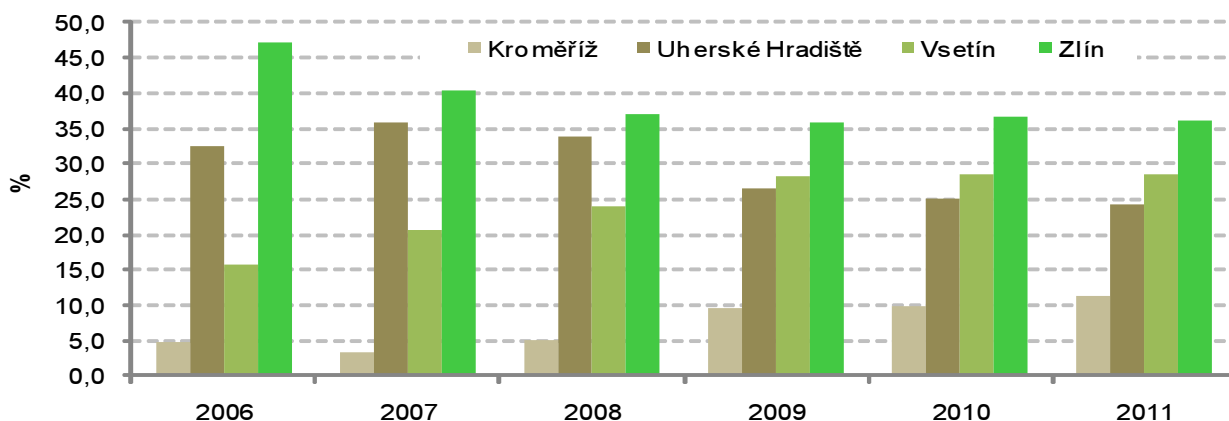
Ekologické zemědělství:

Ekofarem v kraji přibývá

V roce 2011 bylo v kraji registrováno celkem 359 ekofarem, což od roku 2006 znamená zvýšení na více jak trojnásobek (o 252 %). Největší podíl ekologických zemědělců ve sledovaném roce v celé republice byl zjištěn v Jihočeském kraji (13,4 %). Dále následovaly kraje Plzeňský (10,5 %), Moravskoslezský (9,6 %) a Zlínský (9,2 %).

V rámci kraje bylo po celé sledované pětileté období nejvíce ekofarem v okrese Zlín (130 v roce 2011), nejméně v okrese Kroměříž (40 v roce 2011).

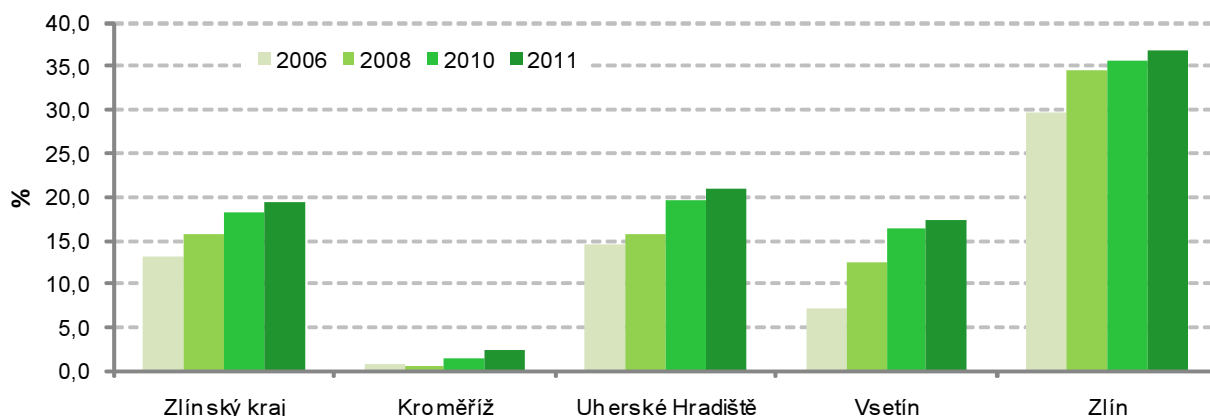
Graf 4.1 Podíly ekologických zemědělců v okresech Zlínského kraje

Plocha ekologicky využívané půdy se zvětšila

Ekofarmy ve Zlínském kraji v roce 2011 obhospodařovaly celkem 19,4 % zemědělské půdy, což je mezi kraji 4. nejvyšší podíl. Tato plocha tvořila 7,8 % z republikového celku. Největší výměru zemědělské půdy ekologicky využívají zemědělci v Jihočeském kraji (698 km²), naopak nejmenší kromě Hlavního města Prahy (4 km²) v Pardubickém kraji (135 km²).

Graf 4.2 Podíl ekologicky obhospodařované zemědělské půdy na celkové výměře zemědělské půdy ve Zlínském kraji a jeho okresech

Z celkové rozlohy zemědělské půdy kraje tak v roce 2011 připadlo na ekologické zemědělství (spolu s přechodným obdobím) 19,4 %, což je čtvrtý největší krajský podíl v republice. Vyšší republikový podíl měly kraje Karlovarský (52,6 %), Liberecký (23,9 %) a Moravskoslezský (20,0 %).

V rámci kraje ekologicky využívali zemědělci největší plochu ze zemědělské půdy ve zlínském okrese (36,9 %), dále pak v okresech Uherské Hradiště (20,9 %), Vsetín (17,3 %) a Kroměříž (2,4 %).

Vzhledem k roku 2006 se plocha ekologicky využívaná zvětšila z 259 km² v roce 2006 (podíl z celkové zemědělské půdy 13,2 %) na 377 km² v roce 2011.

Vodovody a kanalizace:

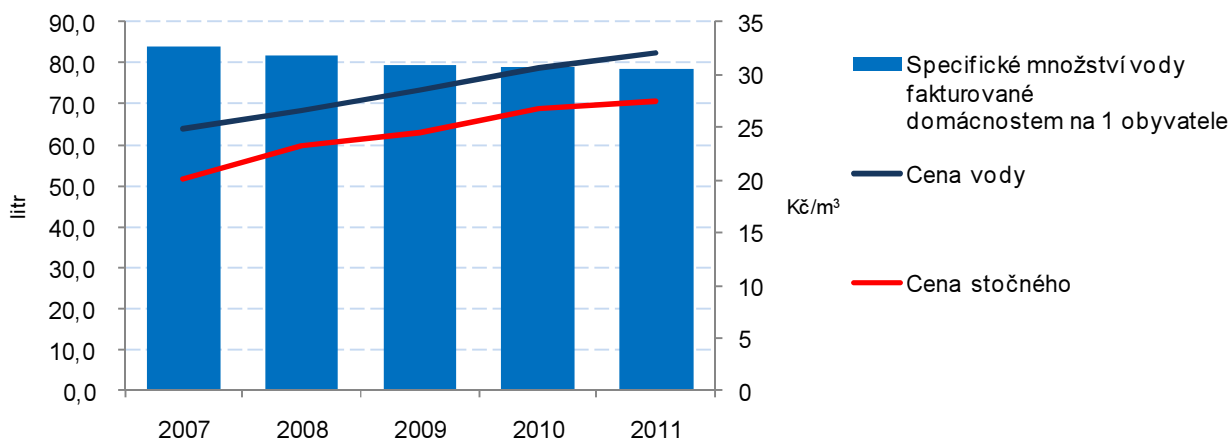
Rozšiřuje se vodovodní síť, zvyšuje se počet obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů

Ve sledovaném období se vodovodní síť rozšířila o 159 km, počet vodovodních přípojek se navýšil o 7,4 tis. V roce 2011 představovala vodovodní síť v kraji 3 827 km a evidováno bylo téměř 123 tis. vodovodních přípojek. Počet obyvatel zásobovaných vodou z vodovodů vzrostl o více než 14,2 tis. osob na 543 075, což představuje 92,1 % obyvatel kraje. Ve srovnání s ostatními kraji ČR je tento podíl podprůměrný, řadí kraj na 9. pozici.

Meziroční pokles spotřeby vody o 1,5 l na osobu a den

Spotřeba vody v kraji postupně klesá. Objem vyfakturované pitné vody v rámci kraje klesl meziročně o 280 tis. m³ na 23 680 tis. m³. V přepočtu na obyvatele je to pokles ze 120,9 na 119,5 l na osobu a den, což je nejnižší hodnota v mezikrajském srovnání. Cena vody za 1 m³ v kraji meziročně vzrostla o 1,40 Kč. V roce 2011 představovala 32,0 Kč a byla o 1,20 Kč vyšší než průměr za republiku. Podíl z celkového množství fakturované vody určený domácnostem zůstal na stejné úrovni jako v předchozím roce, tj. 65 %.

Graf 4.3 Specifické množství vody fakturované domácnostem (1/osobu/den), cena vody a cena stočného (Kč/m³) ve Zlínském kraji

Roste podíl obyvatel bydlících v domech napojených na kanalizaci

V domech napojených na kanalizaci v roce 2011 bydlelo 90,0 % obyvatel kraje, což je třetí nejvyšší podíl mezi kraji. Ve srovnání s rokem 2006 je to téměř o 25,7 tis. obyvatel více. Celková délka kanalizační sítě v kraji v roce činila 2 656 km a počet kanalizačních přípojek přesáhl 107 tisíc.

...stejně jako v domech napojených na kanalizaci s ČOV

Za sledované období přibýlo v kraji 12 čističek odpadních vod (ČOV), celková kapacita všech 97 ČOV v kraji tak vzrostla na 193,6 tis. m³ za den. Z hlediska technologie čištění jsou rozhodující mechanicko-biologické, pouze jedna je mechanická. Zhruba polovina mechanicko-biologických čistíren je uzpůsobena pro další odstraňování dusíku, popř. dusíku a fosforu současně. Počet osob bydlících v domech napojených na kanalizaci s ČOV vzrostl na 79,8 %.

Odpady: Produkce podnikového odpadu v kraji meziročně vzrostla o 395 tis. t

Nejvýznamnějšími původci odpadů jsou ekonomické subjekty (podniky), jejichž činností vzniklo v roce 2010 téměř 989 tis. t odpadu. Ve srovnání s předchozím rokem došlo ke zvýšení produkce odpadů o 66,3 %, přitom nejvýraznější nárůst byl zaznamenán u podniků, které vyrábí elektrická zařízení. Největší množství odpadu vyprodukovaly stavební podniky, jejichž podíl představoval 62,1 % a meziročně se téměř zdvojnásobil. Na produkci odpadů za celou republiku se kraj podílí 4,8 % a v přepočtu na jednoho obyvatele připadá v kraji 1 674 kg podnikového odpadu, což je o 268 kg méně než na úrovni republiky.

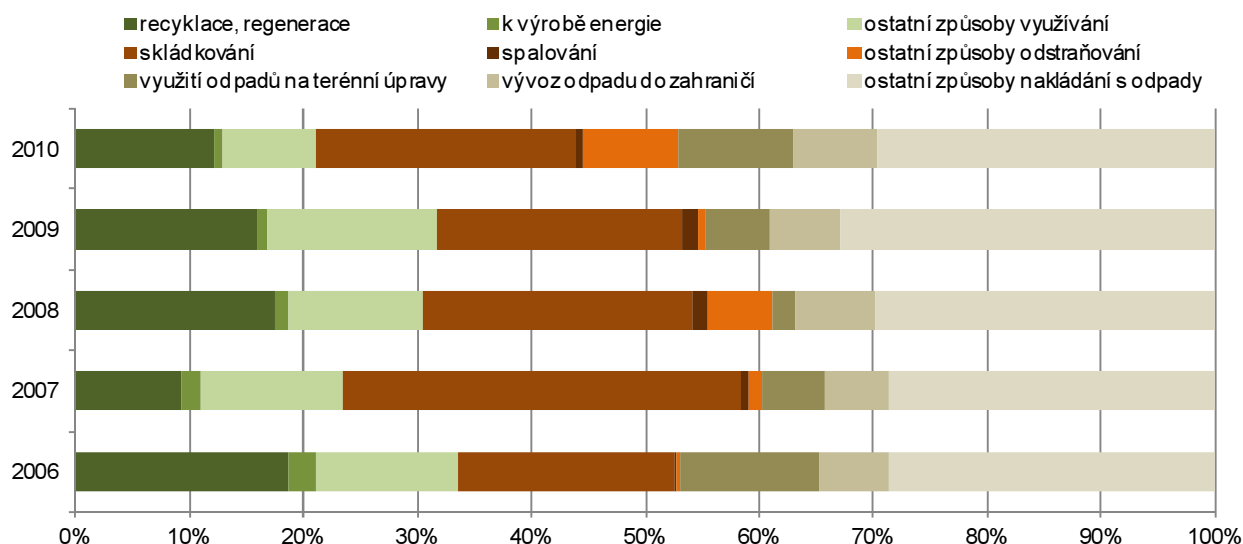
V třídění odpadu patříme k lepším, podíl recyklace a regenerace klesá

Komunálního odpadu bylo vyprodukováno 372 tis. t, z toho největší část - 70 % tvořil běžný svoz (odpad z popelnic, z kontejnerů nebo svozových pytlů), 16 % činil tříděný odpad (sklo, papír, plasty) a 14 % objemný odpad (koberce, nábytek). Meziroční mírné snížení produkce komunálního odpadu (o 3 tis. t) ovlivnil pokles svozu objemného odpadu a odpadů z komunálních služeb. V přepočtu na jednoho obyvatele připadá v kraji 298 kg komunálního odpadu, tedy o 19 kg méně než v ČR.

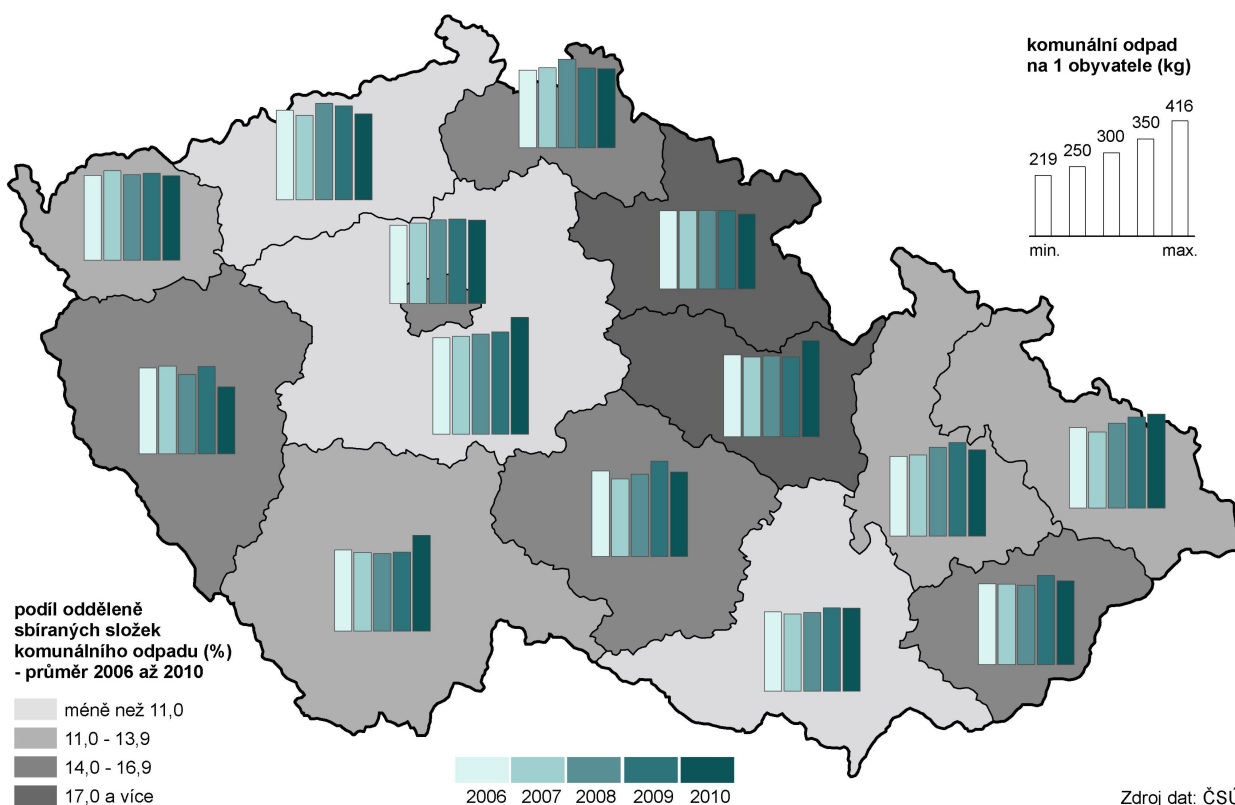
Nakládání s nebezpečným odpadem tvoří jednu desetinu celkového objemu

V roce 2010 bylo v kraji nakládáno s 720 tis. t odpadu, to představuje meziroční pokles o 85 tis. t. Z celkového množství bylo 152 tis. t využito (především recyklací a regenerací) a 228 tis. t odstraněno. S 340 tis. t bylo nakládáno jiným způsobem, např. bylo využito na terénní úpravy. Meziročně se zvýšil podíl nebezpečného odpadu z 6 % na 10 % z celkového objemu.

Graf 4.4 Nakládání s odpady ve Zlínském kraji podle vybraných způsobů nakládání

Komunální odpad v krajích v letech 2006 až 2010

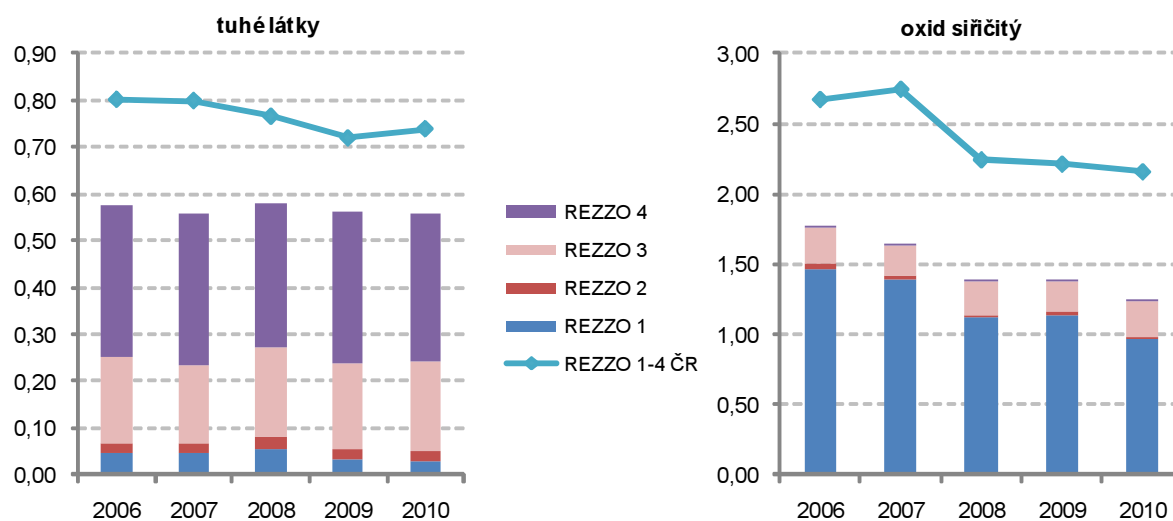

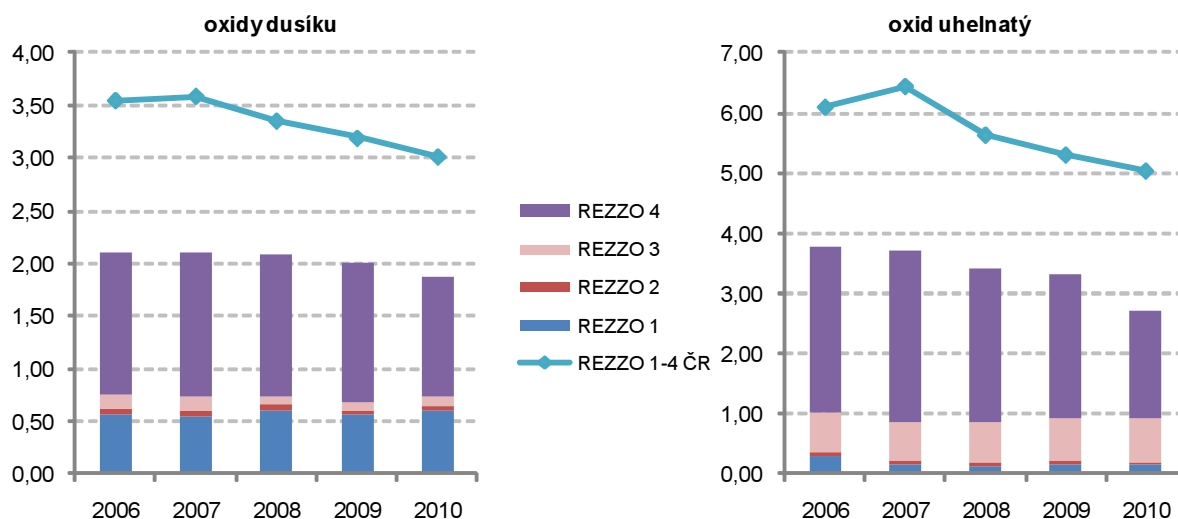
Emise:

Pokračuje snižování emisí hlavních znečišťujících látek

Podle údajů z registru emisí a zdrojů znečišťování ovzduší (REZZO), který spravuje Český hydrometeorologický ústav (ČHMÚ), je zřejmé, že se ve Zlínském kraji v posledních letech emise znečišťujících látek snižovaly. Nejvýraznějším zdrojem znečištění ve Zlínském kraji byly i v roce 2010 mobilní zdroje znečištění (REZZO 4), a to s podílem na celku 56,6 % u tuhých látek, 60,9 % u oxidů dusíku a 66,0 % oxidu uhelnatého. Největší podíl znečištění oxidem siřičitým šel na vrub velkým stacionárním zdrojům (REZZO1), a to 77,6 %.

Graf 4.5 Měrné emise základních znečišťujících látek v ovzduší ve Zlínském kraji (v t/km²)

Největšími zdroji znečištění ovzduší v kraji zůstávají mobilní zařízení

Největší zátěží pro kvalitu ovzduší ve Zlínském kraji byly mobilní zdroje znečištění (REZZO4, v této skupině jsou zahrnuta mobilní zařízení se spalovacími nebo jinými motory, která znečišťují ovzduší, zejména silniční a motorová vozidla, železniční kolejová vozidla, plavidla a letadla). U emisí tvořených tuhými znečišťujícími látkami došlo v průběhu čtyř let k poklesu o 2,1 % a jejich podíl na těchto emisích v kraji však vzrostl o 0,3 procentního bodu na 56,6 %. U emisí oxidu dusíku a oxidu uhelnatého došlo od roku 2006 k poklesu produkce o 14,9 % a 34,5 %. Jejich podíl na celku těchto emisí v kraji od počátečního roku sledovaného období u oxidu dusíku klesl z 63,9 % o 3,0 p.b. na 60,9 % a u oxidu uhelnatého také poklesl o 6,7 p.b. na 66,0 %. Na znečištění oxidem siřičitým se mobilní zdroje podílely v roce 2010 necelým procentem (0,52 %). U znečištění těmito látkami došlo v průběhu čtyř let ke snížení o 1,8 %.

Největší podíl emisí oxidu siřičitého pochází od velkých stacionárních zdrojů

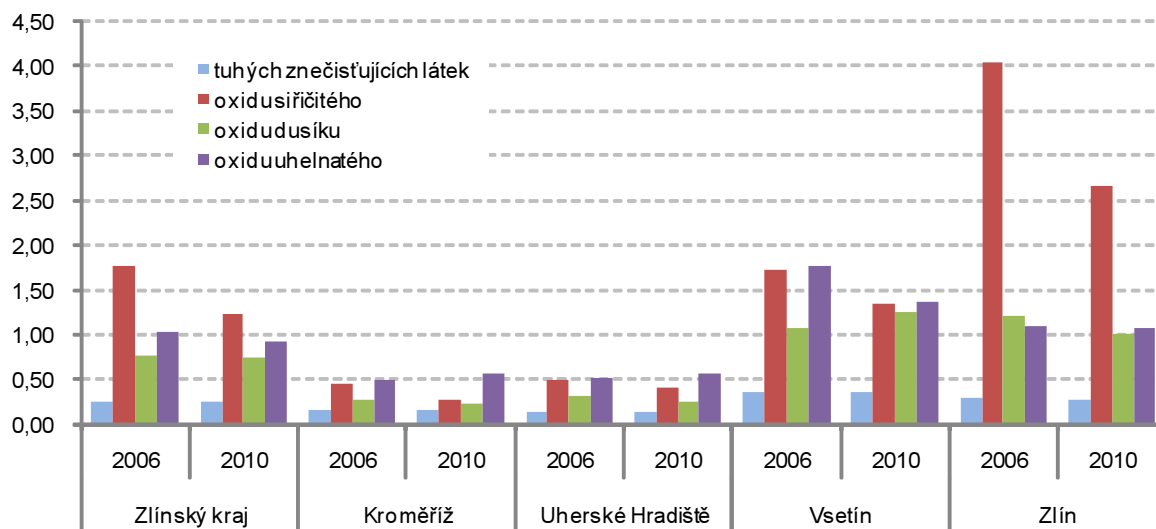
Největšími producenty emisí oxidu siřičitého v kraji byly velké stacionární zdroje znečišťování (REZZO1, kam patří stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu vyšším než 5 MW a zařízení zvláště závažných technologických procesů). V roce 2010 tvořily na zlínském celku těchto emisí 77,6 %. Proti předchozímu roku bylo zaznamenáno snížení emisí o 15,1 % a proti roku 2006 došlo k poklesu o 34,2 % a za čtyři roky se tak jejich podíl snížil o 5,6 p.b.

Emise od malých zdrojů nejsou rozhodně malé a rostou

Také střední stacionární zdroje znečištění (REZZO2, což jsou stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu od 0,2 do 5 MW, zařízení závažných technologických procesů, uhelné lomy a plochy s možností hoření, zapaření nebo úletu znečišťujících látek) a malé (REZZO3, kam patří stacionární zařízení ke spalování paliv o tepelném výkonu nižším než 0,2 MW, zařízení technologických procesů nespádajících do kategorie velkých a středních zdrojů, plochy, na kterých jsou prováděny práce, které mohou způsobovat znečišťování ovzduší, skládky paliv, surovin, produktů a odpadů a zachycených exhalátů a jiné stavby, zařízení a činnosti, výrazně znečišťující ovzduší) svým podílem přispívají na znečišťování ovzduší v kraji. Zvláště malé zdroje rozhodně nejsou zanedbatelné. V roce 2010 byl jejich podíl znečištění tuhými látkami 34,6 % (zvýšení podílu za 4 roky o 2,5 p.b.), oxidem siřičitým 20,6 % (od roku 2006 došlo ke zvýšení podílu o 6,4 p.b.), oxidy dusíku 4,9 % (pokles podílu za čtyři roky o 1,9 p.b.) a oxidem uhelnatým 26,7 % (nárůst podílu za sledované období o 9,1 p.b.).

Graf 4.6 Měrné emise základních znečišťujících látek v ovzduší v okresech Zlínského kraje bez mobilních zdrojů znečištění (v t/km²)

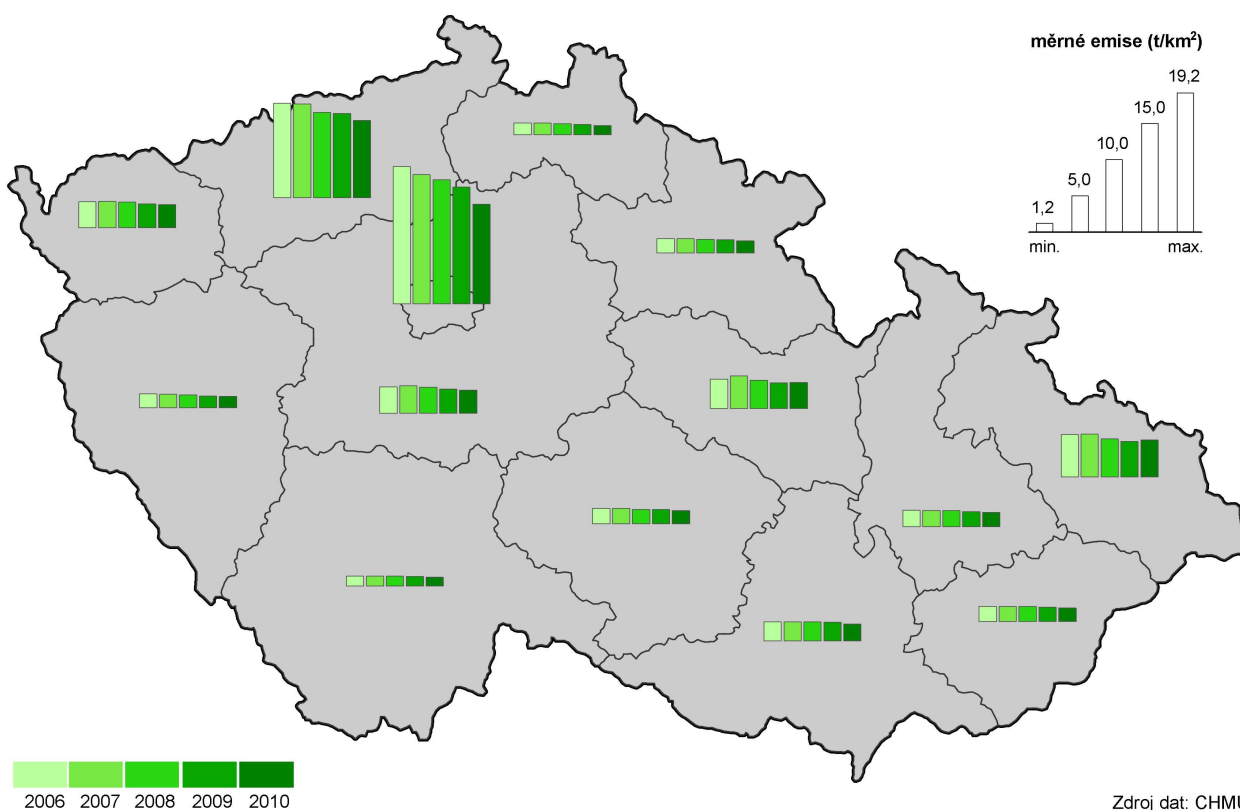
Nejvíce znečištěné ovzduší bylo zjištěno v okresech Vsetín a Zlín

Čistota nebo znečištění ovzduší jednotlivých územních celků je dána jednak rozmístěním stacionárních zdrojů výrazně znečišťujících ovzduší (tedy podniků produkujících emise, dále i umístěním ploch, na kterých jsou skládky paliv, surovin, produktů a odpadů) a v neposlední řadě také mobilními zdroji, tedy dopravní zátěží silničních a železničních „tepen“ v kraji. Z grafu 4.6 je zřejmé, že nejvyšší znečištění emisemi oxidu siřičitého bylo opět zjištěno ve zlínském okrese (2,65 t/km²). Nejvyšší hodnoty tuhých znečišťujících látek (0,36 t/km²), oxidu dusíku (1,27 t/km²) a oxidu uhelnatého (1,37 t/km²) byly naměřeny v okrese Vsetín.

Zlínský kraj patří ke krajům s nejčistším ovzduším

Ve všech čtyřech sledovaných druzích emisí znečišťujících ovzduší (REZZO1-4) dosahovaly zjištěné údaje za Zlínský kraj nižší hodnoty, než činily průměry za celou republiku. Mezi kraji se Zlínský kraj umístil v emisích tvořených tuhými znečišťujícími látkami na druhém nejlepším místě (tedy byla zde naměřená druhá nejnižší hodnota těchto emisí mezi kraji). V produkci emisí oxidu siřičitého obsadil kraj 7. příčku, oxidu dusíku 6. pozici a oxidu uhelnatého čtvrté místo. Z celorepublikového pohledu tak Zlínský kraj patřil mezi kraje s čistým ovzduším. Nejmenší znečištění ovzduší bylo i v roce 2010 zjištěno v Jihočeském kraji.

Emise oxidů dusíku (REZZO 1-4) v krajích v letech 2006 až 2010

Zdroj dat: CHMÚ

Výdaje na ochranu životního prostředí:

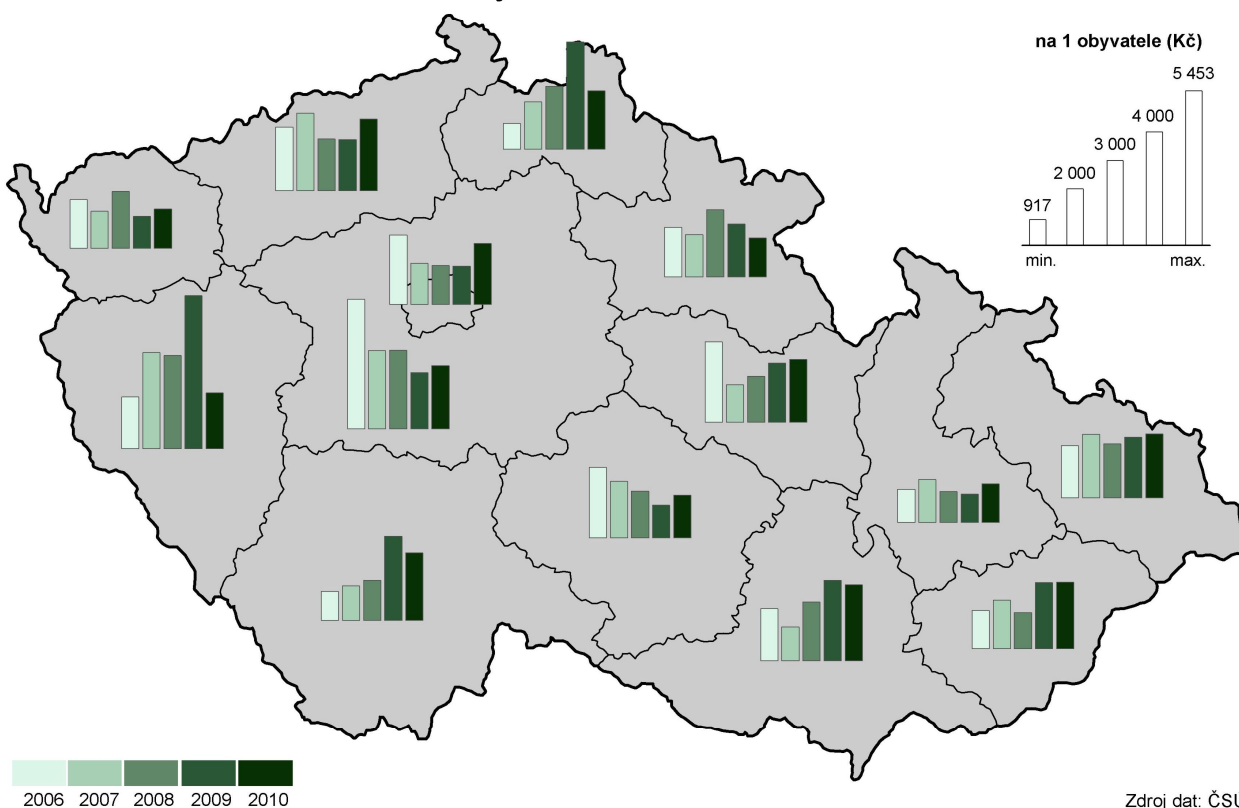
... podle sídla investora od roku 2008 dynamicky rostou

Investiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora ve Zlínském kraji byly v roce 2010 na nejvyšší úrovni od roku 2006 a tvořily 1 324 905 tis. Kč, což je meziroční navýšení o 39,7 % a proti roku 2006 až o 77,9 %. V rámci investičních aktivit si nejnámější roli udržuje oblast nakládání s odpadními vodami, kam byla v roce 2010 investována skoro polovina z celkových prostředků. Další významnou aktivitou jsou investice v oblasti nakládání s odpady, které tvořily v roce 2010 27,7 %.

Ve výdajích na ochranu životního prostředí převažují neinvestiční náklady

Objem neinvestičních nákladů investorů se sídlem v kraji v roce 2010 meziročně vzrostl o 15,1 %. Růst těchto nákladů po celé sledované období nemá tak dynamický charakter, jako investiční náklady, přesto jsou skoro dvakrát vyšší. Rozložení podle druhu je v posledních letech v celku stále. 63 % připadlo na nakládání s odpady, zhruba jedna pětina na nakládání s odpadními vodami a 13 % na ochranu ovzduší a klimatu.

Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice v krajích v letech 2006 až 2010

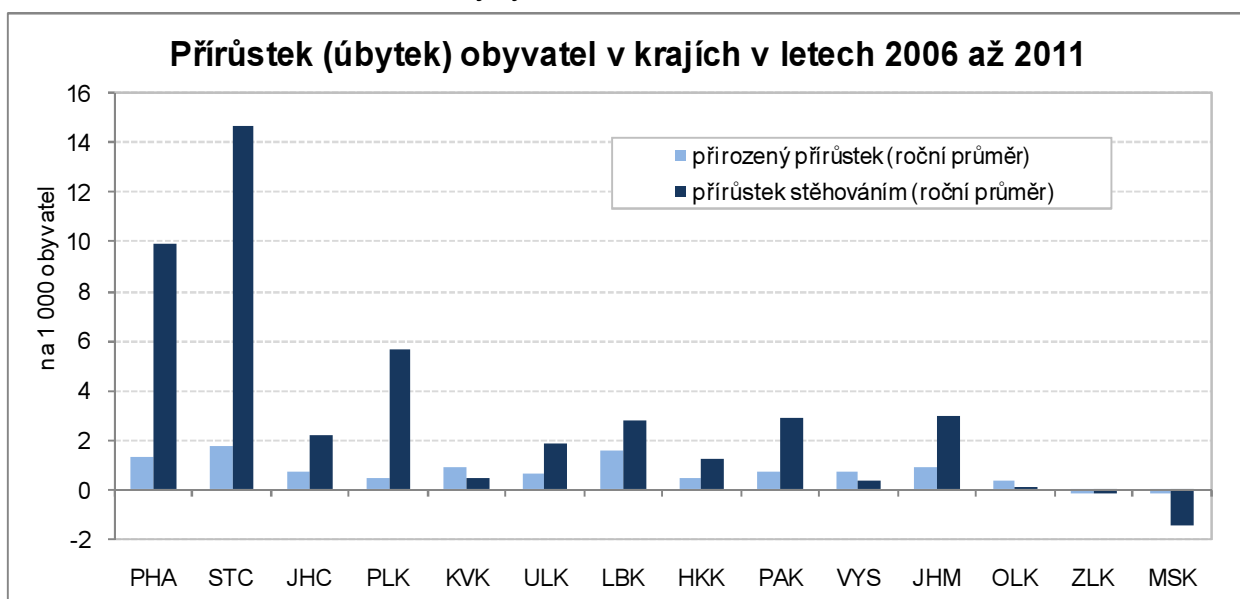

4. MEZIKRAJSKÉ SROVNÁNÍ

Do roku 2011 nevstupovaly kraje za stejných podmínek. Územní disparity se prohloubily v souvislosti se zpomalením ekonomického růstu již v roce 2008. V roce 2009, kdy se nejméně projevila ekonomická krize, se meziročně snížil objem hrubého domácího produktu (ve srovnatelných cenách) ve všech krajích. V roce 2010 pokles dále pokračoval v Karlovarském kraji, v ostatních krajích již došlo k nárůstu. Regionální makroekonomická data budou za rok 2011 k dispozici až koncem listopadu letošního roku. Z dlouhodobějšího pohledu (při srovnání s úrovní v roce 2005) ekonomická výkonnost nejméně vzrostla ve Středočeském kraji (HDP vzrostl o 30 %). Naopak Karlovarský kraj zůstal v roce 2010 mírně pod úrovní roku 2005 (objem HDP v tomto kraji od roku 2008 stále klesá). Dopady do sociální oblasti (růst nezaměstnanosti, růst podílu osob odcházejících do předčasného starobního důchodu, zpomalení růstu mezd) byly v roce 2010 patrné ve většině krajů. V současné době známé výsledky roku 2011 ukazují na určité zlepšení celkové situace, ale rozdíly mezi krají zůstávají v podstatě nezměněny.

Lidé se stěhují do zázemí Prahy a dalších velkých měst

Snížení přírůstku obyvatelstva se projevilo především v roce 2009 a pokračovalo také v dalších letech. Negativní výsledek stěhování, kdy převažoval počet vystěhovalých nad přistěhovalými, byl v posledních letech zaznamenán především v moravských krajích, s výjimkou Jihomoravského kraje, dále v Karlovarském, Ústeckém a do určité míry i v Královéhradeckém kraji. Naproti tomu pokračující suburbanizace zázemí Prahy vedla k vysokému růstu počtu obyvatel Středočeského kraje, i když přírůstek stěhování se zde v roce 2011 proti roku 2008 snížil na polovinu a přirozený přírůstek také poklesl. Středočeský kraj si však udržel svou vedoucí pozici v dynamice přirozeného a migračního přírůstku před Hlavním městem Prahou. K suburbanizaci docházelo v omezeném rozsahu i v jiných krajích, zejména v zázemí krajských měst.

Porodnost již klesá ve všech krajích

Přirozený přírůstek měl na vývoj počtu obyvatel mnohem menší vliv. Projevoval se v něm především vývoj počtu narozených dětí. Jejich počty se do roku 2008 ve všech krajích zvyšovaly (i když s různou intenzitou), ale od roku 2009 se začala tendence obracet a v roce 2011 již došlo ve všech krajích k poklesu. Naproti tomu vývoj počtu zemědělců není tak jednoznačný, lze říci, že ve všech krajích mírně kolísá.

Podíl cizinců se snižuje od roku 2009

Zastoupení cizinců v populaci se začalo celostátně snižovat již v roce 2009. Výjimku tvořilo Hlavní město Praha a Jihomoravský kraj, kde růst pokračoval i v roce 2009. V roce 2010 podíl cizinců nerostl v žádném kraji; výrazněji se snížil pouze v Plzeňském kraji.

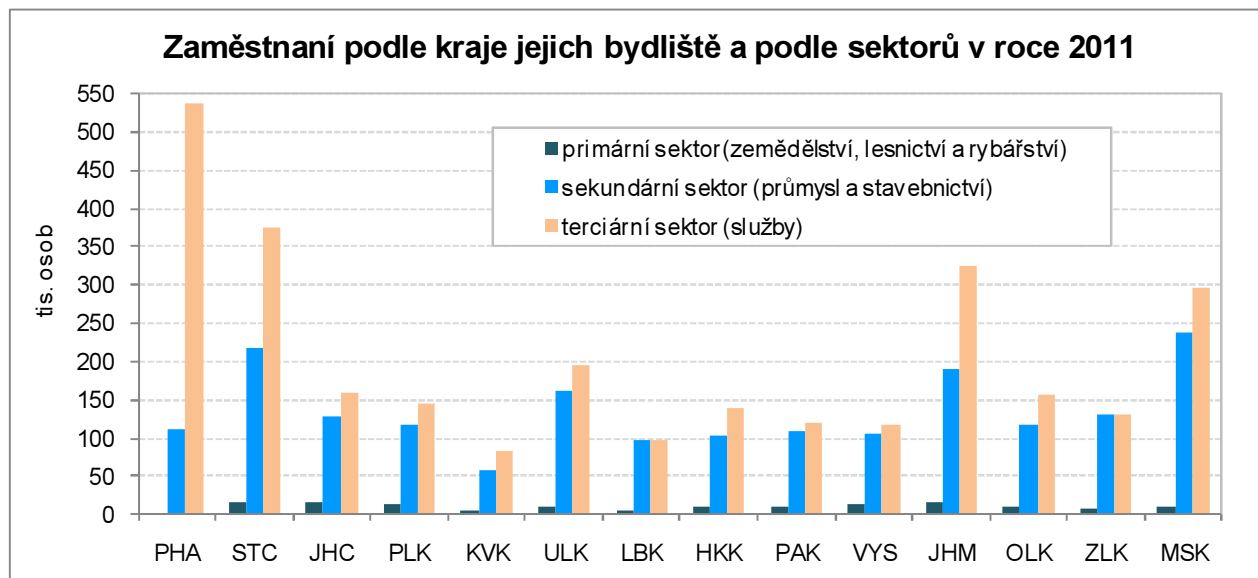
Děti do 14 let je více než osob nad 65 let pouze ve Středočeském a Ústeckém kraji

Nejstarší obyvatelstvo má Hlavní město Praha, je zde i nejvyšší index stárí (počet osob nad 65 let na 100 dětí ve věku 0 – 14 let). Naproti tomu Středočeský kraj má index stárí mezi krají nejnižší a spolu s Ústeckým krajem jsou jedinými krají s převahou dětské složky obyvatelstva nad počtem „seniorů“. Věkově starší populaci mají dále kraje Královéhradecký, Plzeňský,

Zlínský a Jihomoravský.

**Nejnižší podíl
zaměstnaných
v sektoru služeb je
v Libereckém
a Zlínském kraji**

Struktura hospodářství není ve všech krajích stejná. Vytvářela se v dlouhodobém vývoji a samozřejmě se v ní projeví změny po roce 1990, kdy došlo k restrukturalizaci řady odvětví. V současné době je nejvýznamnější sektor služeb a jeho podíl se ve většině krajů dále mírně zvyšuje. Primární sektor má větší podíl pouze v Kraji Vysočina a v Jihočeském kraji. Naopak podíl terciárního sektoru je nejvýznamnější v Praze a ve Středočeském kraji, což je zřejmě dáno koncentrací těchto odvětví v Praze (ze Středních Čech tam zaměstnanci dojíždějí).

**Míra zaměstnanosti
nadále nedosahuje
úrovně roku 2006**

Nejvýznamnější dopady ekonomické recese jsou vždy v oblasti zaměstnanosti. I když trh práce reaguje na ekonomický vývoj obvykle s mírným zpožděním, došlo již v roce 2008 v téměř polovině krajů ke snížení zaměstnanosti (celostátní průměr ještě rostl). V roce 2009 se pokles zaměstnanosti už projevil v plné šíři, míra zaměstnanosti se snížila ve všech krajích s výjimkou Hl. města Prahy. V roce 2010 došlo ve čtyřech krajích ke změně trendu, v roce 2011 to bylo již v osmi krajích. Přesto se pouze v Moravskoslezském a Jihomoravském kraji dostala míra zaměstnanosti nad úroveň roku 2006.

**Od roku 2010 se
ve vývoji míry
nezaměstnanosti
obnovila sezónnost**

Ekonomickým i sociálním problémem je nedostatek pracovních míst a z toho vyplývající nezaměstnanost. Po několika letech relativně stabilní úrovně (s víceméně pravidelnými sezónními výkyvy) začala v souvislosti s hospodářským poklesem míra nezaměstnanosti růst již na podzim roku 2008. Ve všech krajích pokračoval nepříznivý trend v průběhu celého roku 2009. Rok 2010 byl pak provázen obnovením určité sezónní cykličnosti s náznakem zlepšování vývoje. Ke konci roku 2011 byla míra nezaměstnanosti ve všech krajích (s výjimkou Prahy a Středočeského kraje) nižší než na konci roku 2009. Praha a Středočeský kraj však dlouhodobě patří k oblastem s nejnižší mírou nezaměstnanosti.

**Nezaměstnanost je
nejvyšší v Ústeckém
a Olomouckém kraji**

Při relativně vysokém růstu míry nezaměstnanosti a jejím následném poklesu ve všech krajích zůstaly zachovány její regionální rozdíly. Mezi koncem roku 2008 a 2010 vzrostla míra nezaměstnanosti v Hlavním městě Praze na dvojnásobek (v roce 2011 jen mírně poklesla), přesto je zde nezaměstnanost v ČR nejnižší. Obdobně protipól – Ústecký kraj zůstává (při zvýšení z 10,3 % na 13,9 %) a následném poklesu v roce 2011 na 12,9 % regionem s nejvyšší nezaměstnaností. Ani postavení ostatních krajů na pomyslném žebříčku se téměř nezměnilo. Jedinou výjimkou je Olomoucký kraj, který se vlivem silného růstu nezaměstnanosti v zimních měsících posunul hned za nejpostiženější Ústecko.

**Přetrvávají územní
disparity
nezaměstnanosti uvnitř**

Při podrobnějším pohledu až do úrovně jednotlivých obcí zjišťujeme i nadále poměrně značné rozdíly uvnitř jednotlivých krajů. V celém státě je menší nezaměstnanost kolem větších měst a mnohem větší problémy se koncentrují

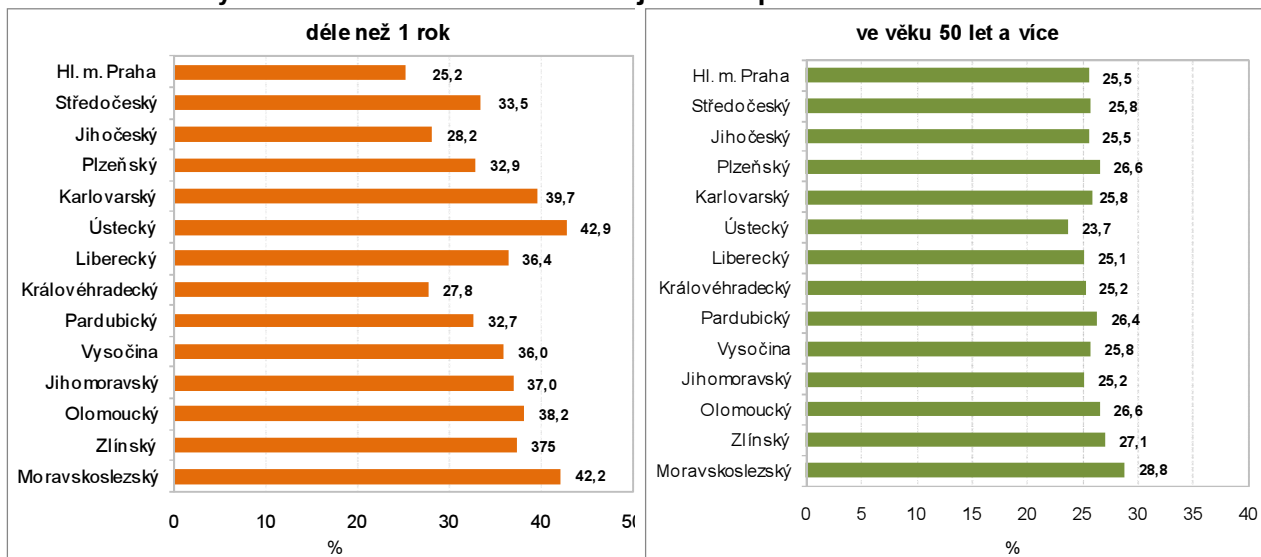
krajů

v odlehlejších oblastech s nedostatkem pracovních příležitostí a špatnou dopravní obslužností. Přitom tyto rozdíly zůstávají v časovém vývoji prakticky stabilní.

Růst podílu dlouhodobě nezaměstnaných se zastavil

V roce 2010 rostl podíl dlouhodobě nezaměstnaných na pracovní síle oproti celkové nezaměstnanosti rychleji (nárůst o téměř 1 procentní bod). V roce 2011 se pak tento nárůst prakticky zastavil. Nejvíce nezaměstnaných, kteří hledají práci déle než jeden rok, je v Ústeckém a Moravskoslezském kraji. Relativně nejvíce jich však v posledních letech přibýlo v Olomouckém kraji. Nejpomaleji rostl v posledních třech letech podíl dlouhodobě nezaměstnaných v Praze – zřejmě v souvislosti s širší nabídkou volných pracovních míst i lepší kvalifikační strukturou nezaměstnaných.

Podíl neumístěných uchazečů o zaměstnání v krajích k 31. prosinci 2011

Pokles počtu zaměstnaných cizinců

Pomalejší růst nezaměstnanosti byl v letech 2009 a 2010 částečně umožněn snižováním podílu zaměstnávaných cizinců. Jejich podíl na pracovní síle byl v roce 2011 nižší oproti stavu z roku 2008 ve všech krajích kromě Moravskoslezského. Nejvýraznější pokles podílu cizinců na pracovní síle byl v posledních třech letech zaznamenán v Plzeňském a Pardubickém kraji, tedy v krajích s vysokou zaměstnaností v průmyslu. Změny v zaměstnávání cizinců se koncentrovaly téměř v plné míře na osoby mimo státy Evropské unie. Zatímco evidence zahrnovala ke konci roku 2008 celkem 205 tisíc zaměstnanců ze států mimo Evropskou unii, pak k 31. 12. 2011 jich bylo již o 68 tisíc méně. Naproti tomu za uvedené období přibýlo 17 tisíc zaměstnaných osob ze zemí EU.

Oživení hospodářství bylo provázeno mírným růstem mezd

Relativně rychlý růst mezd se v roce 2009 značně zpomalil, až v roce 2011 bylo podle předběžných výsledků zaznamenáno mírné oživení. Nebylo však ve všech krajích stejné, meziroční nárůst průměrné mzdy se pohyboval od 0,1 % v Praze až po 3,3 % ve Středočeském kraji. Nárůst průměrných mezd především v letech 2009 a 2010 vycházel při omezení celkového objemu vyplacených mzdových prostředků ze změny struktury zaměstnanců (častěji propouštění zaměstnanci s nižšími mzdami) a poklesu nemocnosti.

Mzdy v Praze o třetinu převyšují mzdy v ostatních krajích

Z dlouhodobějšího pohledu nejsou mezi vývojem mezd v jednotlivých krajích významnější rozdíly. V podstatě tak zůstávají zachovány tradiční diference mezi krají. Nejvyšší průměrné hrubé měsíční mzdy byly v roce 2011 zaznamenány v Praze (31 109 Kč v přepočtu na plný pracovní úvazek) a naopak nejnižší v Karlovarském kraji (20 952 Kč). Obdobné rozpětí je i mezi mzdovým mediánem v těchto dvou krajích.

Roste podíl příjemců předčasných důchodů

Obtížné uplatňování osob starších 50 let na trhu práce vede dlouhodobě k vysokému počtu žadatelů o odchod do předčasného důchodu. Podíl příjemců předčasných důchodů se celostátně v roce 2011 meziročně zvýšil o 2,9 procentního bodu; tempo růstu bylo dvojnásobné v porovnání s dosud nejvyšším zaznamenaným přírůstkem z roku 2009. Nadprůměrný růst podílu příjemců předčasných důchodů z celkového počtu příjemců starobních

důchodů byl v roce 2011 registrován v deseti krajích, nejvíce v Olomouckém a Pardubickém kraji. Nejpomaleji přibývá předčasných důchodů v Hlavním městě Praze, kde jejich zastoupení jen mírně přesahuje polovinu republikového průměru. Naproti tomu na Vysočině je průměr ČR překročen o více než jednu čtvrtinu; v tomto kraji každý třetí příjemce „sólo“ starobního důchodu pobírá předčasný starobní důchod. Z hlediska pohlaví je vyšší podíl předčasných starobních důchodů u žen v devíti krajích.

V polovině krajů se snižují disponibilní příjmy domácností

V souvislosti se mzdovým vývojem se růst příjmů domácností v roce 2009 značně zpomalil. Meziročně v roce 2009 poklesl čistý disponibilní důchod domácností připadající na 1 obyvatele v šesti krajích a v roce 2010 (poslední dostupný údaj) dokonce v sedmi krajích – nejvíce v Jihočeském a Olomouckém kraji. V posledních pěti letech disponibilní příjmy na obyvatele nejvýrazněji rostly vedle Jihomoravského kraje v krajích s nejnižší úrovní příjmů, tedy v Ústeckém, Karlovarském a Moravskoslezském kraji. Jako jednu z příčin tohoto vývoje lze spatřovat růst sociálních příjmů.

Problémy ve výrobních odvětvích vedly k omezování investic

Hospodářské problémy byly provázány sníženou mírou investování. Zatímco v roce 2008 více než čtvrtina (26,8 %) HDP směřovala do tvorby hrubého fixního kapitálu (THFK), v roce 2009 poklesl tento podíl na 24,8 % a v roce 2010 na 24,4 %. Snížení podílu THFK na HDP zaznamenalo v roce 2008 celkem osm krajů, v roce 2009 k němu došlo dokonce v deseti případech, v roce 2010 v šesti krajích. Snížení míry investic ve všech 3 letech zaznamenaly dva kraje (Středočeský a Jihomoravský kraj), ale celkově k největšímu poklesu proti roku 2007 došlo v Hl. městě Praze, kde je přesto průměrná míra investování v posledních 5 letech nejvyšší a přesahuje 32 %.

Vyšší sklizeň většiny plodin

Snížení zemědělské produkce se v roce 2009 nevyhnulo žádnému kraji, přitom v jedenácti krajích byla produkce na hektar zemědělské půdy nejnižší za posledních 5 let. Nižší rostlinná produkce ve srovnání s velmi úrodným rokem 2008 byla doprovázena poklesem živočišné produkce. V roce 2010 trend poklesu živočišné produkce dále pokračoval. Naproti tomu rostlinná produkce se vzhledem k vyšší sklizni meziročně zvýšila. Přesto celkový objem zemědělské produkce na 1 hektar nedosáhl v žádném kraji úrovně z let 2007 a 2008. Nejnižší produkce na hektar obhospodařované půdy zůstává dlouhodobě v Karlovarském a Libereckém kraji. Finanční výsledky roku 2011 zatím k dispozici nejsou. Lze předpokládat, příznivý vliv vyšší sklizně většiny plodin a růstu produkce mléka a vajec.

Růst tržeb v průmyslu

Oživení průmyslu (podniky se 100 a více zaměstnanci a sídlem v kraji) z roku 2010 pokračovalo i v roce 2011, kdy ve všech krajích tržby z prodeje průmyslových výrobků rostly. Nad úroveň roku 2008 se již v roce 2010 dostaly tržby v průmyslových podnicích Středočeského, Pardubického, Moravskoslezského kraje a Hlavního města Prahy, tedy zejména v krajích s vysokým podílem výroby dopravních prostředků a elektroniky a zároveň s vysokým podílem vývozu. V roce 2011 k nim přibyly další čtyři kraje.

Pokles stavební výroby pokračoval ve většině krajů i v roce 2011

V roce 2009 se snížil objem stavebních prací v deseti krajích, v roce 2010 dokonce všude. Ani výsledky roku 2011 nejsou příznivější. Při celkovém meziročním poklesu o 5,7 % objem stavební prací meziročně vzrostl pouze na území Jihočeského kraje a Kraje Vysočina. Pokles intenzity výstavby se nevyhnul ani Hlavnímu městu Praze. Jestliže v roce 2005 zde činil objem stavebních prací na obyvatele 216 % republikového průměru, v roce 2011 to bylo „jen“ 181 %. Naproti tomu na obyvatele Královéhradeckého kraje byly „prostavěny“ jen necelé dvě třetiny průměru ČR. Kromě Královéhradeckého kraje je dlouhodobě nízký objem stavebních prací lokalizován do Libereckého, Pardubického a Zlínského kraje.

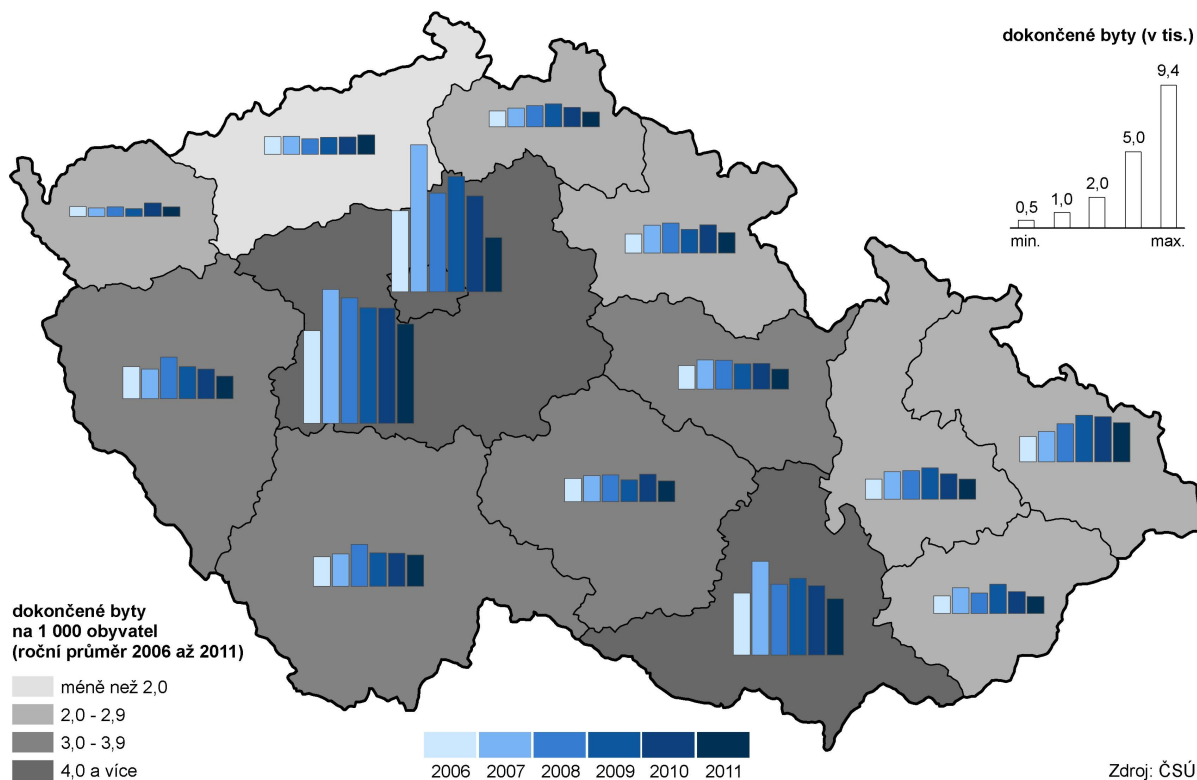
Počet dokončených bytů dosáhl maxima v letech 2007–2009

Bytová výstavba, zejména zahajování výstavby nových bytů, je velmi těsně spojena s hospodářským vývojem, a to především v ekonomických centrech a jejich zázemí. Zatímco výstavba největšího počtu nových bytů v ČR v uplynulých 20 letech začala v roce 2007 (v přepočtu na 1 000 obyvatel již o rok dříve), v Praze a Středočeském kraji bylo maximum zaznamenáno již v roce 2005. Naproti tomu v pěti krajích bylo nejvíce bytů zahájeno v roce 2008 a v Karlovarském kraji dokonce až v roce 2009. Počet dokončených bytů

kulminoval celostátně v roce 2007 zásluhou intenzivní výstavby v Hl. městě Praze, Středočeském a Jihomoravském kraji. V ostatních krajích byla maxima zaznamenána později. Celkově však od roku 2008 počet dokončených bytů spíše klesá, v roce 2011 došlo k poklesu ve všech krajích, s výjimkou Ústeckého kraje, kde je bytová výstavba dlouhodobě nejnižší.

Bytová výstavba v krajích v letech 2006 až 2011

V cestovním ruchu se vrátil počet hostů na úroveň před recesí

Oživení hospodářství se v roce 2010 a 2011 projevilo i v oblasti cestovního ruchu. Po dvouletém úbytku počtu hostů hromadných ubytovacích zařízení se jejich počet v roce 2010 meziročně zvýšil o 1,9 % a v roce 2011 o 5,6 %, což znamenalo, že počet hostů se znovu vrátil na úroveň před rokem 2009. Rozhodující vliv na růst počtu hostů mělo zvýšení počtu ubytovaných cizinců v hlavním městě. Praha si tak upevnila dominantní postavení; v roce 2010 i v roce 2011 zde nocovalo 39 % všech hostů hromadných ubytovacích zařízení v ČR, přitom u cizinců byl tento podíl dokonce 65 %. Naproti tomu se od roku 2007 postupně snižoval počet hostů v Jihočeském, Ústeckém, Libereckém a Královéhradeckém kraji, ve Středočeském kraji dokonce od roku 2005. Změna trendu nastala v roce 2010 v šesti krajích a v roce 2011 se přidaly i ostatní kraje.

Z dlouhodobého pohledu se kvalita ovzduší zlepšuje; měrné emise tuhých látek však v roce 2010 vzrostly ve většině krajů a oxidu siřičitého v polovině krajů

Positivní vývoj v letech 2008 a 2009 v oblasti emisí souvisí s poklesem průmyslové výroby včetně výroby elektřiny z hnědého uhlí. Na pokles produkce oxidů dusíku mimo to působilo i snižování intenzity dopravy. Ke snížení měrných emisí oxidů dusíku došlo v roce 2009 ve všech krajích a v roce 2010 vzrostly pouze v Moravskoslezském a Pardubickém kraji. Měrné emise oxidu siřičitého (SO₂) vzrostly v roce 2009 ve čtyřech krajích, v absolutním vyjádření zejména v Ústeckém a Plzeňském kraji, v roce 2010 však v obou krajích poklesly pod úroveň roku 2008. Opětovné hospodářské oživení vedlo v roce 2010 k růstu emisí oxidu siřičitého v sedmi krajích, nejvýrazněji v Pardubickém kraji. Nejpříznivější situace z hlediska emisí SO₂ zůstává na Vysočině a v Jihomoravském kraji, emisí oxidů dusíku v Jihočeském a Libereckém kraji. Naproti tomu nejkritičtější situace z hlediska emisí oxidu siřičitého přetrvává v Ústeckém a Moravskoslezském kraji, z hlediska emisí oxidů dusíku pak v Hlavním městě Praze a v Ústeckém kraji.

Královéhradecký kraj

Na rozdíl od snížení produkce podnikového odpadu v roce 2009 v souvislosti

produkuje dlouhodobě nejméně odpadu na obyvatele

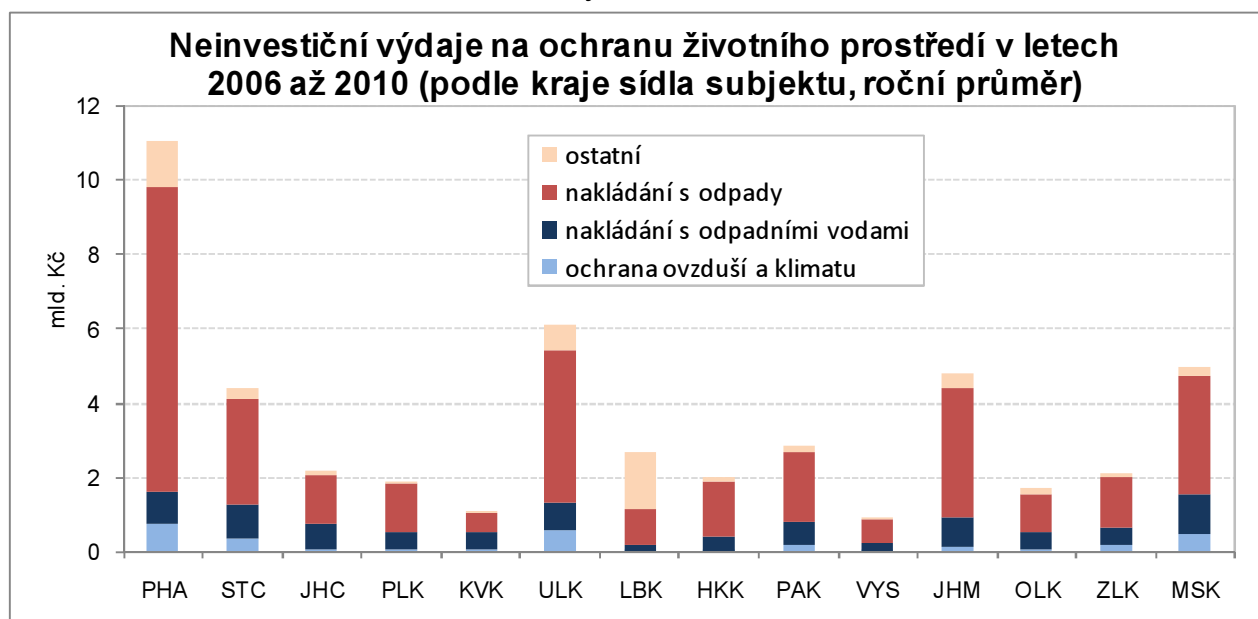
s poklesem průmyslové a stavební výroby se produkce komunálního odpadu zvyšovala. Relativně největšími producenty komunálního odpadu (v přepočtu na obyvatele) byly v průměru let 2006 – 2010 Středočeský a Ústecký kraj. Nejnižší objem komunálního odpadu na obyvatele byl v tomto období zjištěn v Královéhradeckém kraji, tedy kraji s dlouhodobě nejvyšším podílem odděleně sbíraných složek komunálního odpadu. Naproti tomu Středočeský, Ústecký a Jihomoravský kraj mají podíl separovaného odpadu dlouhodobě podprůměrný.

V roce 2011 vzrostlo specifické množství vody fakturované domácnostem pouze v Praze, Jihomoravském a Moravskoslezském kraji

Obdobně jako se od roku 2008 snižuje celkové množství fakturované vody dodané z vodovodů pro veřejnou potřebu, klesá i spotřeba vody v domácnostech. Meziroční pokles vody dodávané domácnostem byl v roce 2011 zaznamenán ve většině krajů, výjimkou bylo Hl. město Praha, Jihomoravský a Moravskoslezský kraj. Ve Středočeském kraji klesala v posledních pěti letech spotřeba vody nejméně. Tento jev může být mimo jiné i projevem suburbanizace. Zatímco ještě v roce 2006 byla ve Středočeském kraji spotřeba vody na obyvatele 9 % pod republikovým průměrem, od roku 2010 je zde spotřeba již nadprůměrná. Nejvyšší spotřebu vody v domácnostech má Hlavní město Praha, průměr ČR na obyvatele zde byl v roce 2011 překročen o 18,7 %. Naproti tomu nejnižší množství vody fakturované domácnostem v přepočtu na 1 obyvatele mají ve Zlínském kraji a na Vysočině, což zřejmě souvisí s tím, že část domácností čerpá užitkovou vodu z vlastních studní.

Dlouhodobě bylo nejvíce investic na ochranu životního prostředí alokováno do Plzeňského kraje, v roce 2010 do Jihomoravského kraje

Investiční výdaje na ochranu životního prostředí byly v průměru let 2006 – 2010 v přepočtu na 1 obyvatele nejvyšší v Plzeňském kraji a naopak nejnižší v Olomouckém a Karlovarském kraji (podle místa investice). V devíti krajích v roce 2010 (poslední dostupný údaj) meziročně objem investic vzrostl. Více prostředků bylo v roce 2010 vynaloženo na budování čistíren odpadních vod, postupně se snižuje objem prostředků vynakládaných na ochranu ovzduší. Nejvíce prostředků bylo na 1 obyvatele investováno v roce 2010 v Jihomoravském kraji.

Nejvíce neinvestičních výdajů je určeno na nakládání s odpady

Zatímco investiční výdaje na ochranu životního prostředí v roce 2010 meziročně poklesly o 844 mil. Kč, vzrostly ve stejném období neinvestiční výdaje o 4,7 mld. Kč, nejvíce u subjektů v Ústeckém a Středočeském kraji. Nejvýraznější pokles neinvestičních výdajů (na polovinu) byl zaznamenán u subjektů z Pardubického kraje, a to především v oblasti nakládání s odpady. Právě do nakládání s odpady směřuje v posledních letech téměř ve všech krajích největší část neinvestičních výdajů. Výjimkou byl Liberecký kraj, kde bylo nejvíce neinvestičních výdajů použito na odstraňování dlouhodobých ekologických zátěží.

MEZIKRAJSKÉ SROVNÁNÍ

Tab. 1.1 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – demografický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Přirozený přírůstek na 1 000 obyvatel (‰)															
2006	0,1	0,2	0,6	0,3	-0,2	0,7	0,3	0,8	-0,4	0,2	0,7	-0,1	0,2	-0,5	-0,2
2007	1,0	0,8	1,7	1,1	0,8	1,7	1,2	1,7	1,0	1,1	1,0	0,5	0,7	0,3	0,6
2008	1,4	1,7	2,5	1,3	1,1	1,7	1,5	2,1	1,3	1,3	1,5	1,7	1,1	0,4	0,3
2009	1,0	1,7	2,0	0,9	1,0	0,9	0,9	2,0	0,6	1,2	0,7	1,4	0,7	-0,1	-0,0
2010	1,0	2,0	2,2	0,8	0,7	0,7	0,4	2,0	0,8	0,8	0,5	1,3	0,3	0,1	-0,2
2011	0,2	1,5	1,5	0,0	-0,6	-0,2	-0,2	1,0	-0,6	-0,1	0,1	0,8	-0,4	-1,0	-1,3
Přírůstek stěhováním na 1 000 obyvatel (‰)															
2006	3,4	5,3	14,1	3,2	5,7	0,3	-0,2	3,3	2,7	3,2	1,1	2,1	0,9	0,0	-1,0
2007	8,1	19,2	20,6	4,1	10,9	7,6	8,4	5,6	3,7	6,0	3,0	6,5	2,2	1,3	-0,1
2008	6,9	15,5	21,3	3,6	14,0	1,3	4,2	5,6	2,9	6,1	1,9	4,1	-0,5	0,6	-0,1
2009	2,7	11,0	11,6	1,2	2,9	-3,4	-0,5	1,8	-0,8	1,0	-1,5	2,6	-0,8	-0,6	-2,3
2010	1,5	4,5	11,7	0,9	-0,4	-1,3	-0,6	0,1	-0,1	0,8	-1,3	1,3	-0,8	-1,2	-3,2
2011	1,6	4,6	9,8	0,6	1,4	-1,9	-0,3	0,6	-0,7	0,4	-0,7	1,5	-0,2	-0,8	-2,0
Zivě narození mimo manželství (%)															
2006	33,3	30,0	29,7	33,0	34,0	51,1	48,3	38,1	31,8	30,0	24,9	27,8	33,4	23,5	38,1
2007	34,5	30,8	31,3	33,1	35,1	51,0	49,6	40,2	35,0	30,0	25,2	28,8	34,5	25,8	39,4
2008	36,3	32,6	33,2	35,6	37,3	53,9	50,2	40,3	35,9	32,6	29,0	30,6	36,7	27,9	41,7
2009	38,8	33,7	34,5	38,0	40,9	55,1	53,6	44,6	38,8	35,7	32,1	33,8	39,5	30,5	44,2
2010	40,3	35,3	36,9	40,4	41,7	58,5	54,4	45,5	40,8	38,1	33,7	35,8	39,9	31,9	44,2
2011	41,8	36,6	38,0	42,5	43,8	58,3	56,1	47,4	42,4	39,8	35,7	36,7	43,0	32,8	46,5
Index stáří (65 a více let / 0-14 let) (%)															
2006	100,2	128,8	95,5	97,7	105,5	88,4	83,0	89,0	103,7	98,1	97,4	106,1	100,3	103,7	93,5
2007	102,4	129,4	95,3	100,2	107,3	90,9	85,0	91,2	106,1	100,6	100,6	108,9	103,5	107,2	97,2
2008	105,1	130,0	95,6	103,2	110,1	93,7	87,6	94,1	109,6	103,7	104,5	112,3	107,1	110,8	101,2
2009	107,0	129,5	95,4	105,5	112,3	96,3	90,0	96,0	111,7	106,2	107,5	114,2	109,4	113,6	104,3
2010	107,8	127,6	94,8	106,8	113,4	98,1	91,2	97,1	113,4	107,1	109,6	114,8	110,3	115,7	105,8
2011 ¹⁾	110,4	129,7	95,9	109,8	116,6	103,4	96,0	100,7	116,5	110,0	112,6	116,1	112,9	117,8	108,6
Naděje dožití mužů při narození (roky) - dvouleté průměry															
2006	73,2	75,2	73,0	73,7	73,4	72,3	71,2	73,0	74,4	73,4	73,9	73,2	73,2	72,6	71,9
2007	73,6	75,6	73,4	74,2	74,0	72,6	71,4	73,1	74,8	73,8	74,4	73,5	73,3	73,3	72,3
2008	73,8	75,9	73,8	74,3	74,4	72,8	71,7	73,3	75,0	74,2	74,5	74,1	73,5	73,4	72,3
2009	74,1	76,2	74,0	74,5	74,5	72,7	72,0	73,9	75,1	74,7	74,8	74,5	73,9	73,4	72,4
2010	74,3	76,3	74,3	74,8	74,9	72,7	72,3	74,4	75,2	74,8	75,1	74,7	74,0	73,5	72,6
2011	74,5	76,5	74,6	75,0	75,1	73,2	72,8	74,8	75,5	74,8	75,5	75,1	74,1	73,7	72,7
Naděje dožití žen při narození (roky) - dvouleté průměry															
2006	79,4	80,4	79,0	79,5	79,1	78,4	77,5	79,5	80,1	79,7	80,0	79,9	79,7	79,7	78,8
2007	79,8	80,7	79,6	79,9	79,6	78,8	78,1	79,4	80,0	79,5	81,1	80,3	79,9	80,2	79,3
2008	80,0	80,8	79,8	80,0	80,2	79,0	78,5	79,8	80,4	80,0	81,1	80,6	79,9	80,4	79,4
2009	80,1	80,8	79,9	80,1	80,2	79,1	78,5	80,1	80,6	80,5	81,0	80,8	80,0	80,5	79,4
2010	80,4	81,2	80,2	80,4	80,1	79,3	78,6	80,1	80,8	80,5	81,1	81,1	80,3	80,9	79,7
2011	80,7	81,7	80,6	80,8	80,4	79,5	78,7	80,8	81,3	80,3	81,3	81,5	80,7	81,3	79,9
Podíl cizinců (bez azylantů) na obyvatelstvu (%)															
2006	3,1	8,7	3,6	2,0	2,8	5,3	3,2	3,1	2,4	1,5	1,4	2,5	1,3	1,1	1,6
2007	3,8	10,6	4,2	2,4	3,7	6,3	4,0	3,5	2,8	2,1	1,7	2,9	1,6	1,3	1,8
2008	4,2	11,5	4,9	2,6	4,9	6,6	4,2	4,0	3,0	2,4	1,9	3,1	1,5	1,4	2,0
2009	4,1	11,9	4,7	2,4	4,8	6,4	3,8	3,9	2,7	2,3	1,7	3,2	1,5	1,4	1,9
2010	4,0	11,8	4,6	2,4	4,4	6,4	3,7	3,8	2,7	2,3	1,6	3,1	1,5	1,4	1,8
2011	4,1	12,9	4,5	2,3	4,2	6,4	3,7	3,8	2,5	2,2	1,5	3,1	1,5	1,4	1,9

¹⁾ promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

Tab. 1.2 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – sociální vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Míra zaměstnanosti (%)															
2006	55,0	60,3	57,1	56,5	56,7	55,3	52,2	54,6	56,1	55,3	55,4	53,2	53,5	54,3	50,5
2007	55,6	60,3	57,6	57,7	56,8	56,3	51,8	54,2	56,2	55,4	56,9	54,5	53,9	55,7	51,8
2008	55,9	60,2	58,0	57,9	57,8	56,2	52,6	53,8	55,9	56,0	56,4	54,5	53,6	55,7	53,1
2009	54,8	60,7	57,0	56,3	55,8	54,5	51,5	52,8	53,5	54,1	54,6	53,5	53,0	53,0	52,0
2010	54,2	59,9	56,6	55,0	55,6	55,0	51,1	53,9	53,5	53,3	54,1	53,7	50,6	52,0	50,9
2011	54,4	59,2	56,9	55,4	56,3	54,8	51,9	53,3	53,3	54,3	53,5	53,4	51,7	53,0	51,4
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%) (MPSV)															
2006	7,7	2,7	5,3	5,7	5,6	9,2	13,8	7,0	6,3	6,9	7,1	8,8	9,0	7,8	12,6
2007	6,0	2,2	4,2	4,5	4,4	7,3	11,0	6,1	4,7	5,4	5,6	6,9	6,7	6,0	9,6
2008	6,0	2,1	4,5	4,8	5,0	7,6	10,3	7,0	4,8	6,0	6,3	6,8	6,9	6,1	8,5
2009	9,2	3,7	7,0	7,8	8,2	11,1	13,6	11,2	8,0	9,6	10,3	10,6	12,2	10,8	12,1
2010	9,6	4,1	7,7	8,5	8,2	11,4	13,9	10,5	8,4	9,9	10,7	10,9	12,5	10,7	12,4
2011	8,6	3,9	7,1	7,5	7,0	9,8	12,9	9,5	7,5	8,4	9,4	9,8	11,4	9,4	11,2
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%)¹⁾ (MPSV)															
2006	3,4	0,7	1,9	1,9	2,1	4,2	7,4	2,7	2,2	2,5	2,9	3,9	3,8	3,4	6,8
2007	2,5	0,5	1,4	1,3	1,5	3,2	5,7	2,2	1,4	1,9	2,1	2,8	2,7	2,5	5,1
2008	1,8	0,4	1,0	1,0	1,2	2,5	4,1	1,8	0,8	1,5	1,7	2,2	2,0	1,9	3,6
2009	2,2	0,4	1,3	1,3	1,6	3,1	4,5	2,6	1,2	2,0	2,3	2,6	2,5	2,5	3,8
2010	3,1	0,9	2,1	2,1	2,4	4,2	5,5	3,6	1,9	2,9	3,4	3,6	4,3	3,8	4,9
2011	3,2	1,0	2,4	2,2	2,4	4,0	5,7	3,6	2,2	2,8	3,5	3,7	4,5	3,6	5,0
Cistý disponibilní důchod domácností na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	164,1	221,1	175,8	160,7	161,2	148,4	146,8	154,7	159,8	155,0	154,6	157,2	150,3	159,1	146,1
2007	174,4	230,6	187,1	168,1	172,9	156,1	153,0	163,0	168,9	165,3	165,7	171,2	160,6	168,5	157,1
2008	185,0	239,8	196,2	180,5	182,9	163,2	163,6	171,0	180,4	175,2	176,9	182,4	170,5	176,3	171,2
2009	186,8	239,0	196,1	180,3	186,7	171,8	171,6	176,6	182,0	175,0	176,5	184,7	171,8	173,8	173,8
2010	187,7	246,1	198,6	177,2	185,2	174,2	170,7	178,5	181,2	173,6	178,7	185,4	169,2	175,3	172,3
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Medián mezd (Kč) (MPSV, MF)															
2006	19 512	24 941	20 086	17 950	19 555	18 025	18 947	18 622	17 912	17 620	17 971	18 628	18 518	17 909	18 933
2007	20 908	26 090	21 891	19 312	20 921	19 380	20 211	20 521	19 327	18 927	19 737	19 969	19 992	19 238	20 365
2008	22 217	27 900	23 133	20 259	22 154	20 103	21 156	21 730	20 637	20 486	20 961	21 287	21 345	20 280	21 564
2009	22 229	28 386	23 158	19 984	22 191	19 875	21 487	21 855	20 670	20 828	20 435	21 621	21 296	20 017	21 144
2010	22 608	28 392	23 386	20 479	22 634	20 110	21 860	22 289	21 174	20 721	21 059	22 139	21 423	20 666	21 883
2011 ²⁾	21 826	26 896	22 570	20 594	21 453	19 229	20 581	21 084	20 338	20 636	20 461	21 238	20 805	20 336	21 603
Podíl zaměstnaných cizinců na pracovní síle k 31. 12. (%) (MPSV)															
2006	4,6	11,2	5,8	2,9	5,7	5,0	2,5	4,6	3,5	3,7	2,5	4,1	1,5	2,0	2,4
2007	5,6	13,0	6,9	3,7	8,3	5,8	3,1	5,4	4,6	6,2	3,1	4,6	1,9	2,3	2,6
2008	6,4	15,2	8,1	3,9	9,0	6,7	3,7	5,5	5,0	6,8	3,4	5,9	2,0	2,6	2,9
2009	5,6	13,6	7,2	3,1	7,1	5,8	3,3	5,0	4,2	4,2	2,2	5,4	1,7	2,2	2,7
2010	5,4	12,7	6,2	3,1	6,8	5,7	3,3	4,9	4,1	4,3	2,2	5,5	1,7	2,4	2,8
2011	5,4	14,1	6,1	3,2	6,4	5,5	3,3	4,9	4,0	4,1	2,2	4,7	1,9	2,4	3,0
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců plného starobního důchodu (%)³⁾ (ČSSZ)															
2006	19,7	12,0	17,8	19,4	23,9	21,0	22,3	17,2	19,1	23,0	25,9	18,8	20,1	20,5	23,0
2007	20,7	12,2	18,5	20,7	25,0	22,2	23,7	18,2	20,1	24,4	27,3	19,7	21,5	21,5	24,3
2008	21,6	12,4	19,2	21,8	25,9	23,3	25,0	19,3	21,2	25,5	28,5	20,4	22,9	22,3	25,6
2009	23,1	12,8	20,1	23,7	27,4	25,0	26,7	21,0	23,0	27,4	30,2	21,8	24,9	23,9	27,4
2010 ⁴⁾	24,3	12,9	21,1	25,0	28,5	26,0	27,8	22,5	24,5	29,0	31,8	22,9	26,6	25,5	28,9
2011 ⁴⁾	27,2	14,2	24,0	28,4	31,2	29,3	30,7	25,8	27,8	32,5	34,9	25,8	30,2	28,8	31,9

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ rok 2011 není srovnatelný s předchozími roky; na rozdíl od nich zahrnuje i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce

³⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.; stav v prosinci

⁴⁾ v letech 2010 a 2011 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

Tab. 1.3 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – ekonomický vývoj

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Píseňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	326,6	687,1	306,2	294,8	310,8	243,9	267,4	265,5	276,9	273,0	273,3	297,1	241,0	265,6	271,6
2007	354,8	759,8	330,7	307,0	328,7	262,9	285,8	274,2	301,8	297,5	297,8	325,2	262,4	288,5	297,3
2008	369,0	797,5	341,3	308,5	315,3	264,0	295,5	276,9	313,5	300,5	296,3	347,4	275,4	313,4	314,6
2009	356,4	760,9	319,1	306,4	309,1	263,7	299,4	265,4	309,6	287,9	293,2	336,9	268,3	305,9	293,3
2010	359,0	777,0	322,8	306,8	306,6	259,6	299,4	268,5	308,9	283,7	292,7	336,0	271,0	301,4	297,2
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	83,8	221,9	79,7	62,8	103,2	56,4	62,7	53,3	46,9	47,4	53,7	80,4	54,4	57,5	63,5
2007	95,9	267,9	79,3	66,6	93,2	61,9	86,1	56,2	53,4	63,5	73,8	94,0	62,3	58,7	68,7
2008	98,9	281,9	74,8	67,7	75,6	67,4	81,0	75,7	54,3	70,9	57,5	95,8	62,1	59,0	85,7
2009	88,4	241,3	68,8	66,3	84,9	61,0	80,7	52,2	56,5	53,3	57,8	81,9	74,7	50,5	65,5
2010	87,8	207,2	66,7	77,9	77,5	73,0	105,3	54,3	54,2	65,1	59,9	78,6	72,7	55,3	69,9
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Zemědělská produkce na 1 ha obhospodařované půdy (tis. Kč)															
2006	28,7	30,4	25,7	24,6	14,0	26,8	19,5	32,6	31,1	31,2	34,9	29,8	27,3	26,9	
2007	33,4	36,9	29,8	29,2	15,3	29,0	22,5	37,3	36,0	37,7	40,1	34,5	32,1	30,2	
2008	33,5	37,4	29,7	29,7	16,8	30,9	22,5	36,9	36,6	36,1	40,5	33,3	33,2	29,8	
2009	27,6	30,8	24,4	24,7	13,3	24,1	18,7	31,2	30,9	29,2	33,2	26,9	27,1	24,9	
2010 ¹⁾	29,1	33,4	26,6	26,5	16,2	24,4	18,8	32,6	31,5	31,3	33,9	29,1	27,3	25,6	
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	
Vývoj tržeb za prodej vlastních výrobků a služeb průmyslové povahy (předchozí rok = 100)															
2006	112,5	113,6	110,3	108,1	124,7	105,5	111,1	114,0	101,5	118,4	122,5	109,1	115,0	114,3	109,5
2007	110,5	109,6	110,1	114,8	108,1	101,5	109,0	107,8	106,2	115,9	111,2	129,0	115,1	112,9	102,7
2008	101,0	106,3	92,3	112,5	104,6	102,6	110,4	92,5	93,3	95,2	94,2	99,6	99,2	100,5	108,8
2009	87,1	107,7	92,7	84,0	83,5	84,0	78,7	88,6	81,3	89,0	76,0	82,5	76,9	89,9	81,0
2010	110,6	94,6	111,1	98,5	111,5	105,7	118,8	109,2	115,9	121,0	112,8	105,1	98,2	105,1	126,8
2011	108,3	101,9	101,9	112,2	102,7	101,7	111,2	105,0	134,5	104,1	110,8	114,5	113,9	107,8	114,7
Stavební práce podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč)															
2006	29,0	57,6	24,6	27,3	32,8	28,0	27,1	19,5	24,4	23,6	24,1	29,7	25,1	20,1	21,6
2007	31,2	63,1	27,3	33,7	32,3	31,7	31,5	19,2	24,0	18,9	24,9	27,5	29,9	20,2	26,7
2008	32,0	64,6	26,6	34,4	30,1	31,3	27,8	22,7	21,3	25,8	24,6	32,5	24,2	22,1	29,5
2009	29,3	53,5	27,0	31,0	25,1	37,7	31,3	20,5	22,9	21,6	22,0	28,8	21,1	20,9	25,7
2010	25,7	46,2	19,6	27,3	23,1	36,2	27,4	19,6	17,6	17,9	17,2	26,5	19,9	20,7	24,9
2011	24,3	43,9	18,1	35,4	22,1	24,4	27,2	18,8	15,1	16,2	19,6	22,1	16,8	16,9	25,0
Zahájené byty na 1 000 obyvatel															
2006	4,3	6,7	7,2	4,3	4,1	2,5	2,2	3,7	3,7	4,5	3,4	5,2	2,8	2,9	2,3
2007	4,2	6,6	6,9	4,1	3,8	1,9	2,3	2,9	3,8	4,9	3,3	4,9	3,4	3,4	2,6
2008	4,2	5,6	7,8	4,5	4,3	2,5	2,2	3,7	4,3	3,4	3,1	3,7	3,6	2,7	3,1
2009	3,6	4,6	6,1	3,0	3,6	2,7	2,0	3,5	3,5	4,0	2,7	3,8	2,9	2,2	2,5
2010	2,7	2,3	5,1	2,8	3,6	2,0	1,5	2,6	2,3	2,4	2,2	3,0	1,8	2,1	2,0
2011	2,6	2,2	4,6	3,4	2,9	2,4	1,4	1,9	2,3	2,7	2,4	2,9	2,0	1,9	2,2
Vývoj počtu hostů v hromadných ubytovacích zařízeních (předchozí rok = 100)															
2006	102,9	100,8	99,6	107,6	104,0	113,6	101,9	104,5	101,0	107,2	104,8	101,2	103,8	104,0	102,2
2007	101,9	108,3	93,0	88,9	105,4	101,4	95,9	88,4	92,6	110,0	102,7	110,2	101,0	104,7	105,5
2008	99,0	102,3	93,2	95,6	94,8	100,1	97,4	99,2	99,3	93,0	94,5	100,6	98,1	93,4	99,6
2009	93,4	94,8	97,0	98,0	98,3	98,0	91,7	92,8	89,7	88,9	90,7	87,8	88,4	90,1	91,5
2010	101,9	109,1	97,8	97,4	101,1	100,7	86,2	96,9	99,3	98,8	93,7	100,1	100,1	103,2	90,0
2011	105,6	106,5	109,9	103,3	102,6	104,9	116,4	100,0	102,7	102,1	106,6	107,0	105,2	101,4	108,5

¹⁾ semidefinitivní údaje

Tab. 1.4 Mezikrajské srovnání vybraných ukazatelů – vývoj životního prostředí

	Česká republika	kraje													
		Hl. město Praha	Středočeský	Jihočeský	Plzeňský	Karlovarský	Ústecký	Liberecký	Královéhradecký	Pardubický	Kraj Vysočina	Jihomoravský	Olomoucký	Zlínský	Moravskoslezský
Měrné emise oxidu siřičitého REZZO 1-4 (t/km²)															
2006	2,7	4,6	2,1	1,0	1,5	5,1	13,4	1,1	1,7	3,1	0,4	0,6	1,1	1,8	5,5
2007	2,7	3,0	2,1	1,0	1,4	6,4	14,3	0,9	1,6	3,1	0,4	0,6	1,0	1,6	5,6
2008	2,2	3,6	2,1	1,0	1,2	3,0	11,2	1,0	1,5	2,9	0,4	0,6	0,8	1,4	4,3
2009	2,2	3,4	2,0	1,0	1,4	2,8	11,7	0,9	1,2	2,6	0,4	0,5	0,9	1,4	4,1
2010	2,2	3,1	2,1	1,0	1,0	2,9	10,9	0,8	1,3	2,9	0,4	0,5	0,8	1,2	4,1
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Měrné emise oxidů dusíku REZZO 1-4 (t/km²)															
2006	3,6	19,2	3,7	1,4	1,9	3,6	13,2	1,6	2,0	4,1	2,1	2,7	2,3	2,1	5,9
2007	3,6	18,1	3,8	1,4	1,9	3,7	13,1	1,6	2,0	4,6	2,1	2,7	2,3	2,1	6,0
2008	3,4	17,3	3,6	1,4	1,8	3,6	11,9	1,5	1,9	3,9	2,0	2,7	2,2	2,1	5,3
2009	3,2	16,3	3,4	1,3	1,6	3,3	11,8	1,4	1,8	3,6	2,0	2,6	2,1	2,0	5,0
2010	3,0	13,9	3,2	1,2	1,6	3,2	10,8	1,3	1,7	3,6	1,8	2,4	2,0	1,9	5,1
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele (kg)															
2006	296	280	343	289	306	302	319	277	279	291	305	283	283	288	287
2007	293	288	349	281	313	320	300	286	279	283	276	275	289	287	272
2008	305	299	357	276	283	305	343	315	281	288	294	281	316	283	302
2009	315	302	364	283	311	311	335	284	280	283	340	297	333	318	325
2010	317	297	416	342	239	301	307	282	267	342	302	296	307	298	335
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu (%)															
2006	10,8	12,5	8,1	9,1	14,4	7,2	8,6	12,0	17,1	12,2	13,3	9,6	10,8	11,8	9,4
2007	12,8	14,1	9,5	10,5	18,2	11,9	8,9	13,9	19,1	17,0	14,7	8,9	14,8	14,2	12,8
2008	14,3	15,0	11,1	12,1	14,3	9,6	13,1	19,6	21,4	20,0	15,0	10,8	16,0	14,0	15,3
2009	13,9	15,8	11,4	16,3	16,9	11,8	10,3	13,4	19,2	14,4	16,3	11,3	12,5	16,6	14,2
2010	15,9	16,0	11,6	17,5	18,6	14,2	13,5	13,3	18,4	.	16,7	12,5	14,3	16,5	15,8
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Podíl recyklovaného odpadu (vč. regenerace) z celkového nakládání s odpady (%)															
2006	17,6	10,2	14,2	24,8	18,9	8,3	6,4	7,5	5,2	30,3	9,6	35,3	24,6	18,7	21,5
2007	19,3	10,5	9,2	16,2	30,0	1,9	23,7	12,1	14,0	12,5	11,8	29,9	25,0	9,3	32,0
2008	18,6	17,2	8,6	22,1	27,5	11,8	9,4	7,4	14,2	10,2	8,2	24,2	11,6	17,5	30,0
2009	19,0	15,0	9,8	29,1	19,1	4,4	10,0	3,7	12,1	17,5	7,6	22,8	16,6	16,0	40,1
2010	17,6	10,0	13,0	21,9	17,1	9,1	9,7	4,3	12,0	7,9	6,2	25,3	19,4	12,2	32,7
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.
Specifické denní množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele (l)															
2006	97,5	130,0	89,1	89,5	96,8	100,5	98,3	95,5	92,3	87,4	84,1	93,2	87,7	83,7	101,9
2007	98,5	128,7	92,5	92,0	99,8	97,6	97,3	98,3	91,2	90,1	84,6	97,2	87,8	83,8	101,8
2008	94,2	122,0	90,2	88,1	96,1	95,6	87,5	89,3	88,0	84,9	83,4	93,2	86,5	81,6	98,1
2009	92,5	114,1	88,5	86,8	93,1	90,7	85,0	89,9	87,7	84,3	82,4	94,1	87,2	79,6	98,3
2010	89,5	104,4	90,0	86,4	90,6	88,5	83,2	87,0	86,7	81,8	80,1	90,1	84,3	79,0	94,3
2011	88,6	105,2	89,3	85,7	83,4	84,3	81,7	86,5	82,7	80,9	79,8	91,3	83,7	78,5	94,4
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele (Kč)															
2006	2 189	2 478	4 619	1 033	1 842	1 740	2 270	917	1 771	2 866	2 510	1 852	1 180	1 355	1 866
2007	1 928	1 470	2 782	1 229	3 425	1 311	2 760	1 692	1 514	1 329	2 014	1 200	1 526	1 728	2 275
2008	1 949	1 396	2 802	1 418	3 330	2 025	1 845	2 249	2 395	1 629	1 661	2 090	1 102	1 279	1 925
2009	2 239	1 371	1 999	2 994	5 453	1 132	1 814	3 826	1 891	2 101	1 152	2 860	1 002	2 348	2 160
2010	2 153	2 177	2 246	2 403	1 994	1 391	2 555	2 089	1 386	2 235	1 511	2 709	1 371	2 357	2 288
2011	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.	.

Tab. 2.1 Vybrané ukazatele za Zlínský kraj – demografický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Obyvatelstvo k 31. 12. ¹⁾	osoby	589 839	590 780	591 412	591 042	590 361	589 030
v tom: muži		287 339	288 136	288 609	288 372	287 984	287 961
ženy		302 500	302 644	302 803	302 670	302 377	301 069
z toho podíl cizinců (bez azylantů)	%	1,1	1,3	1,4	1,4	1,4	1,4
Sňatky	počet	2 706	2 966	2 710	2 568	2 564	2 404
Rozvody	počet	1 618	1 536	1 593	1 461	1 472	1 415
Rozvody na 100 sňatků	počet	59,8	51,8	58,8	56,9	57,4	58,9
Živě narození	osoby	5 612	6 059	6 261	6 076	6 106	5 570
z toho mimo manželství	%	24	26	28	31	32	33
Úhrnná plodnost ²⁾		1,232	1,341	1,404	1,386	1,414	1,335
Potraty	počet	1 852	1 895	1 877	1 927	1 903	1 833
z toho umělá přerušeni těhotenství		997	1 016	1 023	1 067	1 012	1 005
Potraty na 100 narozených	počet	32,9	31,2	29,9	31,6	31,1	32,8
Zemřelí celkem	osoby	5 926	5 869	6 002	6 109	6 061	6 171
z toho podle příčin smrti:							
nemoci oběhové soustavy		3 104	3 099	3 246	3 294	3 276	3 196
novotvary		1 457	1 350	1 429	1 458	1 414	1 503
Přirozený přírůstek	osoby	-314	190	259	-33	45	-601
Přistěhovalí celkem	osoby	3 528	4 441	3 842	3 222	3 102	2 869
z toho z ciziny		987	1 642	1 122	617	512	425
Vystěhovalí celkem	osoby	3 517	3 690	3 469	3 559	3 828	3 325
z toho do ciziny		431	328	181	514	592	236
Přírůstek stěhováním celkem	osoby	11	751	373	-337	-726	-456
z toho s cizinou		556	1 314	941	103	-80	189
Celkový přírůstek	osoby	-303	941	632	-370	-681	-1 057
Na 1 000 obyvatel středního stavu:							
živě narození	‰	9,5	10,3	10,6	10,3	10,3	9,4
zemřelí	‰	10,0	9,9	10,2	10,3	10,3	10,5
přirozený přírůstek	‰	-0,5	0,3	0,4	-0,1	0,1	-1,0
přistěhovalí	‰	6,0	7,5	6,5	5,4	5,3	4,9
vystěhovalí	‰	6,0	6,3	5,9	6,0	6,5	5,6
přírůstek stěhováním	‰	0,0	1,3	0,6	-0,6	-1,2	-0,8
celkový přírůstek	‰	-0,5	1,6	1,1	-0,6	-1,2	-1,8
Mrtvorozenost	‰	3,4	2,8	2,1	2,5	2,0	2,0
Kojenecká úmrtnost	‰	2,5	3,6	2,1	3,6	3,3	3,2
Novorozenecká úmrtnost	‰	1,4	1,7	1,4	1,8	2,3	1,6
Obyvatelstvo k 31. 12. ve věku ¹⁾ :							
0-14 let	osoby	84 493	83 323	82 609	82 375	82 751	83 903
%		14,3	14,1	14,0	13,9	14,0	14,2
15-64 let	osoby	417 721	418 108	417 291	415 061	411 904	406 257
%		70,8	70,8	70,6	70,2	69,8	69,0
65 a více let	osoby	87 625	89 349	91 512	93 606	95 706	98 870
%		14,9	15,1	15,5	15,8	16,2	16,8
Průměrný věk k 31. 12. ¹⁾	roky	40,2	40,4	40,7	40,9	41,2	41,4
v tom: muži		38,5	38,7	39,0	39,2	39,4	39,7
ženy		41,8	42,1	42,3	42,6	42,8	43,1
Index stáří (65 a více let / 0-14 let) ¹⁾	%	103,7	107,2	110,8	113,6	115,7	117,8
Index ekonomického zatížení (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let) ¹⁾	%	41,2	41,3	41,7	42,4	43,3	45,0
Naděje dožití při narození (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	72,63	73,33	73,38	73,38	73,49	73,72
ženy	roky	79,71	80,17	80,36	80,48	80,87	81,30
Naděje dožití ve věku 65 let (dvouleté průměry) ¹⁾							
muži	roky	17,78	18,27	18,44	18,32	18,39	18,53
ženy	roky	22,33	22,62	22,76	22,82	23,08	23,53

¹⁾ v roce 2011 promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

²⁾ počet živě narozených dětí, které by se narodily jedné ženě za předpokladu, že by míry plodnosti podle věku zaznamenané ve sledovaném roce zůstaly během jejího reprodukčního věku (15-49 let) neměnné

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Zlínský kraj – sociální vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ PRACOVNÍCH SIL (VŠPS)							
Obyvatelstvo ve věku 15 a více let	tis. osob	504,5	506,9	508,9	509,0	507,9	506,5
z toho podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	%	20,4	20,1	20,2	19,3	18,4	17,7
střední bez maturity	%	39,5	38,7	37,8	36,5	37,4	38,7
střední s maturitou	%	31,0	31,3	31,1	32,9	32,3	31,4
vysokoškolské	%	9,2	10,0	10,9	11,4	11,8	12,1
Pracovní síla	tis. osob	294,7	299,0	294,7	290,9	288,5	290,6
v tom: zaměstnaní v NH		273,9	282,5	283,4	269,8	264,0	268,4
z toho ženy		117,5	122,7	122,6	117,8	113,4	115,8
nezaměstnaní		20,8	16,5	11,3	21,2	24,5	22,2
z toho ženy		12,0	8,7	5,2	9,9	12,9	11,6
Ekonomicky neaktivní obyvatelstvo	tis. osob	209,8	207,9	214,1	218,1	219,3	215,9
z toho: studující (vč. učňů)		48,4	49,6	52,7	54,9	51,6	49,0
důchodci		128,2	127,3	128,4	131,4	135,6	134,6
Zaměstnaní v NH podle sektorů:							
zemědělství	%	3,3	2,5	2,7	2,6	3,1	3,0
průmysl a stavebnictví	%	48,9	47,9	48,4	45,1	44,7	48,4
služby	%	47,9	49,6	49,0	52,2	52,2	48,5
Zaměstnaní v NH podle postavení v zaměstnání:							
zaměstnanci	%	83,7	83,4	82,5	83,5	83,0	82,6
zaměstnavatelé	%	4,4	3,5	4,0	3,9	3,2	3,1
pracující na vlastní účet	%	11,7	12,7	13,2	12,1	13,4	13,9
Míra ekonomické aktivity	%	58,4	59,0	57,9	57,2	56,8	57,4
v tom: muži		67,9	68,4	67,8	66,3	66,1	66,7
ženy		49,6	50,1	48,6	48,6	48,1	48,7
Míra zaměstnanosti	%	54,3	55,7	55,7	53,0	52,0	53,0
v tom: muži		64,3	65,3	65,4	61,7	61,4	62,4
ženy		45,0	46,8	46,6	44,8	43,2	44,2
Míra nezaměstnanosti	%	7,0	5,5	3,8	7,3	8,5	7,6
v tom: muži		5,3	4,6	3,7	6,9	7,2	6,5
ženy		9,3	6,6	4,1	7,8	10,2	9,1
NEZAMĚŠTNANOST k 31. 12. (MPSV)							
Uchazeči o zaměstnání evidovaní úřady práce	osoby	25 601	20 171	20 048	33 836	33 386	29 418
z toho: ženy		14 059	11 206	10 550	15 792	15 668	14 297
absolventi škol a mladiství		1 979	1 405	1 533	2 337	2 193	2 280
osoby se zdravotním postižením		4 982	4 623	4 285	4 863	5 166	4 579
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti		7 942	6 727	7 985	12 163	10 443	7 774
dosažitelní		23 505	18 521	18 922	33 136	32 596	28 445
v tom podle věku:							
15-24 let		4 228	2 890	3 351	5 877	5 429	5 177
25-34 let		5 955	4 497	4 527	8 060	7 657	6 542
35-44 let		5 357	4 257	4 102	7 090	7 198	6 419
45-54 let		6 674	5 324	5 012	7 991	7 781	6 955
55 a více let		3 387	3 203	3 056	4 818	5 321	4 325
průměrný věk	roky	39,8	40,3	40,0	39,4	39,9	39,5
v tom podle dosaženého vzdělání:							
základní a bez vzdělání	osoby	5 539	4 408	4 135	5 971	5 866	5 256
střední bez maturity	osoby	12 293	9 579	9 511	16 926	16 443	14 060
střední s maturitou	osoby	6 594	5 130	5 165	8 967	8 873	7 959
vysokoškolské	osoby	1 175	1 054	1 237	1 972	2 204	2 143

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Zlínský kraj – sociální vývoj

pokračování

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
z toho podle klasifikace zaměstnání:							
nemanuální pracovníci	osoby						
vysoce kvalifikovaní (třídy 1 - 3)		3 087	2 762	2 841	5 000	5 062	4 099
s nižší kvalifikací (třídy 4 a 5)		5 184	4 635	4 361	7 701	7 747	8 519
manuální pracovníci	osoby						
kvalifikovaní (třídy 6 - 8)		5 176	4 447	4 536	9 519	8 965	7 449
nekvalifikovaní (třída 9)		5 563	5 447	5 086	7 591	7 394	6 502
z toho podle délky evidence:							
do 3 měsíců	osoby	6 639	5 979	7 350	9 843	10 737	8 684
3-6 měsíců	osoby	4 573	3 449	3 886	7 680	5 537	5 250
6-12 měsíců	osoby	4 146	3 171	2 893	8 661	5 528	4 461
od 1 roku do 2 let	osoby	3 716	2 688	2 057	3 915	6 585	4 609
více než 2 roky	osoby	6 527	4 884	3 862	3 737	4 999	6 414
Průměrná měsíční podpora v nezaměstnanosti	Kč	4 367	4 607	5 113	5 482	5 402	5 236
Míra registrované nezaměstnanosti	%	7,8	6,0	6,1	10,8	10,7	9,4
v tom: muži		6,3	4,9	5,2	10,3	11,6	8,5
ženy		9,7	7,5	7,3	11,5	10,1	10,5
Dlouhodobá nezaměstnanost ¹⁾	%	3,4	2,5	1,9	2,5	3,8	3,6
Volná pracovní místa	počet	5 111	6 683	4 272	1 252	1 245	1 590
Uchazeči na 1 volné pracovní místo	počet	5	3	5	27	27	19
ZAMĚSTNANOST CIZINCŮ							
Zaměstnaní cizinci k 31. 12.	osoby	6 001	6 978	7 957	6 863	7 156	7 431
z toho ze zemí mimo EU ²⁾		1 694	2 100	2 953	1 983	1 956	1 803
v tom podle postavení na trhu práce:							
evidovaní na úřadech práce	osoby	4 477	5 419	6 334	5 114	5 232	5 450
z toho ženy		1 242	1 602	1 914	1 567	1 640	1 735
s platným živnostenským oprávněním	osoby	1 524	1 559	1 623	1 749	1 924	1 981
z toho ženy		282	294	302	330	368	413
ČISTÝ DISPONIBILNÍ DŮCHOD DOMÁCNOSTÍ							
celkem	mil. Kč	93 857	99 429	104 207	102 740	103 530	.
na 1 obyvatele	Kč	159 115	168 523	176 298	173 752	175 339	.
průměr ČR = 100	%	96,9	96,7	95,3	93,0	93,4	.
VÝBĚROVÉ ŠETŘENÍ MEZD³⁾							
Průměrná hrubá měsíční mzda	Kč	20 220	21 614	22 744	22 572	23 219	.
v tom: muži		22 630	24 349	25 956	25 328	26 068	.
ženy		16 971	18 006	18 400	18 897	19 393	.
Medián mezd	Kč	17 909	19 238	20 280	20 017	20 666	.
v tom: muži		19 617	21 337	22 703	21 840	22 472	.
ženy		15 498	16 296	16 634	17 124	17 788	.
STÁTNÍ SOCIÁLNÍ PODPORA							
Přiznané dávky celkem	počet	1 953 937	1 784 478	1 076 190	895 213	773 519	658 091
z toho přídavek na dítě		1 370 858	1 308 421	672 085	499 264	380 298	347 803
Hodnota vyplacených dávek celkem	tis. Kč	1 982 012	2 739 403	2 292 264	2 183 116	2 114 672	1 844 125
z toho přídavek na dítě		712 335	663 818	395 508	291 657	233 685	212 155
Hodnota vyplacených dávek státní sociální	Kč	3 360	4 643	3 878	3 692	3 581	3 128
DŮCHODOVÉ POJIŠTĚNÍ (stav v prosinci)							
Příjemci důchodů celkem	počet	159 299	161 153	162 585	164 889	166 311	169 241
z toho ženy		98 257	99 075	99 683	100 629	101 231	102 596
Příjemci starobního důchodu celkem ⁴⁾	počet	81 642	83 331	85 019	87 384	93 654	98 052
z toho ženy		45 769	46 686	47 385	48 339	51 125	53 447
Příjemci předčasného starobního důchodu ⁵⁾	počet	16 751	17 894	18 994	20 926	22 775	27 034
z toho ženy		9 407	9 977	10 655	11 687	12 586	14 764

Tab. 2.2 Vybrané ukazatele za Zlínský kraj – sociální vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem ⁶⁾	%	20,5	21,5	22,3	23,9	25,5	28,8
v tom: muži		20,5	21,6	22,2	23,7	25,3	29,0
ženy		20,6	21,4	22,5	24,2	25,5	28,6
Průměrná měsíční výše důchodu celkem	Kč	7 831	8 370	9 238	9 614	9 690	10 090
v tom: muži		8 309	8 867	9 776	10 203	10 292	10 716
ženy		7 534	8 059	8 899	9 238	9 303	9 684
důchodu celkem (sólo)	Kč	7 991	8 541	9 430	9 833	9 900	10 323
v tom: muži		8 891	9 502	10 438	10 902	10 961	11 427
ženy		7 286	7 787	8 629	8 969	9 016	9 402
celkem (sólo) na mzdovém mediánu	%	44,6	44,4	46,5	49,1	47,9	50,8
NEMOCENSKÉ POJIŠTĚNÍ							
Výdaje na dávky nemocenského pojištění celkem	tis. Kč	1 910 899	1 953 890	1 806 100	1 567 573	1 283 583	1 256 416
z toho dávky:							
nemocenské		1 629 435	1 631 311	1 481 190	1 230 782	967 878	908 857
peněžitá pomoc v mateřství		231 930	269 696	276 114	292 940	293 330	311 135
ošetřovné		49 358	52 801	48 607	43 629	22 298	36 315
ZDRAVOTNICTVÍ							
Lékaři celkem (vč. smluvních) ⁷⁾	počet	1 957	2 110	2 131	2 165	2 197	2 277
z toho lékaři v nestátních zařízeních		1 892	2 050	2 074	2 113	2 146	2 226
Lékaři ⁷⁾ na 1 000 obyvatel	počet	3,3	3,6	3,6	3,7	3,7	3,9
Nemocnice		11	11	11	10	10	10
lůžka	počet	3 152	3 157	3 168	3 078	3 051	3 051
hospitalizovaní pacienti	tis. osob	121	120	117	117	115	113
průměrná ošetřovací doba	dny	6,7	6,7	6,7	6,8	6,8	6,7
využití lůžek	dny	257	257	247	257	255	250
ŠKOLSTVÍ							
Děti, žáci a studenti k 30. 9.	počet						
mateřských škol		16 732	16 849	17 397	18 326	18 936	19 592
základních škol		51 816	49 683	47 852	46 457	45 816	45 791
středních škol vč. konzervatoří (denní studium)		33 427	32 942	32 303	31 647	30 039	28 101
vyšších odborných škol (denní studium)		1 090	1 063	958	1 017	1 029	957
Studenti vysokých škol k 31. 12.	počet						
s trvalým bydlištěm v kraji		19 416	20 883	22 209	23 463	23 490	23 038
s místem výuky v kraji		9 646	10 951	11 739	12 758	12 340	11 557
z toho v prezenčním studiu	%	64,5	64,2	63,9	64,9	63,5	62,7
Absolventi vysokých škol s místem výuky v kraji	počet	2 074	2 382	2 763	3 089	3 459	3 736
KRIMINALITA, NEHODY							
Zjištěné trestné činy	počet	9 881	10 877	10 395	10 044	9 430	9 227
na 1000 obyvatel		17	18	18	17	16	16
Objasněné trestné činy	počet	5 043	5 550	5 320	5 256	4 885	5 211
Usmrcené osoby při dopravních nehodách	počet	35	57	45	43	40	38

¹⁾ podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

²⁾ v letech 2005-2007 mimo EU 25, v letech 2008-2011 mimo EU 27

³⁾ Zdroj: MPSV ČR (Informační systém o průměrném výdělku) a MF ČR (Informační systém o platu a služebním příjmu); rok 2011 není srovnatelný s předchozími roky, na rozdíl od nich zahrnuje i data za podniky s 1-9 zaměstnanci, fyzické osoby a neziskové instituce

⁴⁾ příjemci tzv. "sólo" starobních důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; od 1. 1. 2010 jsou do počtu příjemců starobních důchodů zahrnuti i příjemci invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

⁵⁾ předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu (sólo) podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

⁶⁾ v letech 2010 a 2011 výpočet z příjemců starobního důchodu celkem bez příjemců starobního důchodu vzniklého přeměnou invalidního důchodu po dosažení věku 65 let

⁷⁾ v roce 2006 bez smluvních lékařů

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Zlínský kraj – ekonomický vývoj

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
MAKROEKONOMIKA							
Hrubý domácí produkt (HDP)	mil. Kč	156 644	170 213	185 264	180 885	177 989	.
Vývoj HDP ve stálých cenách (předchozí rok = 100)	%	109,2	105,9	109,4	97,0	101,8	.
Hrubý domácí produkt na 1 obyvatele	Kč	265 558	288 497	313 429	305 910	301 442	.
průměr ČR = 100	%	81,3	81,3	84,9	85,8	84,0	.
Hrubý domácí produkt na 1 zaměstnaného	Kč	712 424	738 851	798 735	803 535	810 789	.
průměr ČR = 100	%	88,2	85,6	90,2	91,7	88,9	.
Hrubá přidaná hodnota (HPH)	mil. Kč	141 908	153 565	167 525	163 047	160 517	.
v tom sektory:							
primární	%	2,5	2,5	3,3	1,9	1,6	.
sekundární	%	48,5	49,6	50,1	52,0	52,5	.
terciární	%	49,1	47,9	46,5	46,1	45,9	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu	mil. Kč	33 934	34 611	34 872	29 832	32 668	.
Tvorba hrubého fixního kapitálu na 1 obyvatele	Kč	57 528	58 664	58 997	50 451	55 327	.
průměr ČR = 100	%	68,7	61,2	59,7	57,1	63,0	.
Zaměstnaní v hlavním pracovním poměru	osoby	265 500	278 686	282 773	271 314	261 823	.
z toho zaměstnanci		219 875	230 375	231 947	225 112	219 526	.
NÁKLADY PRÁCE							
Měsíční náklady práce na 1 zaměstnance	Kč	26 180	27 469	28 766	27 209	28 195	.
z toho: přímé náklady		18 858	19 356	20 795	19 753	20 399	.
sociální požitky		424	713	328	277	304	.
sociální náklady a výdaje		6 771	7 173	7 453	7 020	7 329	.
personální náklady a výdaje		204	241	243	213	219	.
VĚDA A VÝZKUM							
Výdaje na vědu a výzkum celkem	mil. Kč	1 646	1 721	1 633	1 583	1 809	.
z toho: mzdové		503	669	810	797	803	.
financované z veřejných zdrojů		374	449	452	500	436	.
Zaměstnaní ve vědě a výzkumu celkem	přep. os.	1 775	1 625	1 837	1 807	1 785	.
z toho výzkumní pracovníci		766	726	824	816	832	.
INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE							
Domácnosti používající: ²⁾							
osobní počítač	%	32,8	39,3	48,0	56,0	59,2	.
internet	%	21,7	30,0	39,9	49,2	54,2	.
REGISTR EKONOMICKÝCH SUBJEKTŮ							
Registrované subjekty k 31. 12.	počet	130 477	131 995	134 373	131 870	134 374	136 725
z toho fyzické osoby		108 813	109 521	110 961	107 716	109 338	111 124
z toho živnostníci		94 361	95 453	96 970	100 588	102 140	103 163
Z celku jednotky typu podnik k 31. 12. ³⁾	počet	69 290	66 543	72 240	70 543	72 808	75 598
z toho fyzické osoby		56 242	53 290	57 004	56 698	57 637	59 479
z toho živnostníci		49 108	46 383	50 194	51 865	52 079	53 123
Vzniklé subjekty	počet	3 904	4 349	4 915	5 105	5 711	5 268
z toho fyzické osoby		2 873	3 195	3 667	3 854	4 307	4 109
z toho živnostníci		2 749	3 077	3 551	3 661	3 758	3 694
ZEMĚDĚLSTVÍ							
Zemědělská produkce celkem ⁴⁾	mil. Kč	4 177	5 014	5 043	4 127	4 245	.
z toho: rostlinná produkce		1 927	2 544	2 372	1 913	2 265	.
živočišná produkce		2 002	2 302	2 497	2 005	1 830	.
Obhospodařovaná zemědělská půda	ha	152 936	156 099	151 703	152 020	155 396	154 051
z toho orná		100 267	100 835	98 605	96 333	98 619	97 453
Sklizeň: obilovin	t	266 273	291 417	333 005	325 684	288 556	347 431
brambor	t	8 971	10 983	9 654	8 493	7 387	8 310
Stavy hospodářských zvířat							
k 1. 4. následujícího roku: skot	počet	59 367	58 397	57 351	58 962	59 153	59 135
prasata	počet	123 198	106 220	54 527	75 345	67 431	59 483
drůbež	počet	1 190 077	1 445 143	822 320	627 638	351 172	514 078
Výroba masa v jatečné hmotnosti celkem (bez drůbežního)	t	19 152	16 748	14 609	13 009	12 198	12 171
z toho: hovězí (včetně telecího)		5 784	5 184	4 707	4 920	4 356	4 570
vepřové		13 349	11 547	9 882	8 071	7 822	7 579
Výroba mléka	tis. l	131 191	142 953	136 806	135 732	136 351	143 831
Snáška vajec (konzumních)	tis. ks	44 594	46 896	53 496	49 679	50 767	47 206

Tab. 2.3 Vybrané ukazatele za Zlínský kraj – ekonomický vývoj

dokončení

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
LESNICTVÍ							
Zalesňování	ha	1 072	1 060	975	1 024	1 076	1 325
Těžba dřeva	m ³ b. k.	1 210 438	926 205	999 622	943 160	1 253 111	1 160 939
z toho nahodilá živelní		506 304	328 284	337 945	213 163	384 431	155 150
PRŮMYSL							
(za subjekty se 100 a více zaměstnanci)							
Průměrný počet subjektů	počet	177	181	194	198	170	172
Tržby z prodeje vlastních výrobků a služeb na 1 zaměstnance	mil. Kč tis. Kč	123 893 2 502	139 899 2 710	140 555 2 607	126 402 2 690	132 821 2 992	143 141 3 095
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	49 510	51 629	53 916	46 988	44 396	46 253
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	18 261	19 782	21 369	21 529	22 640	23 795
STAVEBNICTVÍ							
(za subjekty s 50 a více zaměstnanci)							
Průměrný počet subjektů	počet	55	57	52	51	50	46
Základní stavební výroba celkem	mil. Kč tis. Kč	7 373 1 176	7 406 1 278	8 595 1 510	8 170 1 475	7 704 1 411	7 177 1 390
na 1 zaměstnance							
Průměrný evidenční počet zaměstnanců	fyz. os.	6 268	5 793	5 692	5 539	5 459	5 163
Průměrná hrubá měsíční mzda zaměstnance	Kč	18 060	19 452	22 328	25 188	24 627	24 521
v tuzemsku podle místa stavby celkem ⁵⁾	mil. Kč	11 853	11 904	13 054	12 333	12 210	9 991
z toho pro veřejné zadavatele		5 061	4 544	5 457	6 372	4 888	3 510
STAVEBNÍ POVOLENÍ A OHLÁŠENÍ							
Orientační hodnota staveb celkem	mil. Kč	11 295	13 290	15 081	15 549	18 140	13 788
z toho: budov (bytových a nebytových)		8 144	9 180	10 332	8 737	9 315	8 921
na ochranu životního prostředí		1 046	1 983	1 706	3 364	5 410	1 794
Průměrná hodnota na 1 stavební povolení	tis. Kč	1 724	2 138	2 262	2 793	3 584	2 763
BYTOVÁ VÝSTAVBA							
Zahájené byty	počet	1 724	2 010	1 607	1 300	1 228	1 128
z toho v rodinných domech		822	884	936	881	752	849
Dokončené byty	počet	1 138	1 661	1 326	1 894	1 403	1 090
z toho v rodinných domech		624	786	839	920	997	838
dokončeného bytu							
v rodinném domě	Kč	25 899	27 539	29 229	31 514	31 952	32 922
v bytovém domě	Kč	25 988	36 326	36 009	34 449	36 953	41 083
CESTOVNÍ RUCH							
Hromadná ubytovací zařízení k 31. 12.	počet	368	366	352	338	348	351
Lůžka v hromadných ubytovacích zařízeních	počet	21 758	21 564	20 926	20 126	20 884	21 826
Hosté celkem	osoby	508 557	532 482	497 452	448 222	462 676	469 335
z toho ze zahraničí		72 020	77 308	72 938	59 236	57 939	64 723
Průměrná doba pobytu	dny	4,7	4,4	4,4	4,5	4,4	4,3
z toho hostů ze zahraničí		4,5	4,2	3,9	3,8	3,8	3,6

¹⁾ odhad celkového počtu zaměstnaných podle metodiky ESA95 (Evropský systém účtů 1995)

²⁾ tříleté klouzavé průměry (např. údaj roku 2010 je vypočten z dat roku 2009, 2010 a 2011)

³⁾ subjekt, který podle statistického zjišťování nebo administrativních zdrojů vykazuje ekonomickou aktivitu

⁴⁾ v roce 2010 semidefinitivní výsledky

⁵⁾ za subjekty s 20 a více zaměstnanci

Tab. 2.4 Vybrané ukazatele za Zlínský kraj – vývoj životního prostředí

	Měřicí jednotka	2006	2007	2008	2009	2010	2011
PŮDA (ČÚZK)							
Zemědělská půda k 31. 12.	ha	195 327	195 173	194 778	194 564	194 130	193 937
z toho: orná půda		125 644	125 372	124 966	124 396	123 606	123 230
zahrady a ovocné sady		12 700	12 686	12 700	12 853	12 938	12 987
trvalé travní porosty		55 995	56 127	56 125	56 329	56 600	56 733
Nezemědělská půda k 31. 12.	ha	201 027	201 185	201 579	201 791	202 185	202 383
z toho: lesní pozemky		157 260	157 320	157 411	157 454	157 486	157 560
zastavěné plochy a nádvoří		7 214	7 223	7 217	7 211	7 213	7 208
EKOLOGICKÉ ZEMĚDĚLSTVÍ (MZe)							
Ekologičtí zemědělci	počet	102	151	197	280	344	359
Výměra půdy v ekologickém zemědělství	ha	21 305	22 021	24 785	26 779	29 438	33 135
Výměra půdy v přechodném období	ha	4 568	7 412	6 055	7 529	6 198	4 562
Podíl ekologicky obhospodařované půdy na celkové výměře zemědělské půdy	%	13,2	15,1	15,8	17,6	18,4	19,4
VODOVODY A KANALIZACE							
Specifické množství vody fakturované domácnostem na 1 obyvatele	litr/den	83,7	83,9	81,6	79,6	79,0	78,5
Podíl obyvatel bydlících v domech napojených na veřejnou kanalizaci	%	81,4	83,5	85,0	85,4	85,6	90,0
z toho na kanalizaci s koncovou ČOV		69,6	72,3	73,4	74,1	75,7	79,8
Podíl čištěných odpadních vod	%	87,6	94,6	93,7	93,3	93,4	94,4
OVZDUŠÍ							
Měrné emise tuhých znečišťujících látek (REZZO 1-4) ¹⁾	t/km ²	0,57	0,60	0,63	0,61	0,61	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,05	0,05	0,05	0,03	0,03	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		0,32	0,32	0,31	0,32	0,32	.
Měrné emise oxidu siřičitého (REZZO 1-4)	t/km ²	1,77	1,65	1,38	1,39	1,25	.
z toho velké stacionární zdroje (REZZO 1)		1,47	1,39	1,12	1,14	0,97	.
Měrné emise oxidu dusíku (REZZO 1-4)	t/km ²	2,10	2,11	2,09	2,00	1,88	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,57	0,56	0,61	0,56	0,61	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		1,34	1,37	1,35	1,32	1,14	.
Měrné emise oxidu uhelnatého (REZZO 1-4)	t/km ²	3,78	3,70	3,41	3,33	2,73	.
z toho: velké stacionární zdroje (REZZO 1)		0,31	0,17	0,13	0,17	0,15	.
mobilní zdroje (REZZO 4)		2,75	2,84	2,55	2,41	1,80	.
ODPADY							
Produkce podnikového odpadu na 1 obyvatele	kg	1 313	1 697	1 143	1 005	1 674	.
Produkce komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	288	287	283	318	298	.
Podíl odděleně sbíraných složek komunálního odpadu	%	11,8	14,2	14,0	16,6	16,5	.
Odděleně sbírané složky komunálního odpadu na 1 obyvatele	kg	34	41	39	53	49	.
Nakládání s odpady celkem	tis. t	895	859	670	805	720	.
z toho nebezpečné odpady	%	1,9	3,6	8,8	5,6	10,1	.
Podíl využitých odpadů	%	33,6	23,5	30,5	31,7	21,1	.
z toho recyklovaných (vč. regenerace)		18,7	9,3	17,5	16,0	12,2	.
Podíl odstraněných odpadů	%	19,6	36,7	30,7	23,7	31,7	.
VÝDAJE NA OCHRANU ŽIVOTNÍHO PROSTŘEDÍ							
Pořízené investice na ochranu životního prostředí podle místa investice na 1 obyvatele	Kč	1 355	1 728	1 279	2 348	2 357	.
Investice na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	744 801	923 981	653 832	948 592	1 324 905	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	38,3	30,3	21,8	17,8	21,7	.
nakládání s odpadními vodami	%	27,2	40,6	39,4	55,7	46,4	.
nakládání s odpady	%	27,5	25,4	28,4	22,1	27,7	.
Neinvestiční náklady na ochranu životního prostředí podle sídla investora	tis. Kč	2 020 580	2 133 174	2 093 694	2 061 836	2 372 333	.
z toho: ochrana ovzduší a klimatu	%	6,5	5,5	6,6	15,1	13,2	.
nakládání s odpadními vodami	%	22,5	24,2	20,6	21,4	19,4	.
nakládání s odpady	%	63,0	66,9	69,2	60,7	63,3	.

¹⁾ od roku 2007 včetně emisí z chovů hospodářských zvířat, od roku 2008 navíc včetně emisí ze stavebních činností

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Zlínského kraje

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy			
			Kroměříž	Uherské Hradiště	Vsetín	Zlín
Obyvatelstvo k 31. 12.	2006	589 839	107 673	143 731	145 661	192 774
	2011 ¹⁾	589 030	107 320	143 814	145 047	192 849
z toho cizinci (bez azylantů) (%)	2006 ²⁾	1,1	0,8	1,4	0,9	1,3
	2011	1,4	1,1	1,5	1,0	1,7
Přírůstek na 1 000 obyvatel: přirozenou měnou	2006-08	0,2	-1,1	-0,8	1,9	0,4
	2009-11	-1,0	-2,1	-1,4	0,3	-1,0
stěhováním	2006-08	1,9	4,0	6,2	-1,7	0,3
	2009-11	-2,6	0,7	-2,5	-4,3	-3,1
Podíl obyvatel k 31. 12. ve věku (%):						
0-14 let	2006	14,3	14,1	14,3	14,8	14,1
	2011 ¹⁾	14,2	14,0	14,0	14,7	14,2
15-64 let	2006	70,8	71,0	70,6	71,1	70,6
	2011 ¹⁾	69,0	69,2	69,0	69,0	68,7
65 a více let	2006	14,9	14,9	15,1	14,1	15,3
	2011 ¹⁾	16,8	16,8	17,0	16,3	17,0
Průměrný věk k 31. 12.	2006	40,2	40,3	40,2	39,7	40,5
	2011 ¹⁾	41,4	41,6	41,5	41,0	41,6
Index stáří (%) (65 a více let / 0-14 let)	2006	103,7	106,0	105,1	94,9	108,4
	2011 ¹⁾	117,8	119,8	121,4	111,1	119,4
Index ekonomického zatížení (%) (0-14 let + 65 a více let / 15-64 let)	2006	0,4	0,4	0,4	0,4	0,4
	2011 ¹⁾	0,4	0,4	0,4	0,4	0,5
Uchazeči o zaměstnání celkem k 31. 12.	2006	25 601	5 408	5 386	7 773	7 034
	2011	29 418	6 181	6 741	8 135	8 361
z toho:						
ženy	2006	14 059	2 935	3 013	3 839	4 272
	2011	14 297	2 894	3 413	3 672	4 318
absolventi škol a mladiství	2006 ²⁾	1 979	470	363	600	546
	2011	2 280	518	422	635	705
osoby se zdravotním postížením	2006	4 982	1 022	1 546	1 216	1 198
	2011	4 579	939	1 296	1 103	1 241
s nárokem na podporu v nezaměstnanosti	2006 ²⁾	7 942	1 550	1 850	2 267	2 275
	2011	7 774	1 461	1 873	2 052	2 388
dosažitelní	2006	23 505	4 967	4 804	7 271	6 463
	2011	28 445	5 841	6 535	7 944	8 125
Podíl uchazečů o zaměstnání z celkového počtu uchazečů k 31. 12. (%):						
ve věku 50 a více let	2006	28,5	25,7	31,6	29,2	27,6
	2011	27,1	25,7	27,6	27,4	27,4
evidovaných 12 a více měsíců	2006	40,0	41,7	36,8	42,4	38,6
	2011	37,5	39,3	35,7	40,4	34,6
Míra registrované nezaměstnanosti k 31. 12. (%)	2006	7,8	9,5	6,5	9,7	6,3
	2011	9,4	10,5	9,2	10,7	7,8
v tom: muži	2006	6,3	7,5	5,1	8,8	4,6
	2011	8,5	9,8	8,0	10,5	6,8
ženy	2006	9,7	12,3	8,4	10,8	8,5
	2011	10,5	11,4	10,9	11,1	9,2
Dlouhodobá nezaměstnanost k 31. 12. (%) ³⁾	2006	3,4	4,3	2,7	4,4	2,7
	2011	3,6	4,4	3,4	4,5	2,8

Tab. 3.1 Vybrané ukazatele podle okresů Zlínského kraje

dokončení

	Rok, roční průměr	Kraj celkem	v tom okresy			
			Kroměříž	Uherské Hradiště	Vsetín	Zlín
Podíl příjemců předčasného starobního důchodu na počtu příjemců starobního důchodu celkem - stav v prosinci (%) ⁴⁾	2006 ²⁾	20,5	14,1	19,7	26,0	20,5
	2011	28,8	24,3	26,1	34,8	28,7
v tom: muži	2006 ²⁾	20,5	14,6	19,4	26,3	19,9
	2011	29,0	25,3	26,2	35,1	28,5
ženy	2006 ²⁾	20,6	13,7	20,0	25,7	20,9
	2011	28,6	23,6	26,1	34,5	28,9
Zjištěné trestné činy na 1 000 obyvatel	2006 ²⁾	16,8	15,3	14,9	17,8	18,2
	2011	15,6	16,2	13,9	17,6	15,2
z toho násilné a mravnostní	2006 ²⁾	1,2	1,5	1,0	1,3	1,1
	2011	1,4	1,8	0,9	1,7	1,2
Soukromí podnikatelé (živnostníci) - počet vzniklých na 1 000 obyvatel	2006-08 ²⁾	5,3	5,2	5,1	5,2	5,6
	2009-11	6,3	6,1	6,6	6,1	6,3
Podíl zaměstnaných cizinců	2006 ²⁾	2,0	0,9	2,1	2,2	2,3
	2011	2,4	1,2	2,3	2,8	3,0
Stavební práce dle dodavatelských smluv v tuzemsku podle místa stavby na 1 obyvatele (tis. Kč) ⁵⁾	2006-08 ²⁾	20,8	20,3	14,5	20,7	25,8
	2009-11	19,5	23,8	15,8	14,4	23,7
Počet bytů na 1 000 obyvatel: zahájených	2006-08 ²⁾	3,0	2,7	3,2	2,7	3,3
	2009-11	2,1	1,8	2,8	1,9	1,8
dokončených	2006-08	2,3	1,8	2,7	2,3	2,4
	2009-11	2,5	2,1	2,8	2,5	2,4
Hromadná ubytovací zařízení:						
lůžka	2006 ²⁾	21 758	3 046	2 766	8 074	7 872
	2011	21 826	2 968	3 069	7 466	8 323
lůžka na 1 000 obyvatel	2006 ²⁾	36,9	28,2	19,2	55,4	40,9
	2011	37,0	27,6	21,3	51,4	43,1
Podíl na celkové výměře orné půdy	2006	31,7	52,8	41,7	13,8	25,7
	2011	31,1	52,1	40,8	13,6	25,0
zastavěných ploch, nádvoří a dopravních ploch	2006	4,9	5,4	5,2	4,0	5,1
	2011	4,9	5,6	5,3	4,0	5,2
Měrné emise (t/km ²) (REZZO 1-3):						
tuhých znečišťujících látek	2006 ²⁾	0,3	0,2	0,1	0,4	0,3
	2010	0,2	0,2	0,1	0,4	0,3
oxidu siřičitého	2006 ²⁾	1,8	0,5	0,5	1,7	4,0
	2010	1,2	0,3	0,4	1,4	2,7
oxidů dusíku	2006 ²⁾	0,8	0,3	0,3	1,1	1,2
	2010	0,7	0,2	0,3	1,3	1,0
oxidu uhelnatého	2006 ²⁾	1,0	0,5	0,5	1,8	1,1
	2010	0,9	0,6	0,6	1,4	1,1

1) promítnuty výsledky Sčítání lidu, domů a bytů, které se uskutečnilo k 26. 3. 2011

2) údaje za rok 2006 nejsou přepočteny na území okresů platné od 1. ledna 2007

3) podíl dlouhodobě nezaměstnaných (12 měsíců a déle) na pracovní síle

4) údaje za příjemce tzv. "sólo" důchodů - bez souběhu s vdovským nebo vdoveckým důchodem; předčasným důchodem se rozumí přiznání kráceného starobního důchodu podle § 30 a § 31 zákona č. 155/1995 Sb.

5) za subjekty s 20 a více zaměstnanci